

TILINPÄÄTÖS 2023

Kihniön kunta

KIHNIÖ

Sisällys

JOHDANTO	3
TILINPÄÄTÖSASIAKIRJAT	3
TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS	3
I TOIMINTAKERTOMUS	5
1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa	5
1.1 Kunnanjohtajan katsaus vuodelta 2023	5
1.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	9
1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	10
1.4 Kihniön kunnan talous, olennaiset muutokset ja toimintaympäristö	14
1.5 Kihniön kunnan henkilöstö	18
1.6 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä	19
1.7 Ympäristöasiat	22
1.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	22
1.9. Pandemian vaikutukset kuntatalouteen ja toimintaan	23
2 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä	23
Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	26
3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	26
3.2 Toiminnan rahoitus	26
4 Rahoitusasema ja sen muutokset	27
5 Kunnan kokonaistulot- ja menot	29
6 Kuntakonsernin toiminta ja talous	30
6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	30
6.2 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	31
6.3 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	31
6.4 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	32
6.5 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	33
7 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet	38
7.1 Hallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä	38
7.2. Talouden tasapainottamistoimenpiteet	38
8 Seurantaa koskeva sääntely ja tavoitteiden toteutuminen	39
9 Käyttötalouden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen tehtäväalueittain	39
9.1 Yleishallinnon päävastuualue	40
9.1.1 Luottamushenkilöhallinto	40
9.1.2 Yleishallinto	43
9.1.3 Talouden ja hallinnon tukipalvelut	43
9.1.4 Yhteistoimintapalvelut	44
9.1.5 Maksusuudet valtiolle ja verotulot	45
9.1.6 Ympäristöterveydenhuolto ja muut palvelut	46
9.1.7 Ellin角度elämän yleinen edistäminen	47
9.1.8 Maaseututalouden hallinto	49
Kuntastrategiaan pohjautuvat menestystekijät ja tavoitteet kunnanhallituksen tulosalueelle	50
9.2 Sivistys- ja hyvinvointitoimen päävastuualue	52
9.2.1 Varhaiskasvatuksen (päivähoidon) tehtäväalue	52
9.2.2 Esi- ja perusopetuksen tehtäväalue	54
9.2.3 Sivistys- ja hyvinvointitoimen tukipalvelut	55
9.2.4 Toinen asteen koulutus	57
9.2.5 Kirjastopalvelut	58
9.2.6 Vapaa-aikapalvelut	60
9.2.7 Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	61
9.2.8 Muut sivistyspalvelut	65
Kuntastrategiaan pohjautuvat tavoitteet sivistyslautakunnan tulosalueelle	66

9.3 Teknisen toimen päävastuualue	69
9.3.1 Maankäytön suunnittelu	69
9.3.2 Ympäristönsuojelu	70
9.3.3 Liikenneväylät ja yleiset alueet	71
9.3.4 Kiinteistöt	71
9.3.5 Tekniset palvelut	72
Kuntastrategiaan pohjautuvat tavoitteet teknisen lautakunnan tulosalueelle	73
Investointien toteutuminen	76
10 KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN	79
10.1 Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutuminen	79
10.2 Investointien toteutuminen	81
10.3. Rahoitusosan toteutuminen	83
III TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	84
Tuloslaskelma (ulkoinen)	84
Rahoituslaskelma	85
Tase	86
Konsernilaskelmat	88
IV TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	92
Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	92
Konsernitiilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	93
Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	95
Tasetta koskevat liitetiedot	98
Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	103
Konsernitiilinpäätöstä koskevat liitetiedot	105
Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot	107
Kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien välinen liiketoiminta	108
Muut eriytetyt laskelmat	108
ALLEKIRJOITUKSET	111
LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA	112

Johdanto

Tilinpäätösasiakirjat

Tilinpäätöksen muodostavat tasekirja ja tilinpäätöstä varmentavat asiakirjat, jotka ovat tase-erittely ja liitetietojen erittelyt. Kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Tilinpäätöksen käsittelyssä laaditaan lisäksi tarkastusasiakirjat eli tilintarkastuskertomus ja arviointikertomus.

Tilinpäätös ja toimintakertomus

Tilinpäätöstä ja toimintakertomusta koskevat säännökset

Kuntalain 113 §:n mukaan kunnan tilikausi on kalenterivuosi. Kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi. Tilintarkastajien on tarkastettava tilinpäätös toukokuun loppuun mennessä. Kunnanhallituksen on saatettava tilinpäätös tilintarkastuksen jälkeen valtuuston käsiteltäväksi. Valtuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä.

Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus.

Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta sekä toiminnasta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot on ilmoitettava liitetiedoissa.

Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet sekä kunnanjohtaja.

Kuntalain 114 §:n mukaan kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös.

Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään lisäksi konsernin rahoituslaskelma, jossa annetaan selvitys kuntakonsernin varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana.

Kuntayhtymän tilinpäätös yhdistellään jäsenkunnan konsernitilinpäätökseen. Kunnan, jolla ei ole tytäryhteisöjä, mutta joka on jäsen kuntayhtymässä tai liikelaitoskuntayhtymässä, tulee sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätöstä vastaavat tiedot.

Kirjanpitolain mukaan tilinpäätökseen kuuluvien asiakirjojen on oltava selkeitä ja tilinpäätöksen on muodostettava yhtenäinen kokonaisuus. Kirjanpitolain 3 luvun 3 §:n mukaan tilinpäätöstä laadittaessa ja tilinavausta tehtäessä on noudatettava seuraavia periaatteita:

1. oletus kirjanpitovelvollisen toiminnan jatkuvuudesta;
2. johdonmukaisuus laatimisperiaatteiden ja –menetelmien soveltamisesta tilikaudesta toiseen;
3. huomion kiinnittäminen liiketapahtumien tosiasialliseen sisältöön eikä yksinomaan niiden oikeudelliseen muotoon (sisältöpainotteisuus);
4. tilikauden tuloksesta riippumaton varovaisuus
5. tilinavauksen perustuminen edellisen tilikauden päättäneeseen taseeseen;
6. tilikaudelle kuuluvien tuottojen ja kulujen huomioonottaminen riippumatta niihin perustuvien maksujen suorituspäivästä;
7. sekä kunkin hyödykkeen ja muun tase-erian merkittävän erän erillisarvostus.

8. nettoamiskielto
9. yleisistä tilinpäätösperiaatteista poikkeaminen
10. tilinpäätöksen tarkastaminen ja hyväksyminen
11. tilinpäätöksen julkistaminen
12. tilinpäätöksen säilyttäminen

Kuntalain 115 §:n mukaan toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi kunnan tai kuntakonsernin taseesta, tuloslaskelmasta tai rahoituslaskelmasta. Tällaisia asioita ovat ainakin arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

I Toimintakertomus

1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa

1.1 Kunnanjohtajan katsaus vuodelta 2023

Vuoden 2023 tilinpäätös oli vuosikatteen osalta – 137.261 euroa alijäämäinen ja tuloksen osalta – 545.760 euroa alijäämäinen. Olennaisin selittävä tekijä on kertaluontoinen 770.000 euron sote- sovintosopimuksen tekeminen Parkanon kaupungin kanssa.

Edellisiltä vuosilta taseeseen on muodostunut noin 2.525.318 euroa laskennallista ylijäämää. Kun mukaan lasketaan vuoden 2023 alijäämä, laskennalliseksi ylijäämäksi kunnan taseeseen muodostuu 1.979.557 euroa. Asukaskohtainen ylijäämä on nyt noin 1.131 euroa.

Valtakunnallisissa tilinpäätösarvioissa menokehitys raportoidaan kululajeittain, mutta todellinen kulukehitys hautautuu sote- uudistuksen tehtäväsiirron vuoksi. Kuntiin jäävissä palveluissa kulukasvua erityisesti varhaiskasvatuksessa.

Käyttötalousmenojen kehitys vuonna 2023 väheni sote- siirtymän vuoksi 8.205.534 euroon (Vuosi 2022 oli 16.592.566 euroa)

Henkilöstökulujen kehitys oli aleneva, mikä selittyy eläkevakuutusmaksujen muutoksesta ja sekin sote-siirtymän vuoksi. Vanhat eläkemenoperusteiset maksut muuttuivat kuntien väliseksi tasausmaksuksi, mikä vähensi Kihniön kunnan eläkemaksuosuuksia yhteensä 204.000 euroa. Henkilöstökulut vuonna 2023 olivat 2.992.844 euroa (vuonna 2022 henkilöstökulut olivat 3.060.112 euroa)

Sosiaali- ja terveystoimen siirtyminen valtiolle vaikutti myös kokonaisverotuloihin. Kaikkien Manner-Suomen kuntien tuloveroprosentteja laskettiin 12,64 prosenttiyksiköllä vuonna 2023. Kuntien yhteisöveron tuotosta siirrettiin valtiolle kolmannes:

Kun kokonaisverotulot olivat Kihniössä vuonna 2022 6.712.325 euroa, vähentyi se vuonna 2023 sote-siirtymän vuoksi 3.829.779 euroon.

Valtionosuudet olivat vuonna 2022 yhteensä 7.258.606 € ja sote:n siirtyminen valtiolle vaikutti siihen, että valtionosuudet pienenevät dramaattisesti vuodelle 2023 ollen 1.249.984 euroa.

Valtionosuudet laskivat valtakunnallisesti noin 66 % verran (sote-vaikutus)

Vuoden 2023 investoinnit olivat 188.426,55 euroa.

Suurimpia investointimenoja vuonna 2023 olivat:

Koivikon rivitalot yht.	17.834,05 €
Paloaseman muutos hybridiasemaksi	17.173,38 €
Terveys- ja palvelukeskus	39.928,45 €
Maastoliikuntareitti/Aitoneva Geopark	53.766,41 €
(Rahoitusosuus brutto-8.100,00 € = 45.666,41 €)	
Liikuntapuiston rakentaminen	49.961,69 €
(Rahoitusosuus brutto-29.600,00 € = 20.361,69 €)	

Investointititulo:

Pyhäniementien matkailualueen kehittäminen

(Rahoitusosuus = 33.215,00 €, hanketuki aik. vuosien investointi)

Rahoitus:

Vuonna 2023 lainakantaa vähennettiin 638.637 euroa. Uutta lainaa ei nostettu. Kokonaisvelkamäärä vuoden 2023 lopussa oli 6.085.034 euroa eli asukasta kohden noin 3.475 euroa

Kunnissa keskimääräinen lainakanta (ennakkotieto) vuonna 2023 oli 3.320 euroa asukasta kohti.

Sote:

Maakunnalliset hyvinvointialueet aloittivat toimintansa vuoden 2023 alusta. Tämä tarkoitti sitä, että sosiaali- ja terveystoimen järjestämisoikeus ja vastuu siirtyivät kunnilta itsehallinnollisten hyvinvointialueiden vastuulle.

Loppuvuodesta 2022 Parkano ilmoitti kohonneista lastensuojelukustannuksista, mikä heidän mukaansa ylitti sopimuksen mukaisen 3 % tason. Neuvotteluiden tuloksena tehtiin sovintosopimus Parkanon kaupungin kanssa, jossa Kihniön kunta sitoutui maksamaan Parkanon kaupungille 770.000 euroa kertakaikkisena korvauksena yhteistoiminta-ajalta. Tämän seurauksena kunnan tilinpäätös painui vahvasti negatiiviseksi.

Sosiaali- ja terveys sektorin kiinteistökulut ovat noin 190.600 euroa. Pirkanmaan Hyvinvointialue on lainojalla vuokrannut sote- kiinteistöt kunnalta määräaikaaisesti. Vuokratuloja sote- kiinteistöistä saadaan noin 450.000 euroa.

Sosiaali- ja terveystoimessa vuonna 2019 ajauduttiin sopimusriitaan Parkanon kaupungin kanssa. Neuvottelujen kariuduttua Kihniön kunta nosti kanteen 29.11.2019 Parkanon kaupunkia vastaan sopimusrikkomuksesta. Kihniön kunta katsoo, ettei se ole saanut palvelusopimuksen mukaisia Kihniön kunnan alueella tuotettuja lähipalveluja siinä laajuudessa, kun kunta on niistä maksanut. Asia on oikeusasteissa keskenään.

Tekninen toimi:

Kustannukset kasvoivat teknisessä toimessa noin 1,4 % eli noin 30.300 euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Teknisen toimen menot olivat vuonna 2023 yhteensä 2.131.104 euroa. Talousarvio ylittyi poistojen jälkeen 42.842 euroa.

Kuluissa merkittävimmät nousut kohdistuivat öljyn, sähkön, lämmön ja veden hintojen nousuun. Myös auraus- ja hiekoituskustannukset nousivat lumisen talven vuoksi. Latujen kunnossapitokustannukset myös nousivat pitkään jatkuneen hiihtokauden vuoksi.

Teknisen toimen hallinnossa toimi tekninen johtaja Henna Ala-Kurki ja toimistoinsinööri Johanna Kujanen. Laitosmiespalveluissa toimi kolme vakituista laitosmiestä sekä kaksi osa-aikaista siistijää.

Teollisuusalueen kaavoituksen ajantasastaaminen jatkui edelleen vuonna 2023, kun Pyhäniementien varrella olevan alueen kaavoitus aloitettiin.

Kihniön Vesi ja lämpöyhtiö aloitti toimintansa 2021, toiminta jatkuu.

Talous- ja hallintotoimi:

Osastolla työskentelee 5 henkilöä.

Talous- ja hallinto-osasto vastaa kunnan talous- ja palkkahallinnosta sekä asuntojen vuokraustoiminnasta. Kunnanhallituksen alaisen toiminnan nettokustannukset vähenivät sote- vaikutuksen myötä selvästi. Sote-kustannukset olivat merkitty kunnanhallituksen toiminnan kuluihin. Vuonna 2022 nettokustannus oli 10.600.841 euroa ja vuonna 2023 kustannukset painuivat 1.984.659 euroon.

Uusi työajanseurantaohjelma hankittiin (otettiin käyttöön alkuvuodesta 2024) sekä siirryttiin verkkopalikan käyttöön. Hallintosääntöä päivitettiin. Valmisteltiin työterveyshuollon kilpailutusta sekä sähköisen arkiston hankintaa. Tehtiin sopimus Kihniön Nuorisoseuran kanssa some-päivitysten hoitamisesta. Kunnan vesi- ja lämpölaitoksen yhtiöittäminen on työllistänyt olennaisesti myös talous- ja hallinto-osastoa. Hyvinvointialueen aloittaminen lisäsi myös talous-hallinnon tehtäviä.

Tietohallintopalvelut ostettiin Ikaalisten-Parkanon Puhelin Oy:lta.

Sivistys- ja hyvinvointi:

Sivistystoimessa toimintakulut kasvoivat edellisvuoteen nähden nettona 6,1 % eli 188.541 € nettokulujen ollessa yhteensä 3.273.598 euroa. Toimintakate ylittyi 48.024 euroa talousarvioon nähden. Merkittävimmät ylitykset olivat henkilöstömenoissa ja sisäisissä vuokrissa.

Sivistystoimen suurimmat muutokset vuonna 2023 kohdistuivat hallinnon uudelleenjärjestämiseen.

Sivistystoimenjohtajan tehtäviä on hoitanut yhtenäiskoulun rehtori. Kunnanhallitus päätti kokouksessaan 12.09.2022 eriyttää sivistystoimenjohtajan tehtävät yhtenäiskoulun rehtorin tehtävistä, josta kunnanjohtaja esitti erivän mielipiteen päätökseen merkittäväksi. Yhtenäiskoulun rehtorin viran lisäksi kuntaan perustettiin hyvinvointijohtajan virka, jolle kuuluu pääosin nykyiset sivistystoimenjohtajan tehtävät. Sivistystoimenjohtajan tehtäviä hoitanut rehtori siirrettiin hänen omasta toiveestaan takaisin opetustehtäviin. Uusi hyvinvointijohtaja Vilja Lankinen aloitti virassaan 13.3.2023 ja uusi yhtenäiskoulun rehtori Tarja Männikkö-Tarsia 1.5.2023. Sivistystoimenjohtajan tehtävien lisäksi hyvinvointijohtajalle siirtyi kulttuuri-sihteerin sekä hyvinvointikoordinaattorin tehtävät sekä vanhus- ja vammaisneuvoston valmistelijana, esittelijänä ja sihteerinä toimiminen. Kesällä hallintosäännön uudistuksen myötä sivistyslautakunta muutettiin sivistys- ja hyvinvointilautakunnaksi.

Elinkeinotoimi:

Elinvoimatoimikunta kokoontui vuoden 2023 aikana 2 kertaa.

Toimenpiteet elinvoiman edistämiseksi 2023:

- Teollisuusalueen kaavaprosessin jatkaminen Pyhäniementien varressa.
- Aitonevan kehittämishankkeen jatkaminen (OKM saatiin noin 30.000 € > 98 % tuki, opasteet ja pitkospuiden korjausta
- Laajakaistahankkeet Etelä- ja Pohjois- Kihniö ovat saaneet myönteiset rahoituspäätökset, hankkeet etenivät loppusuoralle. Keskustan laajakaistoittaminen alkoi, kunta edisti hanketta ottamalla laajakaistan 3 taloyhtiöön. Valokuituyhteyksien rakentumisella on suuri merkitys Kihniön kunnan elinvoimaisuudelle. Valokuitu on erittäin merkityksellinen paitsi asukkaille ja kausiasukkaille (monipaikkaisuus), myös kunnassa toimiville yrityksille ja niiden toimintaedellytyksille. Kihniössä valokuidun kattavuusprosentti oli hankkeiden alussa 23 % ja Hankkeiden päättyessä lähes 80 % prosenttia alueen talouksista on valokuidun piirissä.
- Pyhäniemen kehittämisen osalta suoritettiin arkeologinen tarkkuusinventointi maakuntamuseon aloitteesta: pääranan ja niemen osalta. Vierasmaisemataman suunnittelu niemeen ja hankehaku.
- Pyhäniemen yritysveltoinen kehittäminen vastatuulella, koska suhdanteet yritysrahoitukselle heikot. 2023 loppuvuodesta vielä käytiin ruotsalaisen yhtiön kanssa neuvotteluja Villa-alueen kehittämisestä, selvitys jatkuu.
- 3- tien varressa kaksi mainostaulua investoreiden löytämiseksi Pyhäniemen Caravan alueelle.
- Pyöräilyreitit, Pyhäniemi – Käskyvuori – Aitoneva aloittaminen. Hankkeelle myönnetty tuki.
- Kunnanjohtaja mukana turpeesta luopumisen JTF- tukiprosessissa, Pirkanmaalta mukana 4 kuntaa. JTF- tuesta Parkanoon ja Kihniölle suurimmat yritystuet. Ongelmana selvää suuntaa siitä, mihin avustusta voi käyttää.
- Yrittäjältä sekä useita yrityskäyntejä.
- Tuulivoimakaavoituksen eteneminen ja edistäminen sekä yleisötilaisuudet
- Kunnan osaomistama elinkeinoyhtiö Kehitys-Parkki antaa asiantuntevaa yritysneuvontaa ja koulutusta yrityksille yrittäjyyden kaikissa vaiheissa. Yhtiön palkkalistoilla on 3 työntekijää.
- Osallistuminen kolmeen messutapahtumaan (Asta- messut, matkailunessut, Erämessut)
- Kuntaa on markkinoitu myös paikallislehdessä- ja radiossa, valtatiemainoksilla, sekä some-kanavissa. Joulun alla järjestettiin myös kunnan ja yrittäjien yhteinen joulunavaus. Geopark-jäsenyys on tuonut myös näkyvyyttä paikallisesti, valtakunnallisesti sekä kansainvälisesti. Geoparkin jäseninä toimivat kuntien lisäksi myös yritykset.

- Vuoden 2023 aikana tehtiin päätökset TE24-uudistuksesta. Kihniön kunta liittyi mukaan Läntiseen työllisyysalueeseen, jota hallinnoi Sastamala. Nopealla ja ripeällä päätöksenteolla haluttiin turvata lähipalvelut yrityksille myös tulevaisuudessa ja riittävä resurssointi palveluiden tuottamiseen. Ns. Tampereen malli ei olisi pystynyt tarjoamaan lähipalveluita tarpeeksi tehokkaasti kihniöläisille yrityksille. TE- 24 uudistus on sote- uudistuksen jälkeen merkittävin kuntauudistus kuntahistoriassa.

Lähivuosina Kihniön kunnan haasteena ovat edelleen mittavat investointipaineet: mm terveyskeskuksen saneerauksen jatkaminen, mikäli toimintaa rakennukseen löytyy, haja-asutusalueen jätevesirakentaminen sekä myös puhtaan veden putkistot tulisi suurelta osin uusia. Edellä mainituista raskaista taloudellisista panostuksista johtuen kustannusten kasvun hillintään joudutaan paneutumaan jatkossakin. Kunnan liikku-
mavara säästöjen hakemiseen alkaa olla jo todella pieni, koska toimintaa on sopeutettu jatkuvasti.

Sivistystoimen tulee toteuttaa Kuntamaiseman tekemää kustannusselvitystä ja sen toimenpidesuosituksia. Lapsiluvun vähentyessä tärkeää on reagoida ajallisesti oikein myös kustannusten osalta. Maakunnallisten hyvinvointialueiden aloitettua toimintansa vuoden 2023 alusta tulee sivistystoimesta kunnan suurin hallintokunta. Pieni oppilasmäärä lisää oppilaskohtaisia kustannuksia. Uusi Kuntamaiseman kustannusanalyysi toteutettiin sivistystoimessa vuoden 2022 keväällä ja sopeuttamista tulee jatkaa määrätietoisesti. Kihniön kunnan on sopeutettava talouttaan karsimalla kulurakenteesta kaikki muu paitsi lakisääteinen toiminta.

Myös palveluiden ulkoistamisen / osa ulkoistamisen mahdollisuus kustannusvaikutuksineen olisi tutkittava ennen henkilökunnan lisäämistä. Ulkoistaminen ei ole itsetarkoitus, vaan se soveltuu joskus paremmin ja joskus huonommin vallitsevaan tilanteeseen.

Niin sanottua toivomuskaivoa ei ole, vaan joudumme itse vastaamaan itsenäisenä kuntana koituneista kustannuksista ja otetusta velasta.

Valtakunnallinen sote- ja maakuntauudistus Sanna Marinin hallituksen toimesta eteni maakuntavetoisesti maaliin saakka. Varsinaiset hyvinvointialueet aloittivat toimintansa 1.1.2023. Ympäristöterveydenhuolto ei ole toteutuksessa mukana. Sen sijaan palo- ja pelastustoimi kuuluu maakunta hyvinvointialueen piiriin.

Oikeastaan Hyvinvointialueiden aloitettua toimintansa voisi kysyä, että miten palvelut turvataan koko maassa tasapuolisesti, mikäli lähes kaikilla kustannukset lähitulevaisuudessa lisääntyvät huomattavasti. Onko kuitenkin tarkoitus hakea säästöjä keskittämällä palveluita ts. lakkauttamalla palveluita siellä, missä väkeä on vähemmän.? Tämä jää nähtäväksi, mutta ennusmerkit ovat pahaenteisiä.

Kaikki kunnan työntekijät ovat ansainneet suuren kiitoksen vuodesta 2023.

Vuodesta 2023 kiitos kuuluu myös paikallisille yrityksille ja yhdistyksille sekä kunnan luottamushenkilöille. Yhteistyötä ja vastuullista todellisiin faktoihin perustuvaa päätöksentekoa tulemme tarvitsemaan myös jatkossa.

Kihniössä 18. maaliskuuta 2024

Petri Liukku, kunnanjohtaja

1.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Johtavat viranhaltijat

Kunnanjohtaja Petri Liukku

Hallinto- ja talousosasto

Talous- ja hallintojohtaja Kristiina Mäkelä

Sivistys- ja hyvinvointiosasto

Hyvinvointijohtaja Vilja Lankinen 13.3.2023-

Sivistystoimenjohtaja vt. Matti Sillanpää 12.3.2023 asti

Rehtori Tarja Männikkö-Tarsia 1.5.2023 -

Yhtenäiskoulun rehtori vt. Matti Sillanpää -30.4.2023

Tekninen osasto

Tekninen johtaja Henna Ala-Kurki

Muu luottamushenkilöhallinto (ks. myös 9.1.1)

Keskusvaalilautakunta

Varsinaiset jäsenet 2021-2025	Puolue	Varajäsenet 2021-2025	Puolue
Kaikkonen Sirpa pj.	PS	1. Tarsia Matti	PS
Hellgren, Jussi vpj.	KD	2. Kohtala Paavo	KD
Alkkiomäki Mervi	KOK	3. Markkola Roosa- 14.11. Aho Timo	PS
Marttila Salme	KESK	4. Aho Marja-Leena	SDP
Talasoja Timo	SDP	5. Erkkilä Marja	KOK
		6. Joensuu Mirkka-13.12.23	PS
		Rahkola Jaana 13.12.23-	PS

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta

Varsinaiset jäsenet 2021-2025	Puolue	Varajäsenet 2021-2025	Puolue
Törmä Leila	KESK	Soininen Kalle	KESK
Nevanperä Mikko	PS	Joensuu Mirkka -13.12.23	PS
		Rahkola Jaana 13.12.23-	PS
Kaikkonen Sirpa	PS	Vierre Ulla	PS
Koskinen Jari	PS	Leinonen-Jokioja Sami	PS
Malin Marketta	KESK	Myllyniemi Tuula	KESK
Toroskainen Maarit	KESK	Jytilä Kirsi	KESK
Oksanen Silja	KD	Annala Taija	KD
Koivukoski Mikael	KD	Kohtala Paavo	KD
Haapamäki Arsi	SDP	Korkiakoski Mika	SDP

Tekninen lautakunta

Varsinaiset jäsenet 2021-2025	Puolue	Varajäsenet 2021-2025	Puolue
Wiinamäki Petteri pj.	PS	Leinonen-Jokioja Sami	PS
Sillanpää Niina vpj.	KD	Annala Taija	KD
Jokioja Tiina	PS	Rahkola Jaana	PS
Kivioja Antti	PS	Koivisto Juha	PS
Vierre Ulla	PS	Kaikkonen Sirpa	PS
Shemeikka Mika	KESK	Soininen Kalle	KESK
Silvennoinen Erja	KESK	Jyttilä Kirsi	KESK
Aho Timo	KESK	Peltomäki Jarkko	KESK
Korkiakoski Mika	SDP	Toivonen Katri	SDP

Tarkastuslautakunta

Varsinaiset jäsenet 2021-2025	Puolue	Varajäsenet 2021-2025	Puolue
Koivisto Juha	PS	Saarnio Kirsti	PS
Kärkelä Pilvi	KESK	Niemelä Matti	KESK
Hellgren Jussi	KD	Korhonen Annamaria	KD
Ojala Teemu	SDP	Korkiakoski Mika	SDP
Risku Mailis	KOK	Lepistö Meri	KOK

Kunnanhallituksen alaisuudessa toimivat yhdistetty vammais- ja vanhusneuvosto, nuorisovaltuusto, henkilöstöjaosto sekä elinvoimatoimikunta.

Tilivelvolliset toimielimet ja viranhaltijat

Tilivelvollisia ovat kunnan toimielinten jäsenet sekä tehtäväalueen johtavat viranhaltijat. Hallintosäännön mukaan tilivelvolliset viranhaltijat ovat:

Osastopäälliköt

Talous- ja hallinto-osasto	talous- ja hallintojohtaja
Sivistys- ja hyvinvointiosasto	hyvinvointijohtaja
Tekninen osasto	tekninen johtaja

Johtavat viranhaltijat

Päivähoito	päiväkodin johtaja
Kirjasto	kirjastotoimenjohtaja
Koulu	rehtori
Rakennustarkastus	tekninen johtaja
Ympäristönsuojelu	tekninen johtaja

1.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys**Maailmantalouden näkymät**

Maailmantalouden näkymät olivat loppuvuonna 2023 epävarmat. Korkeiden korkojen välittyminen yksityiseen kulutukseen ja siihen liittyvä kuluttajien heikko luottamus sekä maailmankaupan vaatimaton kehitys heikentivät näkymiä. Geopoliittiset jännitteet pysyttelivät korkeana Venäjän hyökkäyssodan jatkumisen

sekä Lähi-idän konfliktin takia. Toisaalta inflaation nopea hidastuminen ja työllisyyden pysytteleminen korkealla monessa taloudessa tukevat kasvunäkymiä. Maailmantalous kasvaa 2,7 prosenttia vuonna 2024. Kasvu kiihtyy kolmeen prosenttiin vuonna 2025.

Yhdysvallat

Maailmantalouden epävarmuuksista huolimatta Yhdysvaltojen talousnäkymät ovat melko suotuisat. Kasvu oli vahvaa vuoden 2023 kolmannella neljänneksellä pitkälti yksityisen kulutuksen ansiosta. Yleisesti arvioidaan, että taloudessa toteutuu ns. pehmeä lasku, eli talouskasvu hidastuu vuonna 2024, mutta talous ei ajaudu taantumaan kireästä rahapolitiikasta huolimatta. Lisäksi inflaatio on hidastunut nopeasti, mikä tukee reaalityloja. Talouden kasvu hidastuu vuoden 2023 2,3 prosentista 1,6 prosenttiin vuonna 2024, ja elpyy jälleen 2,2 prosenttiin vuonna 2025.

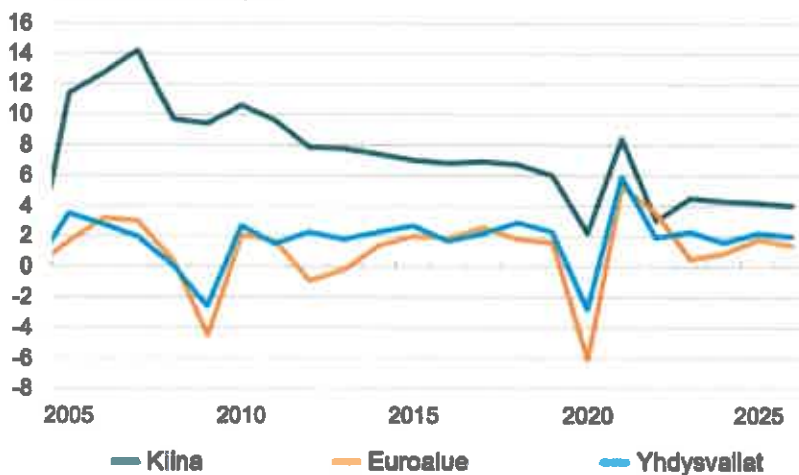
Kiina

Kiinan talousnäkymät ovat haastavat. Julkisiin investointeihin perustuva talousmalli näyttäisi olevan tiensä päässä, ja siihen liittyen kiinteistösektori on syvässä kriisissä. Vienti on ollut vaikeuksissa vuonna 2023, joskin loppuvuotta kohti se on hieman piristynyt. Vähittäiskauppa on samaan aikaan elpynyt jossain määrin, mutta yksityisen kulutuksen näkymät ovat yhä epävarmat. Inflaatio on hidastunut nopeasti vuoden 2023 aikana, ja käynyt vuoden jälkipuoliskon aikana parina kuukautena negatiivisella puolella poikkeuksellisista tekijöistä johtuen. Talouskasvu hidastuu 4,3 prosenttiin vuonna 2024 ja edelleen 4,2 prosenttiin vuonna 2025.

Eurooppa

Euroalueen talouskasvu on pysähtynyt loppuvuonna 2023. Kokonaistuotanto supistui vuoden kolmannella neljänneksellä. Erityisesti Saksan teollisuuden näkymät ovat vaikeat. Euroalueen teollisuuden ja palveluiden ennakoivat indikaattorit ovat tasaantuneet heikolle tasolle. Inflaatio on hidastunut nopeasti, johtaen rahapolitiikan keventymiseen liittyvien odotusten aikaistumiseen. Rakentaminen on useassa maassa syvässä kriisissä. Finanssipolitiikan odotetaan olevan lähivuosina lievästi kiristävää. Talouskasvu elpyy vuoden 2023 0,5 prosentista 0,9 prosenttiin vuonna 2024 reaalitylojen kasvaessa. Kasvu kiihtyy edelleen 1,8 prosenttiin vuonna 2025 maailmantalouden elpymässä.

Bruttokansantuote määrän muutos, %

Lähde: Kansalliset tilastoviranomaiset, VM

Lokakuussa 2023 puhjennut Lähi-idän konflikti voi vaikuttaa herkkiin energiamarkkinoihin, joskin pelot kriisin eskaloitumisesta ovat vaimenneet vähitellen. Venäjän hyökkäyssodan pitkittyminen ylläpitää geopolittisia jännitteitä. Inflaation kiihtyminen uudelleen johtaisi kireän rahapolitiikan jatkumiseen, mikä heikentäisi kasvunäkymiä maailmanlaajuisesti. Geotaloudellisen fragmentaation eteneminen syventäisi jakolinjoja maailmantaloudessa ja -kaupassa. Kiinan talouden ongelmien kärjistymisen voisi heikentää koko maailmantalouden näkymiä. Ilmastomuutoksen vaikutukset voivat aiheuttaa odotettua suurempia haitallisia talousvaikutuksia.

(Lähde: VM, Taloudellinen katsaus talvi 2023)

Kansantalous

Helmikuussa 2022 alkanut Venäjän hyökkäys Ukrainaan jatkuu yhä ja varjostaa talouden näkymiä. Talouskasvu hidastui ja inflaatio nopeutui aiemmin ennakoitua enemmän. Suomen bruttokansantuote (bkt) laski -0,5 prosenttia vuonna 2023. Sen arvioidaan kasvavan 0,7 prosenttia vuonna 2024 ja 2,0 prosenttia vuonna 2025.

Inflaatio on hidastunut nopeasti 2023 vuoden aikana. 2024 vuonna inflaatio on keskimäärin enää 2 prosenttia ja painuu alle 2 prosentin vuosina 2025 ja 2026. Reaaliensiot kääntyvät kasvuun vuonna 2024. Kotitalouksien ostovoiman kasvu jää kuitenkin vielä vaimeaksi, sillä työllisyyden heikkeneminen ja sosiaalietuuksien leikkaukset hidastavat tulojen kasvua. Vuodesta 2025 alkaen kotitalouksien ostovoiman ja kulutuksen kasvu vauhdittuvat.

Uusien asuntojen rakentaminen on ollut jyrkässä laskussa ja lasku jatkuu vielä vuonna 2024. Asunnoille on kuitenkin kysyntää maahanmuuton ja maan sisäisen muuton ansiosta. Korkeiden kääntymisen laskuun piristääkin asuntomarkkinoita ja uudistuotanto kasvaa vuodesta 2025 alkaen. Haastavista lyhyen aikavälin näkymistä huolimatta yrityksillä on suuria investointitarpeita lähivuosina ja odotukset tuotannollisista investoinneista ovat positiiviset.

Vuonna 2023 vienti Suomesta laski, mutta selvästi vähemmän kuin tuonti. Ulkomaankauppa tuki taloutta 2023 vuonna. 2024 vuonna viennin odotetaan jo kasvavan, kun maailmankauppa toipuu ja Suomen kustannuskilpailukyky on kunnossa.

Tuotannon laskun myötä työvoiman kysyntä vähenee vuonna 2024, työllisyys vähenee tilapäisesti ja työttömyysaste nousee 7,5 prosenttiin. Vuosina 2025 ja 2026 talouden kasvu on varsin vahvaa ja työllisten määrä lisääntyy lähes prosentin vuosittain. Työllisyyden kasvua tukevat myös hallituksen työvoiman tarjontaa lisäävät toimet, joista ensimmäiset astuvat voimaan ensi vuonna.

(Lähde: VM)

Kansantalouden keskeisten tunnuslukujen kehitys ja ennuste

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
BKT (muutos, %)	-2,2	3,0	1,6	-0,5	0,7	2,0	1,6
Yksityinen kulutus (muutos, %)	-4,0	3,7	1,7	-0,8	0,7	2,0	1,7
Yksityiset investoinnit (muutos, %)	-3,2	4,3	4,0	-5,4	0,9	2,9	4,2
Vienti (määrän muutos, %)	-7,8	5,8	3,7	-1,3	2,0	3,8	3,0
Ansiotasoindeksi (muutos, %)	1,9	2,4	2,4	4,2	3,5	3,3	3,1
Kuluttajahintaindeksi (muutos, %)	0,3	2,2	7,0	6,3	2,0	1,4	1,7
Työllisyysaste (%)	70,7	72,3	74,2	73,6	73,5	74,1	74,8
Työttömyysaste (%)	7,7	7,7	6,8	7,2	7,5	7,1	6,6

Kuntatalous

Vuosi 2023 oli historiallinen vuosi, kun sosiaali- ja terveystaloudet siirtyivät hyvinvointialueille. Sote-uudistus laski vuoden 2023 alussa kaikkien Manner-Suomen kuntien tuloveroprosenttia 12,64 prosenttiyksiköllä. Valtionosuudet vähenivät sote-palvelujen siirron myötä.

Vuosi 2023 näyttää kuntahallinnossa kohtuullisen hyvältä, vaikkakin kulutusmenojen kasvu on ollut nopeampaa kuin aiemmin arvioitiin. Toisaalta investointimenoja on kertynyt selvästi viime vuotta vähemmän. Kuntahallinnon rahoitusaseman arvioidaan olevan lähellä tasapainoa vuosina 2023 ja 2024. Alijäämät syvenevät vuosina 2025–2028 n. 0,3–0,4 prosenttiin suhteessa BKT:hen mm. nopeasti kasvavien kustannusten sekä sote-uudistukseen liittyvien valtionosuuksien täsmäytysten ja jaksotusten seurauksena. Alijäämät kasvattavat kuntahallinnon velkaa, mutta velan kasvu suhteessa BKT:hen pysyy hyvin maltillisena.

Vaikka kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarvotiedot vuodelta 2023 jäivät hieman odotuksista, kokonaisuutena kuntatalouden tunnuslukuja voidaan pitää vahvoina. Kuntatalous saavutti viiden vuoden tauon jälkeen tasapainon, kun investoinnit huomioiva rahoitusjäämä nousi 200 miljoonan euron ylijäämään. Valitettavasti kuntatalouden vahvat tunnusluvut saavutettiin sote-uudistukseen liittyneiden kertaluonteisten poikkeuserien avulla. Ilman niitä kuntien ja kuntayhtymien talous olisi ollut viime vuonna 1,9 miljardia euroa heikompi. Poikkeuserien taustalla vaikuttivat muun muassa vuodelta 2022 vuodelle 2023 siirtyneet 1,4 miljardin euron suuruiseksi arvioidut verotilitykset eli niin sanottu sote-uudistuksen verohäntä.

Kuntaliiton arvion mukaan verohäntä ylittää jopa 1,4 miljardiin euroon vuonna 2023. Kunnille maksettiin ennakkollisen sote-siirtolaskelman mukaan myös noin 500 miljoonaa euroa liikaa valtionosuuksia, jotka ovat määräperiä takaisin valtiolle lähivuosina.

Vuoden 2022 verotuksen valmistuttua vuoden 2023 lopulla ilmeni, ettei syksyn talousarvion yhteydessä arvioitu sote-siirtolaskelmaan liittyvä valtionosuusleikkaus ollut riittävä. Jotta uudistuksen periaatteena oleva kustannusneutraalisuus kuntien, hyvinvointialueiden ja valtion välillä saadaan varmistettua, tehdään kuntien valtionosuuksista vielä lisäsiirto valtiolle. Hallitus päätti kuitenkin jaksottaa uuden lisäleikkauksen vuosille 2025–2027, jottei ennakoimattoman suuri leikkausvaikutus kohdistu valtionosuuksiin vielä vuonna 2024 tilanteessa, jossa suuri osa kunnista oli jo päättänyt vuoden 2024 talousarviostaan. Näin kunnat saivat lisäaikaa sopeutua ennakoitua niukempiin valtionosuuksiin.

Vuosi 2023 oli historiallisen poikkeuksellinen verovuosi, mutta niin on myös vuosi 2024. Tällä kertaa kaikkien Manner-Suomen kuntien piti sote-uudistuksen jäljiltä vähintäänkin pyöristää kunnallisveroprosentti kymmenyksen tarkkuuteen. Valtaosa muutoksista oli pyörityksiä ylöspäin. 42 kuntaa laski veroprosenttiaan.

Rahoitusmarkkinoiden kireä tilanne heijastui kuntasektorin korkokuluihin, jotka kasvoivat noin 150 miljonnalla. Kuntien lainakannan keskimääräiset korkokulut kasvoivat kuitenkin huomattavasti markkinakorkoa hiljittymmin.

Tilikauden tulos oli paras yli 100 000 asukkaan ja 20 000–100 000 asukkaan kunnissa, kun taas pienemmissä kunnissa tulos oli selkeästi heikompi. Aivan pienimmissä, alle 5 000 asukkaan, kunnissa tilikauden tulos jopa heikkeni vuodesta 2022. Näin tapahtui vuoteen 2023 kohdistuneesta poikkeuksellisen suuresta verohännästä huolimatta.

(Lähde: VM, Kuntaliitto)

Yhteenveto kuntataloudesta

- **Toimintakulut laskivat 52 prosenttia vuonna 2023 (Sote-pelakustannukset)**
- **Toimintatuotot laskivat 28 % (noin -2,8 miljardia euroa)**
- **Kunnallisverotulot laskivat 53 % (noin -11 400 miljoonaa euroa)**
- **Kuntien yhteisöverotulot laskivat 32 % (noin -990 milj. €)**
- **Kiinteistöverot kasvoivat 4,4 % (noin 90 milj. €)**
- **Valtionosuudet laskivat 66 % eli noin 7,1 miljardia euroa**

Sodan vaikutukset Suomen kuntatalouteen

Sodalla on valtavasti vaikutuskanavia Suomen kansantalouteen. Hyökkäys Ukrainaan vaikuttaa myös julkisen sektorin menoihin ja tuloihin sekä kuntatalouteen. Ensimmäiseksi vaikutukset näkyvät menopaineina lähinnä valtiontaloudessa: uusina puolustustoimintana, turvallisuuteen, varautumiseen ja maahanmuuttoon liittyvinä määrärahatarpeina.

Kuntien huoltovarmuuteen, häiriöihin ja hybridivaikuttamiseen liittyviin varautumistoimintaan on kulunut taloudellisia resursseja. Kunnille on aiheutunut menopaineita myös ukrainalaisten turvapaikanhakijoiden tai tilapäisen suojelun direktiivin perusteella maahan tulleiden henkilöiden palveluiden, kuten terveyspalveluiden, varhaiskasvatuksen tai opetuksen, järjestämisestä. Jos Venäjän sota Ukrainassa pitkittyy ja nostaa Suomessa työttömyyttä, kunnille aiheutuu työttömyyden hoidosta lisäkustannuksia niin sosiaaliturvan kuin työttömien palveluiden muodossa. Työttömyyteen liittyvät kustannukset keskittyvät tyypillisesti suurille kaupungeille.

Venäjän hyökkäyksellä on väistämättä vaikutuksia myös julkisen sektorin verokertymiin. Kuntatalous ei ole kuitenkaan verovaikutusten etulinjassa, vaan ensimmäiset vaikutukset aiheutunevat kulutusveroihin. Myös yhteisöveroon välittyvät vaikutukset kohdistuvat voimakkaammin valtioon, sillä kuntien osuus yhteisöveron tuotosta on pienempi kuin valtiolla. Kuntien merkittävin vero on kunnallisvero. Kunnallisveroa maksetaan myös etuuksista, mikä tasaa kunnallisverotuottoihin kohdistuvia heilahteluja. Sodalla ei ole juuri vaikutusta kiinteistöverotuksen tuottoon. Inflaatio on kiihtynyt vuonna 2022. Sodan vuoksi energian saatavuus on aikaisempaa heikompaa, ja se on nostanut sähkön ja polttoaineiden hintoja tuntuvasti. Nopea inflaatio heikentää kuluttajien ostovoimaa sekä kuluttajien ja yritysten luottamusta talouteen.

(Lähde: Kuntaliitto)

1.4 Kihniön kunnan talous, olennaiset muutokset ja toimintaympäristö

Sote-uudistus on Suomen historian yksi merkittävimmistä hallinnollisista uudistuksista. Vuoden 2023 alusta lukien vastuu sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisestä siirtyi kunnilta ja kuntayhtymiltä 21 hyvinvointialueelle. Poikkeuksena on Helsingin kaupunki, jolla säilyy sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu.

Hyvinvointialueuudistuksen tavoitteena on:

- turvata yhdenvertaiset ja laadukkaat sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelut hyvinvointialueella asuville
- parantaa palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta
- kaventaa hyvinvointi- ja terveystarpeita
- turvata ammattitaitoisen työvoiman saanti
- vastata ikääntymisen ja syntyvyyden laskun aiheuttamiin haasteisiin ja hillitä kustannusten kasvua

Sote-uudistus vaikuttaa merkittävästi kuntien toimintaan ja talouteen. Se vaikuttaa muun muassa kuntien tehtäviin ja niitä koskevaan rahoitukseen, verotusoikeuteen ja valtionosuusjärjestelmään, omaisuuteen, velkoihin ja sopimuksiin sekä henkilöstöön.

Kunnallisveroprosentit muuttuivat vuoden 2023 alussa historiallisesti. Sote-uudistuksen rahoituslaki määrää, että Manner-Suomen kuntien tuloveroprosentit laskevat 12,64 prosenttiyksikköä vuonna 2023 ja vastaava summa siirtyy valtion verotukseen. Kihniön kunnan veroprosentiksi tuli 8,86 % vuodelle 2023.

Talousarvio vuodelle 2023 lisämääräraha ja poistot mukaan lukien, oli alijäämäinen – 570.091 euroa ja vuosikate -99.734 euroa. Talous toteutui noin 24.330 euroa parempana kuin oli arvioitu. Vuosikate laski arvioidusta -137.260 euroon ja tilikauden alijäämäksi muodostui -545.760,40 euroa. Hallintokunnat ovat toimineet edelleen tiukalla budjetilla. Kuluttajahinnat ovat olleet edelleen korkealla, mikä on vaikuttanut palveluiden hankintakustannuksiin edelleen. Suurin yksittäinen menoerä oli Parkanon kaupungille maksettu korvaus ylittyneistä sosiaali- ja terveyspalveluista -573.272,50 euroa (netto).

Muutoksia arvioituun talousarvioon olivat verotulojen toteutuminen ennakoitua parempana.

Verotuloja arvioitiin kertyvän yhteensä 3.829.778 euroa. Kunnallisveroa arvioitiin kertyväksi alkuperäisen talousarvion mukaan 2.383.000 euroa ja sitä kertyi 2.520.594 euroa eli 137.594 euroa talousarviota enemmän. Yhteisöveron osuus toteutui 13.342 euroa heikompana kuin talousarviossa oli arvioitu. Kiinteistövero toteutui 16.526 euroa parempana kuin alkuperäinen arvio.

Valtionosuudet toteutuivat hieman budjetoitua parempana. Valtionosuuksia arvioitiin kertyvän 1.249.984 euroa. Valtionosuuksia kertyi lopulta 1.249.984 eli 7.745 euroa enemmän kuin talousarviossa.

Kunnan talousarvioasetelmaa muutettiin vuonna 2021. Taloustiedot eivät ole vertailtavissa kaikilta osin muutoksista vuoksi. Soteuudistuksen myötä sosiaali- ja terveystoimen menot siirtyivät hyvinvointialueelle.

Kihniön kunta on vähentänyt Parkanon kaupungin sote-laskuista 2015-2022 vuosina yhteensä noin 344 587 euroa. Kihniön kunta on sovintoneuvottelujen kariuduttua nostanut 29.11.2019 Parkanoa vastaan kanteen, jossa Kihniö vaatii mm.

-oikeutta vahvistamaan, että Parkanon on palattava sopimusten mukaisten sosiaali- ja terveystoimien tuottamiseen Kihniölle

-oikeutta velvoittamaan Parkanoa alentamaan Kihniölle tuottamiensa palvelujen hintaa taannehtivasti vajaaksi jääneestä ja vastedes vajaaksi jäävästä palvelutuotannosta

-oikeutta velvoittamaan Parkanoa kuittaamaan jo eräänntyneet hinnanalennukset ja vastaisuudessa eräänntyvät hinnanalennukset Kihniön Parkanolle kuukausittain maksettavista kuukausittaisista sosiaali- ja terveystoimien laskuista. Asian käsittely on kesken tuomioistuimessa.

Parkanon kaupunki on esittänyt lisävaatimuksia palvelun tuottamisesta Kihniön kunnalle vuosilta 2020-2022. Näistä päästiin sopimukseen syksyllä 2023. Lisäkustannuksia varten tehtiin varaus 197.465 euroa. Lasku oli suuruudeltaan 770.000 euroa.

Sairaanhoitopiirin omaisuuden siirryttyä hyvinvointialueelle 1.1.2023 kunnilta perittiin toimeenpanolain mukaisesti alijäämän kattamisesta maksu peruspääoman suhteessa. Kihniön osalta se oli 43 502,52 euroa.

Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston on 16.5.2022 antanut lausunnon 128 hyvinvointialueille siirtyvien omaisuus- ja pääomaerien käsittelystä kunnan ja kuntayhtymän kirjanpidossa.

Lausunnon mukaan kunnista hyvinvointialueelle siirtyvät omaisuus- ja pääomaerät kirjataan alkusaldojen muutoksina tilinavaukseen päiväykselle 1.1.2023. Tilinavaukseen kirjaamisen tarkoituksena on, että peruspääomaa vastaan kirjattavia omaisuus- ja pääomaerien siirtoja ei esitetä vuoden 2023 liiketapahtumina talousarvion toteutusvertailussa eikä rahoituslaskelmassa.

Vuoden 2023 tilinavauksen yhteydessä alkusaldojen muutoksina kunnan taseessa on peruspääomaa vastaan kirjattu lausunnon mukaisesti Pirkanmaa sairaanhoitopiirin kuntayhtymän jäsenosuudet 802 593,20 €. Kirjaukset on toteutettu tase-erien välisinä siirtoina. Kirjausten jälkeen vuoden 2023 avaavassa taseessa kuntayhtymäosuudet tili on 480 583, 20 € ja kunnan peruspääoma -tili 6 234 598,54 €.

Kunnalta ei siirtynyt irtainta omaisuutta hyvinvointialueelle.

Käyttötalouden menot kasvoivat talousarvioon nähden 4,19 % eli 329.660 euroa. Merkittävimmät menolisäykset olivat henkilöstömenot 145.566 euroa, muut toimintakulut 168.744 euroa sekä aineet /tarvikkeet 54.815 euroa. Toimintatuotot kasvoivat koko kunnan osalta 219.204 euroa arvioidusta. Toimintakate oli 110.456 euroa heikompi kuin oli budjetoitu.

Sivistyslautakunta ja tekninen lautakunta ylittivät budjettinsa. (sitovuustaso valtuustoon nähden). Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan nettomeno ylittyi 48.024 euroa ja teknisen lautakunnan 72.063 euroa, poistojen jälkeen tulos 42.842 euroa. Näihin ylityksiin ei ole haettu lisämäärärahaa. Ylitykset johtuivat suurelta osin teknisen toimen kiinteistöjen hoitomenojen kasvusta. Kylmä ja runsasluminen loppuvuosi nosti kiinteistöjen kustannuksia tavanomaiseen nähden (auraus, lämmitys, sähkö). Yhteistoimintaosuuksien ja sisäisten palvelujen kustannukset vyöryivät joulukuulle, lisäksi ulkopuolisissa ostopalveluissa osa laskuttajista aktivoituu vasta tilikauden päättyessä, joten kaikkia kustannuksia oli vaikea arvioida etukäteen. Sisäiset vuokrat kasvattivat myös sivistys- ja hyvinvointitoimen menoja.

Kunnanhallituksen tulosalueen nettomeno alittui 9.632 euroa ja poistojen jälkeen tulos 42.268.

Toimintaympäristö

Kihniön kunta on perustettu vuonna 1920. Kunnan kokonaispinta-ala on 390,50 km², josta maata on 357,11 km² ja vettä 33,39 km². Vesistöjen rantaviivan pituus on noin 174 km.

Kihniön kunta rajoittuu Parkanon, Virtain, Ylöjärven, Seinäjoen ja Kurikan kaupunkeihin. Liikenteellisesti Kihniö sijaitsee valtatie 23:n (Järvi-Suomen tie) varrella ja valtatie nro 3 kulkee 13 km:n päässä Kihniön keskustasta. Kihniön kautta kulkee myös Tampere - Seinäjoki rata, jonka lähin asema on Parkano.

Hallinnollinen asema

Pirkanmaan käräjäoikeus, Tampereen maistraatti, Sisä-Suomen veroviraston Pirkanmaan verotoimisto. Lisäksi Kihniön kunta kuuluu Pirkanmaan liittoon, Luoteis-Pirkanmaan seutukuntaan ja Pirkanmaan hyvinvointialueeseen.

Kihniön kunta kuuluu Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen alueeseen (ELY). Muita valtiotason alueita, joihin kunta kuuluu, ovat mm. Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto (AVI).

Väestö

Asukasluku vuodenvaihteessa 2024 oli 1.751 ja vastaavana aikana vuosi sitten 1.774. Vähennystä edelliseen vuoteen verrattuna on 23 (34) henkeä. Kunnan asukastiheys on 4,90 asukasta / maakm². Väestöstä miehiä oli 893 ja naisia 858 henkeä.

Asukasluvun kehitys on ollut seuraava (vuoden alun tilanne):

Vuosi	Asukasta	Vuosi	Asukasta
1960	4.177	2016	2.042
1970	3.405	2017	1.994
1980	2.898	2018	1.967
1990	2.766	2019	1.910
2000	2.455	2020	1.867
2010	2.257	2021	1 821
2012	2.229	2022	1 808
2013	2.141	2023	1.774
2014	2.107	2024	1.751
2015	2.081		

Tilastokeskuksen vuoden 2021 väestöennusteiden mukaan Kihniössä on asukkaita:

Vuosi	Asukasta
2025	1.638
2030	1.487
2035	1.364
2040	1.275

Väestön ikärakenteen kehitys vuoden lopun tilanteen mukaan:

Ikäryhmät	1995	2000	2010	2015	2019	2020	2021	2022	2023
0-14 -vuotiaat	18,7	16,0	13,0	13,9	12,4	12	12	12	12
15-64 -vuotiaat	62,0	63,4	62,5	57,8	55,0	53	52	51	50
65 -	19,0	20,6	24,4	28,3	32,6	35	36	37	38
yht. väkiluku	2.626	2.433	2.226	2.038	1867	1821	1808	1774	1751

Ennakollinen väkiluku vuoden 2023 lopussa (prosenttia väkiluvusta)

Työllinen työvoima

	2010	%	2018	%	2020	%	2022	%	2023	%
Työllinen työvoima yht.	848	88,9	777	91,8	712	88,7	711	92,5	681	91,7
Työttömät	106	11,1	70	8,2	91	11,3	58	7,5	62	8,3
Työvoima yhteensä	954	100,0	847	100,0	803	100	769	100	743	100

Joulukuun tilanne

Työpaikkojen määrä oli 730/2014, 670/2015, 650/2016, 666/2017 659/2018 628/2019 587/2020 597/2021

Työpaikkaomavaraisuus 87 % / 2021

Kihniön suurimmat työnantajat 12/2023

Kolmostien terveys 71

Kihniön kunta 68

Kankarin Kaluste Oy 66

Nerkoon Höyläämö Oy 39

Riikonen Group Oy 30

Lisäksi useita kymmenen molemmin puolin työllistäviä yrityksiä.

Toimivia yrityksiä noin 160 kappaletta. Uusia yrityksiä perustettiin 10 vuonna 2023.

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta:

Vuosi	Työttömyys % Kihniö	Pirkanmaa %	Koko maa %
1990	8,6		3,2
2000	14,8		9,7
2010	10,5	11,8	10,1
2020	11,3	13,4	13,6
2021	7,5	9,6	10,5
2022	7,5	8,7	9,9
2023	8,3	11,2	11,3

Lähde: Pirkanmaan ELY, TEM, joulukuun tilanteen mukaan

Asuminen

Vuoden aikana myönnettiin rakennuslupia seuraavasti: vapaa-ajan asuinrakennukset 1 kpl, vapaa-ajan rakennuksen peruskorjaus tai laajennus 2 kpl, vapaa-ajan asunnon muutos vakituiseksi asunnoksi 2 kpl, asuinrakennuksen peruskorjaus ja/tai laajennus 2 kpl poikkeamispäätös 7 kpl, saunarakennukset 3 kpl, muut 18 kpl.

Rakennus, maisema- ja toimenpidelupia myönnettiin toteumavuonna yhteensä 35 kappaletta.

Valtion lainoittamissa vuokrataloissa on kunnan alueella yhteensä 141 asuntoa. Näistä Kihniön Vanhustentaloyhdistyksen omistuksessa on 40 asuntoa, Asunto Oy Kihunan omistuksessa 8 asuntoa ja Kiinteistö Oy Kihniön Suutarinpihan ja Asunto Oy Ohtolanpään omistuksessa 11 asuntoa. Loput ovat kunnan suoraan omistamia. Tehostetun palveluasumisen yksikkö Suutarin Pihlaja, jossa on 30 asukaspaikkaa (toimii välivuokrausmenetelmällä) siirtyi vuoden 2023 alusta Pirkanmaan hyvinvointialueelle.

Vuonna 2021 Kihniön kunnan alueella oli noin 909 loma-asuntoa (Tilastokeskus). Ulkopaikkakuntalaisien omistamia loma-asunnoista on reilut 608. Kesäasukkaita vuonna 2021 oli 1158 eli 60 kesäasukasta / 100 kunnan asukasta kohden.

1.5 Kihniön kunnan henkilöstö

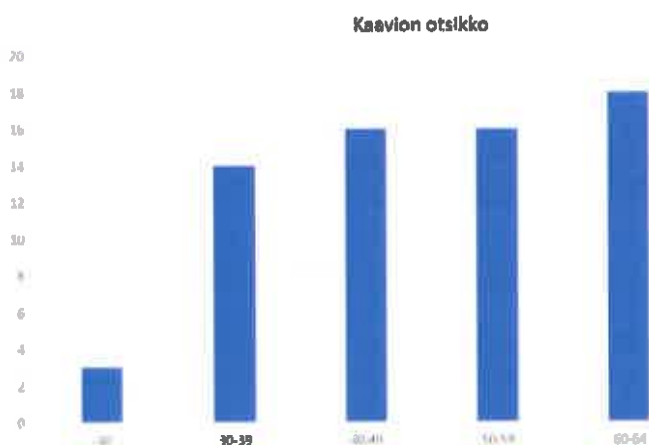
Henkilöstön lukumäärä (vakinaiset + määräaikaiset) yhteensä (31.12.2023)	68
Vuoden 2024 alussa päättäneitä työsuhhteita 5	
Henkilöstön lukumäärä 31.12.2022)	63
Henkilöstön lukumäärä (31.12.2021)	69
Henkilöstön lukumäärä (31.12.2020)	65
Henkilöstökulut yhteensä 2023	2.992.843,91
Henkilöstökulut yhteensä 2022	3.060.111,60
Henkilöstökulut yhteensä 2021	2.982.225,34
Henkilöstökulut yhteensä 2020	2.829.067,69
Henkilöstökulut yhteensä 2019	3.009.580,61

Henkilöstön lukumäärä 31.12.2023 68

	Työntekijöitä	Vakinaiset	Määrä- aik.	Kokoaik.	Osa-aik.	Miehiä	Naisia
Yleishallinto	8	7	1	8	0	1	7
Sivistystoimi	54	36	18	42	12	6	48
Tekninen toimi	6	5	1	4	2	2	4
Kunta yh- teensä	68	48	20	54	14	9	59

Opettajien määrä koko henkilöstöstä	22	14	8	20	2	5	17
---	----	----	---	----	---	---	----

Keskiarvo-ikä 48 vuotta

Henkilöstön ikäjakauma

Henkilöstön keskiarvoikä 48v

Kunnassa on henkilöstön tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma.

Kunnan henkilöstön työterveys- huollosta vastaa Pihlajalinnan työ- terveys. Henkilöstön työterveys- huolto käsittää lakisääteisen työ- terveyshuollon lisäksi terveyden-

hoitajan ja lääkärin antamat sairaanhoitopalvelut. Henkilöstöllä on käytössä Smartumin 70 euron henkilö- kohtainen liikunta – ja kulttuuriseteli. Etuuden piiriin kuuluvat vakituinen henkilöstö, yli vuoden sijaisuuksia tekevät ja ne määräaikaiset työntekijät, joilla sijaisuuksia vuoden aikana kertyy yli 6 kk. Vuonna 2023 otettiin käyttöön (70 e) maksusitoumus paikallisiin rentoutus- ja hierontapalveluihin Smartumin vaihtoehtona. Smartum-etuutta luovutettiin yhteensä 34 henkilölle kertomusvuonna. Paikallisiin palvelut 21 kpl. Kunnassa on laadittu tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma. Kehityskeskustelut ovat käytössä osastoit- tain. Työntekijöiden merkkipäivät huomioidaan kunnan merkkipäiväohjeen mukaisesti.

Yhteistyösuojelutoimikunta toimii yhteistoimintamenettelyn mukaisena toimielimenä ja työsuojelutoimikuntana. Siihen kuuluu työntekijöiden edustajina kolme työsuojeluvaltuutettua ja kolme pääsopijajärjestöjen edustajien nimeämää muuta jäsentä sekä kaksi työnantajan edustajaa. Lisäksi toimikuntaan kuuluu työterveyslääkäri ja -hoitaja. Sihteerinä toimii kunnan työsuojelupäällikkö, joka toimii myös esittelijänä työsuojeluasioissa. Muissa asioissa esittelijänä toimii kunnanjohtaja.

Yhteistyösuojelutoimikunta piti 3 kokousta kertomusvuonna. Toimikunnassa käsiteltiin mm. tilinpäätöstä, lomarahojen vaihtoa vapaaseen, talousarviota, työterveyshuollon asioita ja järjestelyvaraerän jakamista.

Henkilöstön työterveyshuolto käsittää lakisääteisen työterveyshuollon lisäksi terveydenhoitajan ja lääkärin antamat sairaanhoitopalvelut. Kunnan henkilöstölle suoritettiin vuoden aikana terveystarkastuksia 8 (10 vuonna 2022). Sairaanhoidokäyntejä tehtiin lääkärin vastaanotolle 56 (125) kertaa, etälääkäri 13 ja terveydenhoitajan vastaanotolle 6 (12) kertaa, yhteensä 75 (137). Laboratoriotutkimuksia suoritettiin yhteensä 52 (135). Kunnan oman henkilöstön työterveyshuollon kustannukset vuonna 2023 olivat yhteensä 17.290 € (2022/ 25.855 €).

Työterveyshuollon vastaanotto päättyi Kihniössä keväällä 2023. Työterveyspalvelut ovat saatavissa Parkanossa.

1.6 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Merkittävin riski on taloudellisen tilanteen heikkeneminen ja sen vaikutukset kunnan talouteen.

Palvelutoiminnan sujuvuuteen kohdistuu henkilöstöön liittyviä riskejä. Vähäisestä henkilöstömäärästä johdun riskinä on mm. riippuvuus kriittisten osaamisalueiden avainhenkilöistä. Myös palveluiden riippuvuus tietotekniikasta, tietoturvallisuusriskit ja alttius mahdollisille toimintahäiriöille kasvavat.

Taloudelliset riskit

Huomattavana riskinä ja epävarmuustekijänä voidaan pitää huonoa kunnallisveron kertymää sekä kunnan velkaantumista. Konsernin osalta myös Kihniön Vesi ja Lämpö Oy toiminnan vakauttaminen vaatii seuranta. Kihniön kunta on myöntänyt kunnan omistamalle Kihniön Vesi- ja Lämpö Oy:lle perustamislainan 2.625.020,20 euroa.

Kunnanvaltuusto myönsi (14.11.22 § 26) Kihniön Vesi ja Lämpö Oy:lle myöntämänsä lainojen maksuohjelman ja ehtojen muutoksen siten, ettei lainan lyhennyksiä (tasalyhenteinen laina) peritä ajalla 1.1.2022-31.12.2026.

Kunnan yhtiölle myöntämistä lainoista ei peritä korkoa ajalla 1.1. 2022- 31.12.2026.

Kihniön kunta myönsi Kihniön Vesi- ja Lämpö Oy:lle tasalyhenteisen rahoituslainan 60.000 euroa. Lainaa jäljellä 24.000 euroa. Kihniön Vesi- ja Lämpö Oy:n lainat yhteensä 2.649.020,20

Vuosina 2021-2023 ei nostettu lainaa eikä vuosina 2018-2019. Vuonna 2020 nostettiin. Kunta sai koronatukea 125.557 euroa vuonna 2022. Velanhoido muodostaa haasteita tulevaisuudessa.

Hallintokunnat ovat etsineet säästökohteita ja/tai muutoksia oman hallintokuntansa tehtäväalueilta. Saatua säästö on ollut kuitenkin vähäinen verrattuna kasvaviin menoihin. Sosiaali- ja terveyspalvelujen siirtyminen aluehallinnolle 2023 muutti taloutemme rakennetta. Hyvinvointialueen maksavat vuokratuotot ovat merkittävä osa tulojamme.

Kihniön ja Parkanon välinen soteriita-asia on edelleen kesken oikeudessa. Samoin on keskeneräinen Kihniön kunnan ajama KSS:n yhtiöjärjestyksen muuttamisasia. Kihniön kunnan mukaan Koillis-Satakunnan Sähkö Oy:n (KSS) osakeomistus tulee edelleen saattaa tilaan, jossa kunnalla on itsenäinen mahdollisuus päättää omaisuuden kohtalosta.

Hyvinvointialueen säästöpainet luovat meillekin epävarmuutta ja palvelut uhkaavat karata kunnasta.

Epävarmuus kuntakentän rakenteesta sekä valtion asettamat taloudelliset haasteet ovat johtaneet siihen, että tulevaisuuden suunnittelu ja investoinnit sisältävät kenties enemmän epävarmuutta kuin koskaan aiemmin. Korkea inflaatio nosti ostojen kustannuksia.

Toiminnalliset riskit

Vähäisen henkilöstömäärän vuoksi riskinä on mm. riippuvuus kriittisten osaamisalueiden avainhenkilöistä. Merkittävä henkilöstöriski toiminnan kannalta on asioiden liiallinen keskittyminen yhdelle henkilölle sekä se, että varahenkilöitä ei ole määrätty ja/tai perehdytetty keskeisiin tehtäviin.

Työsuojelun toimintaohjelmassa vuosille 2023-2025 on kirjaus riskien arvioinnin päivittämistarpeesta kunnassa. Kunnalle on hankittu Riski-Arvi ohjelma, jonka avulla osastot voivat päivittää työturvallisuuteen liittyvät riskit.

Vahinkoriskit

Vakuutuksilla varaudutaan vahinkoriskeihin.

Korvattuja vahinkotapahtumia vuonna 2023 oli 1 kpl (tapaturma työpaikalla), josta saatu korvaus oli 963 €.

It-toimintoihin kohdistuvat riskit

Tietokoneiden, palvelinten ja suojausohjelmien toimivuudesta ja ajantasaisuudesta huolehtii IPP Oy, joka vastaa kunnan tietohallinnosta. Tietohallinto kartoittaa minkälaisia ICT-laitteita ja ohjelmistoja voidaan ottaa turvallisesti käyttöön ja kuinka ICT-laitteet voidaan mahdollisesti kytkeä verkkoon, vaarantamatta muita toimintoja.

Tietohallinto myös valvoo, että ICT-laitteissa on ajantasaiset varusohjelmien päivitykset. Tietohallinto on vuonna 2023 jatkanut näkyvyyden parantamista ICT-laitteiden ja varusohjelmistojen osalta erilaisilla ohjelmistoilla ja laitteilla. Kaikkia kunnan Windows työasemien ja palvelimien ohjelmistojen ajantasaisuutta, ohjelmistojen ja laitteiden toimintaa valvotaan proaktiivisesti kotimaisella analysointityökalulla, joka auttaa parantamaan työntekijöiden tuottavuutta, tehokkuutta, IT-käyttökokemusta ja tietoturvalmiuksia ICT-laitteiden osalta.

Kunnan tietokoneilla ja palvelimilla jatkettiin vuonna 2019 käyttöönotettua uuden sukupolven päätelaite-suojausohjelmistoa. Kunnan Internetpalomuuuri uusittiin vuonna 2023 palvelusopimuksen mukaisesti, jotta pysytään laitteistojen ja uusien ominaisuuksien osalta tuen piirissä ja säilytetään tai jopa parannetaan näkyvyyttä omaan lähiverkkoon. Uudensukupolven palomuuuri suojaaa kunnan lähiverkkoja ja etäyhteyksiä. Palomuurissa on mukana myös sovellustason suoja ja globaali uhkatietopilvi.

Arviot Ukrainan sodasta tietoverkoille aiheutuvista palvelunestohyökkäyksistä tai muusta tietoliikenteen häirinnästä eivät konkretisoituneet vuoden aikana. Myös etukäteen arvioituilta sähkö energian toimituksen rajoituksilta säästettiin. Vuonna 2023 Internetverkoissa nähtiin kiristyshaittaohjelmien ja kalastelusähköpostien voimakas lisääntyminen, tätä saatiin uutisista seurata loppuvuonna 2023, useisiin suomalaisiin organisaatioihin iskettiin kyberiskuilla ja palvelimia kryptattiin sekä tietoja varastettiin.

Laitteiden saatavuus vuoden 2023 aikana parani edellisvuoteen verrattuna oleellisesti COVID-19 pandemian aiheuttaman komponenttipulan hellittäessä. Käyttäjien tietokonelaitteita uusittiinkin normaalissa uusimissyklissä vuonna 2023, jotta laitteet pysyvät käytettävyyden ja tietoturvan osalta turvallisina ja nopeina käyttäjä. Abloy ilmoitti kunnan yhdistetyn kulunvalvonta- ja työajanseurantajärjestelmä Fleximin elinkaaren päättymisestä vuonna 2023, uusien kulunvalvonta ja työajanseuranta järjestelmien kilpailutus tehtiin vuonna 2023 ja uusien järjestelmien käyttöönotto meni vuoden 2024 puolelle.

Pumptrack-liikuntapuiston kameravalvontaa parannettiin vuonna 2023, puistossa ilmenneiden ilkivaltatekojen vuoksi.

Osastokohtaiset riskit

Sivistys- ja hyvinvointitoimi

Sivistystoimenjohtajan tehtävien erottaminen rehtorin tehtävistä oli oikeansuuntainen askel riskien hallinnassa. Kuitenkin edelleen sivistys- ja hyvinvointitoimessa on virkoja ja toimia, joissa tehtävät kohdistuvat ja kasaantuvat yksittäisille henkilöille. Vähäiset resurssit, tehtävien kasaantuminen ja niiden pirstaleisuus aiheuttavat huomattavan riskin henkilöiden jaksamisessa ja tarkkuudessa sekä lakisääteisten tehtävien hoitamisessa ajallaan. Varahenkilöjärjestelmää tulee kehittää edelleen.

Mualla sivistystoimessa riskejä ovat turvallisuus ja työntekijöiden jaksaminen vaatimusten kiristyessä sekä määrärahojen väheneminen. Hyvinvointia ja jaksamista tukeviin toimiin tulee kiinnittää huomiota. Erityisesti viestintä ja työtehtävien määrittely vaatii toimenpiteitä. Riskinä on lisäksi pätevän henkilöstön veto- ja pitovoimaan liittyvät haasteet, mikäli työoloja ei pystytä pitämään kohtuullisina. Perusopetuksessa riskinä on erityisesti erityisopetuksen tarpeen lisääntyminen tulevina vuosina integroitien ja inklusion myötä, sekä puutteelliset taidot kohdata oppilaiden haastavaa oireilua.

Tekninen toimi

Teknisessä toimessa kiinnitetään huomiota urakoitsijoiden, materiaalitoimittajien sekä muiden yhteistyökumppaneiden sopimustenhallintaan sekä tilaajavastuulain mukaisten selvitysten tarkistamisiin, joilla voidaan vähentää taloudellista riskiä. Tarkastukset tehdään Vastuu Groupin Luotettava kumppani -sähköisessä palvelussa. Hankinnoissa tarjoajien soveltuvuudessa edellytetään hankinnan arvoon nähden riittävät taloudelliset ja tekniset resurssit.

Kihniön kunta on liittynyt Hanselin järjestämään sähkönhankinta ja salkunhoito -puitejärjestelyyn. Hanselin sopimuskausi päättyy 31.12.2024. Kihniön kunta on tehnyt sopimuksen sähkön kilpailusta ja hinnan-kiinnityspalvelusta VENI Energia Oy:n kanssa. Kilpailutus suoritetaan vuoden 2024 aikana. Sähkön keskitetty hankinta ja hintasuojaus parantaa energimaksujen ennustettavuutta. Lisäksi hintasuojauksella on hallittu taloudellista riskiä energian hintamarkkinoiden epävakaa tilanteessa. Energianhankintaa tehdään jatkossakin hintasuojattuna ja suojausstrategia valitaan riskienhallinnan kannalta tarkoituksenmukaisimpana painottaen ennustettavuutta ja kustannusraamia.

Teknisen toimen henkilöstömäärä on sekä hallinnossa että operatiivisessa toiminnassa vähäinen, mikä lisää toiminnallisia riskejä ja laatueroja mm. poissaolotapauksissa. Poissaolo- ja lomaturauksissa on käytetty teknisestä toimesta jo eläkkeelle siirtyneitä henkilöitä. Järjestelyä puoltaa paitsi lisäresurssin hankinnan sovittaminen todellisen tarpeen mukaiseksi, myös henkilöiden kokemus ja osaaminen teknisten palvelujen kunnossapitovastuulle kuuluvissa toimintaympäristöissä ja tehtävissä. Samalla edistetään työurien jatkamista eläkeiän jälkeen.

Tiedonhallinnassa on todettu olevan riskiä, joka on korostunut erityisesti teknisen viranhaltijoiden henkilöstövaihdoksissa. Tiedonhallintaa, mm. käytäntöjen yhtenäistämistä, prosessikuvausten laadintaa ja henkilöstön perehdyttämistä sekä sähköiseen arkistointiin siirtymistä tulee kehittää paitsi teknisessä toimessa, myös koko kunnan osalta. Helposti saatavissa oleva data mahdollistaa tiedolla johtamisen ja faktoihin perustuvan valmistelun päätöksentekoon. Sujuvat tiedonhallintaprosessit vapauttavat sekä operatiivisen toiminnan että hallinnon resurssit laadukkaaseen palveluntuotantoon sekä kehittämiseen.

Varahenkilö- ja varallaolojärjestelmää tulee edelleen kehittää, jotta vähintään kriittiset toiminnot saadaan matalan tason riskin piiriin. Asiaa ei saatu vielä ratkaistua, mutta toimintavuoden 2023 aikana laaditussa teknisen sektorin palveluntuotannon selvitystyössä asia tunnistettiin niin merkittäväksi, että se tulee vuonna 2024 kiireellisesti ratkaista.

Kunnan kiinteistöjen kunnonhallintaa ja ylläpitostrategiaa kehitetään edelleen. Kiinteistö- ja toimitilastrategian päivitystä on valmisteltu vuoden 2023 aikana viranhaltijatyönä. Strategian tuominen päätöksentekoon on viivästynyt teknisellä toimen muiden valmistelua vaativien kokonaisuuksien vuoksi. Kiinteistö- ja toimitilastrategian valmistumista ja siinä vahvistettua toimenpideohjelmaa vauhdittaa talouden sopeuttamistarpeet. Strategisesti tärkeimmät ratkaistavat asiat tulevat olemaan kunnan palveluntuotannon kannalta tarpeellisten kiinteistöjen ja tilojen määrittäminen, tilatarpeen uudelleenorganisointi parhaimman kustannustehokkuuden saavuttamiseksi sekä aktiiviset toimenpiteet tarpeettomista tiloista luopumiseksi.

Yleishallinto

Merkittävin riski on taloudellisen tilanteen heikkeneminen ja sen vaikutukset kunnan talouteen. Alijäämä saatiin katettua v. 2020.

Väestökehitys asettaa suuren haasteen kunnan kehittymiselle, kehittämiselle ja palvelujen turvaamiselle. Asukasluku on koko 2020 -luvun ollut vuosittain aleneva.

Taloushallinnossa riskinä on asioiden keskittyminen yhdelle viranhaltijalle. Kaikille ei ole osoitettavissa varahenkilöä. Varahenkilöjärjestelmän tärkeys korostuu.

Konsernimaisen toimintatavan vakiinnuttaminen ja konserniyhtiöiden hallitusten riittävä osaaminen korostuvat erityisesti kunnan sataprosenttisesti omistaman Kihniön Vesi ja Lämpö Oy:n vuoden 2021 alkanessa toiminnassa.

1.7 Ympäristöasiat

Kihniön kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toimii tekninen lautakunta. Ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäviin kuuluvat ympäristönsuojelulain ja maa-aineslain lupa- ja valvonta-asiat sekä vesi- ja vesihuoltolaissa ympäristönsuojeluviranomaiselle määrätyt tehtävät. Lisäksi tehtäviin kuuluvat mm. jätehuollon valvonta sekä kunnalle maasto- ja vesiliikennelaissa ja luonnonsuojelulaissa määrätyt tehtävät. Viranhaltijapalvelut hoidetaan Parkanon kaupungin kanssa tehdyllä yhteistyösopimuksella, jonka mukaan kunta ostaa ympäristötarkastajan palveluita yhden päivän viikossa. Ympäristötarkastajan vuosikustannus on n. 12 000 euroa.

Ympäristönsuojelun valvontaa jatkettiin lautakunnan hyväksymän valvontaohjelman mukaisesti. Lupa-, ilmoitus- ja rekisteröintivelvollisia valvontakohteita on kunnassa 12 kpl. Vuonna 2023 pääpaino oli pohjavesialueilla tapahtuvan toiminnan valvonnassa. Lupa-asioina käsiteltiin yksi ympäristölupahakemusta. Valvontaohjelman lisäksi keskeisiä valvontakohteita olivat jätehuollon valvontaan liittyvät toimet. Jätehuoltoon liittyvät viranomaistehtävät Kihniön kunnan alueella hoitaa Lakeuden jätelautakunta ja varsinaisen jätehuollon hoitaa Lakeuden Etappi Oy. Kihniön kunta oli mukana valtakunnallisessa leväseuranassa.

Muut ei-taloudelliset asiat

Ihmisoikeuksien kunnioittaminen on vahva kunnan toimintaa ohjaava periaate. Toiminnassa ei ole tunnistettu ihmisoikeuksiin liittyviä riskejä. Korruption ja lahjonnan torjumiseksi on annettu esteellisyyttä koskeva ohjeistus. Hankinnoissa noudatetaan lakia julkisista hankinnoista. Johtavat luottamushenkilöt ja viranhaltijat ovat tehneet sidonnaisuusilmoitukset. Toiminnassa ei ole tunnistettu korruptioon tai lahjontaan liittyviä riskejä. Kihniön kunnan henkilöstölle on otettu käyttöön ilmoittajansuojelulain mukainen sisäinen ilmoituskanava. Kysymys on EU:n ilmoittajansuojeludirektiivin (2019/1937), eli ns. whistleblower-direktiivin täytäntöönpanosta.

1.8 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Lähivuosina Kihniön kunnan haasteena ovat edelleen investointitarpeita mm. yritystilan rakentamisessa varsinkin uusille aloittaville yrityksille. Viime vuosien asuntojen saneerauksien seurauksena kunnan velkataakka on kasvanut, mutta myös hyvä- ja kohtuukuntoisten asuntojen kysyntä ja tarjonta alkavat kohdata toisensa. Koivikon alueen rivitalojen peruskorjaus on saatu tehtyä. Vuokra-asuntoja remontoidaan tarpeen mukaan.

Perustetulla Kihniö Vesi ja Lämpö Oy:llä on lähitulevaisuudessa laajamittaisia investointitarpeita mm. haja-asutusalueen jätevesirakentaminen sekä myös puhtaan veden putkistot tulisi suurelta osin uusia. Edellä mainituista raskaista taloudellisista panostuksista johtuen kustannusten kasvun hillintään joudutaan paneutumaan jatkossakin.

Kunnan liikkumavara säästöjen hakemiseen alkaa olla todella pieni, koska toimintaa on sopeutettu jatkuvasti. Sote-kustannukset siirtyivät maakunnallisten hyvinvointialueiden vastuulle vuoden 2023 alusta lukien. Tämä tulee vähentämään merkittävästi kunnan valtionosuustuloja ja verotuloja. Suoritettavalla valtionosuusudistuksella on suuri vaikutus kuntien tulevaisuuden valtionosuuksien tasolle. Suurin huoli kohdistuu siihen pystyvätkö kunnat hoitamaan niille jäävät vastuut tulevaisuudessa. Kuntien vastuiden määrän kasvulle ei näy loppua. Vuoden 2025 alusta on määrä toteuttaa valtakunnallinen TE- uudistus, jolloin kaikki nykyiset TE- palvelut siirtyvät kunnille.

Kunnan tulevaisuuden kannalta sivistys- ja hyvinvointitoimen kustannusten kehityksellä on merkittävä osa kunnan taloudessa. Suurimpana hallintokuntana se joutuu kantamaan päävastuun kaikessa talouden sopeuttamisessa. Edellisen vuoksi Kihniön kunnan täytyy saada sivistys- ja hyvinvointitoimensa kustannustehokkaaksi vertailussa suhteessa samankokoisiin kuntiin.

Mikäli merkittäviä investointeja toteutetaan, joudutaan ne kattamaan lainarahalla. Asukaskohtainen lainamäärä oli 3.717 €/asukas tilinpäätösvuonna. Lainoja on pystytty lyhentämään suunnitellusti.

Kunnan konsernivelkataakan hillitsemiseksi on investointeja syytä kohtuullistaa lähivuosina. Investoinnit on syytä painottaa tulevaisuuden kasvun ja elinvoiman tukemiseen eikä niiden taso voi ylittää vuosikatteen määrää tai olla edes ihan vuosikatteen suuruksiakaan, koska vuosikatteen tulisi kattaa myös lainan lyhenykset.

Taloutta rasittanut taseeseen syntynyt alijäämä saatiin katettua vuoden 2020 tilinpäätöksessä.

Parkanon kaupungille maksettu korvaus ylittyneistä sote-kustannuksista vei talouden miinukselle vuonna 2023. Oikeudessa on edelleen käsiteltävänä osa sotekustannuksista, jotka eivät kuuluneet Parkanolle korvattuun summaan.

Tuulivoimasta odotetaan merkittävää taloudellista apua tulevina vuosina.

1.9. Pandemian vaikutukset kuntatalouteen ja toimintaan

Kuntatalous on selvinnyt kriisistä 2020-2022 hyvin valtion tukitoimista johtuen. Kunnassamme kirjattiin vähäisiä pandemiakuluja vuodelle 2023.

Vähennykset tuloissa

- ei vaikutusta

Erillistuet

Koronaviruksen (COVID-19) aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseen vuosille 2023-2024, 32.000 euroa (95 %) (sivistystoimi) Kuluksi on kirjattu v. 2023 yht. -3 676,94 e. Vuodelle 2024 on siirtymässä 28.506 €

2 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Toimintakertomuksessa on annettava tietoja sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä keskeisistä johtopäätöksistä (KuntaL 115.1). Kunnanhallituksen on annettava tiedot:

- miten sisäinen valvonta ja siihen sisältyvä riskienhallinta on järjestetty
- onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja
- miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella

Kihniön kunnanvaltuusto hyväksyi 15.12.2014 sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että Kihniön kunnalle ja kuntakonsernille asetetut tavoitteet saavutetaan ja että toiminta on tuloksellista ja tehokasta. Tätä seurataan talousarviovuoden aikana tytäryhtiöiden selonteossa merkittävistä riskeistä ja sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä toimenpiteistä havaittujen puutteiden korjaamiseksi. Selontekojen tulee perustua dokumentoituun aineistoon. Kunnanhallitus antaa ohjeet selontekojen laatimiseen. Kunnan konserniohje ja uusi hallintosääntö otettiin käyttöön 1.1.2018. Hallintosääntöä päivitettiin vuonna 2023.

Hallitus- ja lautakuntatyöskentelyä ohjaa hallintosääntö ja päätökset tehdään esittelyyn pohjautuen. Toimielinten päätökset ovat nähtävillä kunnan verkkosivuilla ja kunnanvirastossa toimielimittäin määriteltynä aikana. Säännöllinen kunnanjohtajan ja osastopäälliköiden johtoryhmätyöskentely edesauttaa sisäistä valvontaa. Tehtävät, vastuut ja velvollisuudet on määritelty hallintosäännössä. Tilivelvollisia ovat toimielinten lisäksi johtavat viranhaltijat. Dokumentoitua aineistoa riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisen ja toteutumisen osalta on niukasti.

Taloudellisia riskejä valvotaan mm. tarkastelemalla talousarvion toteutumaa eri osastojen osavuositarkastuksien kautta sekä kunnanhallitukselle ja lautakunnille esitettävillä toteutuma-tiedoilla. Osastojen riskienhallinnasta vastaavat osastopäälliköt. Johtavan viranhaltijan tehtävänä on toiminnan, prosessien ja toimintatapojen ohjeistaminen sekä toiminnan ja talouden seuranta. Ostolaskujen vastaanottajat ja hyväksyjät on määritelty osastoittain.

Vakuutuksilla varaudutaan vahinkoriskeihin. Vakuutuksia tarkastellaan säännöllisesti yhdessä vakuutusyhtiön edustajan / vakuutusmeklarin kanssa.

Kunnan lainojen korkoriski on pyritty varautumaan pitkällä ja keskipitkällä takaisinmaksuajalla ja kiinteällä korolla.

Rahavarojen tarkastusta suoritetaan pistokokein ja niistä laaditaan tarkastuskertomukset. Kunnanjohtaja, osastopäälliköt ja taloushallinto suorittavat jatkuvasti sisäistä tarkkailua ja tarvittaessa puututaan toimintaan ja ohjeistetaan eri toimijoita.

Työsuojelun toimintaohjelmassa vuosille 2023-2027 on kirjaus riskien arvioinnin päivittämistarpeesta kunnassa. Kunnalle on hankittu Riski-Arvi ohjelma, jonka avulla osastot voivat päivittää työturvallisuuteen liittyvät riskit.

Toimintavuoden aikana ei havaittu väärinkäytöksiä.

Kihniön kunnan tietoturva- ja tietosuoja

Osana lakisääteistä tilintarkastusohjelmaa tehtiin kunnan tietoturva- ja tietosuoja-asioitten kartoitus syksyllä 2017. Suoritettu kartoitus painottui hallinnollisen tietoturvallisuuden arviointiin. Myös teknisiä ympäristöjä tarkastettiin, tehtiin mm. katselmus palvelintilaan. Käyttöoikeuksien osalta katsottiin mm. kirjjanpidon, osto- ja myyntireskontran sekä maksuliikenteen osalta käytössä olevat tunnukset ja käyttövaltuudet.

Tarkastuksen pohjalta voitiin todeta, että mitään merkittäviä puutteita tai hallitsemattomia riskejä tietoturvakartoituksessa ei löytynyt hallinnollisen tietoturvallisuuden osalta eikä myöskään It-riskien hallinnan osalta (teknisen tietoturvallisuuden osalta). Tietoturva- ja tietosuojatyötä koordinoimaan perustettiin tietoturvaryhmä keväällä 2018. Työryhmälle asetettiin tehtäväksi tietosuoja-asioiden kartoittaminen ja sen ohjeistuksen uusiminen. Kunnanhallitus hyväksyi uuden tietoturva- ja tietosuojapolitiikan 1.10.2018. Tietosuojatyöryhmä kokoontui vuonna 2023 kolme kertaa.

Kunnan teknistä tietoturvaa parannettiin vuonna 2019 CheckPointin päätelaitesuojauksella, jolla saatiin saman valmistajan päätelaitesuojaus kaikkiin laitteisiin, koulun Chromebookeista kunnan käyttäjien mobiilipäätelaitteisiin asti. Teknisen tietoturvan parantamista jatkettiin 2020 palomuurin uusinnalla, vanha Ciscon palomuri vaihdettiin PaloAlton NGFW palomuriin, jolla saatiin parempi näkyvyys kunnan lähiverkkoon, sekä ajantasainen haittaliikenteen suodatus verkkoliikenteestä. Palomuri uusittiin uudempaan versioon vuoden 2023 keväällä, jotta pysytään laitteen ja laitteen ominaisuuksien osalta tuen piirissä.

Vuonna 2021 julkaistu kunnan tiedonhallintamallin päivitystyö aloitettiin loppuvuodesta 2022, päivitetty versio saatiin julkaistua keväällä 2023. Tietosuoja- ja tietoturvasta huolehdittiin osastoittain it-toimijan johdolla.

Euroopan unionin yleinen tietosuoja-asetus on tullut voimaan toukokuussa 2016 ja sitä sovelletaan kansallisesti 25.5.2018 alkaen. Tietosuoja-asetusta sovelletaan automaattiseen henkilötietojen käsittelyyn. Asetusta sovelletaan myös muussa kuin automaattisessa muodossa tapahtuvaan henkilötietojen käsittelyyn silloin, kun käsiteltävät henkilötiedot muodostavat rekisterin osan. Henkilötietojen asianmukainen käsittely vahvistaa rekisteröidyn henkilön oikeuksia sekä lisää avoimuutta ja läpinäkyvyyttä. Vuonna 2023 osastot jatkoivat tietosuojatyötä saamallaan ohjeilla. Kunnan uusille työntekijöille järjestettiin vuonna 2023 tietoturvanverkkokoulutusta, Digi- ja väestötietoviraston Digiturvallinen työelämä verkkokoulutus, perus - ja jatkokoulutuksena. Koulutus sisälsi myös testin koulutuksen jälkeen.

Ukrainan sodan alkaessa keväällä 2022, arvioitiin sodan näkyvä nopeasti myös tietoverkoissa, lisääntyvinä verkkohyökkäyksinä, mutta tällaisia hyökkäyksiä ei juurikaan ole näkynyt Internetliikenteessä ja Kihniön kunnan verkkoliikenteessä ei lainkaan. Kyberturvallisuuskeskus julkaisi loppuvuodesta 2023 tietoja, että useita organisaatioita oli joutunut kiristyshaittaohjelmien uhreiksi, heiltä oli varastettu tietoja ja

kryptattu palvelimia. Lisäksi Kyberturvallisuuskeskus julkaisi vuoden 2023 aikana ahkerasti varoituksia kalasteluposteihin liittyen, niitä nähtiin myös Kihniön kunnassa.

Abloy ilmoitti lopettavansa vuoden 2023 aikana kunnalla käytössä olevan Flexim-kulunvalvonta- ja työajanseurantajärjestelmän tuen. Kunta kilpailutti vuonna 2023 kulunvalvonta- ja työajanseuranta palvelut, ne otetaan käyttöön alkuvuodesta 2024.

Pumptrack-liikuntapuiston kameravalvontaa parannettiin vuonna 2023, puistossa ilmenneiden ilkivaltatekojen vuoksi.

Tarkempi selvitys hallintokunnittain löytyy sivistystoimen osalta sivu 65 ja teknisen toimen sivu 79

Sisäisen valvonnan kehittäminen

Kunnanhallituksen hyväksymässä talousarvion täytäntöönpano-ohjeessa ohjeistetaan hallintokuntia. Talousarviossa hallintokunnille määriteltyjen tavoitteiden toteutumisen raportointi tapahtuu 30.6. osavuosikatsauksen sekä tilinpäätöksen yhteydessä. Raportointi velvollisuus koskee myös kunnan tytäryhtiöitä. Tytäryhtiöille annetaan raportoitavat asiat tiedoksi 30.6. mennessä.

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan toteutuminen raportoidaan samassa yhteydessä.

Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2023	2022
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	1 437	1 299
Toimintakulut	-6 527	-14 739
Toimintakate	-5 090	-13 440
Verotulot	3 830	6 712
Valtionosuudet	1 250	7 259
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	5	1
Muut rahoitustuotot	35	52
Korkokulut	-167	-93
Vuosikate	-137	491
Poistot ja arvonalentumiset	-409	-411
Tilikauden tulos	-546	80
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-546	80

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	22,0	8,8
Vuosikate/Poistot, %	-34	119
Vuosikate, euroa/asukas	-78	277
Asukasmäärä	1751	1774

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista.

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin.

Tilikauden tulos on tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa. Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät erät ovat tuloksenkäsittelyeriä.

Toimintatuotot/Toimintakulut, % -tunnusluku osoittaa paljonko toiminnan kuluista saadaan katettua muilla kuin verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Vuosikate/Poistot, %. Kun luvun arvo on 100, oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä.

3.2 Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2023	2022
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	-137	491
Tulorahoituksen korjaukset	-198	196
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-188	-696
Rahoitusosuudet investointeihin	71	308
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		2
Toiminnan ja investointien rahavirta	-452	301
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		
Antolainasaamisten vähennykset	163	167
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-639	-641
Muut maksuvalmiuden muutokset	683	-22
Rahoituksen rahavirta	207	-496
Rahavarojen muutos	-245	-195
Rahavarat 31.12.	1 578	1 823
Rahavarat 1.1.	1 823	2 018

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä		
5 vuodelta , €	3884	4547
Investointien tulorahoitus, %	-116,8	126,7
Laskennallinen lainanhoitokate	0,0	0,6
Kassan riittävyys, pv	77	41
Asukasmäärä	1751	1774

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella.

Laskennallinen lainanhoitokate kuvaa kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi.

4 Rahoitusasema ja sen muutokset**Tase ja sen tunnusluvut**

VASTAAVAA	2023 1 000 €	2022 1 000 €	VASTATTAVAA	2023 1 000 €	2022 1 000 €
A PYSYVÄT VASTAAVAT	14 118	15 375	A OMA PÄÄOMA	8 214	9 363
Aineettomat hyödykkeet	63	99	Peruspääoma	6 235	7 037
Aineettomat oikeudet		8	Edell. tilikauden yli-/alijäämä	2 525	2 446
Muut pitkävaikutteiset menot	63	91	Tilikauden yli-/alijäämä	-546	80
Aineelliset hyödykkeet	8 903	9 160	C PAKOLLISET VARAUKSET		197
Maa- ja vesialueet	1 485	1 485	Muut pakolliset varaukset		197
Rakennukset	6 982	6 784	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	33	34
Kiinteät kalusteet ja laitteet	310	212	Lahjoitusrahastojen pääomat	33	34
Koneet ja kalusto	4	10	E VIERAS PÄÄOMA	7 831	7 896
Ennakkomaksut ja laskuer. hank.	122	669	I Pitkäaikainen	5 496	6 112
Sijoitukset	5 152	6 116	Lainat rah.- ja rah.laitoksilta	5 466	6 085
Osaukset ja osuudet	2 405	3 206	Lainat julkisyhteisöiltä		
Muut lainasaamiset	2 727	2 890	Liittymismaksut ja muut valat	30	27
Muut saamiset	20	20	II Lyhytaikainen	2 335	1 784
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	31	32	Lainat rah.- ja rah.laitoksilta	619	619
Lahjoitusrahastojen varat	31	32	Lainat julkisyhteisöiltä		19
Muut toimeksiantojen varat			Saannot osuudet	3	3
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	1 929	2 283	Ostovelat	1 047	421
Saamiset	351	460	Liittymismaksut ja muut valat	59	59
Pitkäaikaiset saamiset		168	Siirtovelat	607	663
Muut saamiset		168	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	16 078	17 690
Lyhytaikaiset saamiset	351	292	TASEEN TUNNUSLUVUT:		
Myyntisaamiset	262	123	Omanvarallisuudesta, %	51,10	54,06
Muut saamiset	75	154	Suhteellisen valkaantuneisuus, %	120,1	51,7
Siirtosaamiset	14	15	Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	1980	2525
Rahat ja pankkisaamiset	1 578	1 823	Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1131	1424
VASTAAVAA YHTEENSÄ	16 078	17 690	Lainekanta 31.12., 1000 €	6085	6724
			Lainekanta 31.12., €/asukas	3475	3790
			Lainat ja vastuut, 31.12., 1000 €	6 120	6 780
			Lainat ja vastuut, €/asukas	3 495	3 822
			Lainensaamiset, 1000 €	2728	2891
			Aseutsumäärä	1751	1774

Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, % -tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla. **Lainasaamisilla** tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

Oman pääoman edellisten tilikausien ylijäämään sisältyy satunnainen myyntivoitto 1.115.181,64 € vuodelta 2020. Tämä myyntivoitto tuli yhtiökaupasta, jossa kunta yhtiöitti vesi- ja jätevesi- sekä lämpölaitostoimintansa ja myi nämä toiminnot sataprosenttisesti omistamalleen tytär yhtiölle Kihniön Vesi ja Lämpö Oy:lle.

Hyvinvointialueelle siirtyneet kunnan omaisuus- ja pääomaerät on kirjattu alkusaldojen muutoksina tilinavaukseen 1.1.2023. Kunnan taseessa peruspääomaa vastaan kirjattiin Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän jäsenosuus 802.593,20 €. Kunnan taseessa olevat kuntayhtymäosuudet vähenivät samalla summalla 1.283.176,52 eurosta 480.583,20 euroon. Samoin kunnan peruspääoma pieneni 802.509,20 euron summalla 7.037.191,86 eurosta 6.234.598,54 euroon.

5 Kunnan kokonaistulot- ja menot

TULOT	1 000 €
Toiminta	
Toimintatuotot	1 437
Verotulot	3 830
Valtionosuudet	1 250
Korkotuotot	5
Muut rahoitustuotot	35
Satunnaiset tuotot	
Tulorahoituksen korjauserät	
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	
- Pakolliset varaukset	
Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	71
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	
Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	163
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	
Oman pääoman lisäykset	
Kokonaistulot yhteensä	6 791
MENOT	
Toiminta	
Toimintakulut	6 527
- Valmistus omaan käyttöön	
Korkokulut	167
Muut rahoituskulut	
Satunnaiset kulut	
Tulorahoituksen korjauserät	
Pakollisen varauksen muutos	
-Pakollisten varausten lis. (+), väh. (-)	197
-Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	
Investoinnit	
Investointimenot	188
Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten lisäykset	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	639
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	
Oman pääoman vähennykset	
Kokonaismenot yhteensä	7 718

6 Kuntakonsernin toiminta ja talous

6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

	Yhdistelty (kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt		
Yhtiöt	1	
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	3	
Kuntayhtymät	3	
Osakkuusyhteisöt	1	
Muut omistusyhteisöt		
Yhteensä	8	

Kunnan tytäryhteisöjä ovat seuraavat yhtiöt:

	Määräysvalta
Asunto Oy Kihniön Ohtolanpää	100 %
Asunto Oy Kihuna	100 %
Kiinteistö Oy Kihniön Suutarinpiha	100 %
Kihniön Vesi ja Lämpö Oy	100 %

Kunta kuuluu seuraaviin kuntayhtymiin:

Sastamalan koulutuskuntayhtymä	1,32 %
Satakunnan koulutusyhtymä	0,75 %
Pirkanmaan liitto	0,43 %

Kunnan osakkuusyhteisö:

Kehitys-parkki Oy, omistusosuus	25 %
---------------------------------	------

6.2 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Omistusosuus Sastamalan koulutuskuntayhtymään on muuttunut 1,35%: sta 1,32 %:iin. Muutos johtuu Hämeenkyrön ja Kokemäen pääoman lisäyksestä.

Soteuudistuksen myötä kunnan omistusosuus (0,53%) Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymästä siirtyi Pirkanmaan hyvinvointialueelle.

Soteuudistuksen myötä kunnan omistusosuus (0,53%) Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymästä siirtyi konsernista Pirkanmaan hyvinvointialueelle varoineen ja velkoineen 1.1.2023. Hyvinvointialueelle siirtyneet omaisuus- ja pääomaerät kirjattiin alkusaldojen muutoksina tilinavaukseen 1.1.2023. Vuoden 2023 alkusaldojen muutoksina konsernin oma pääoma pieneni 1.146.077,29 €. Peruspääoma väheni 802.593,32 € ja taseessa oleva edellisten tilikausien ylijäämä pieneni 340.490,44 €.

Kihniön vesi- ja lämpölaitos yhtiötettiin 2020. Liiketoimintakauppa tehtiin 30.12.2020. Kihniön kunta perusti tytäryhteisön nimeltään Kihniön Vesi ja Lämpö Oy, ja merkitsi kaikki sen osakkeet 875 000 euroa. Kihniön Vesi ja Lämpö yhtiön taloudellisen tilanteen ja maksuvalmiuden helpottamiseksi kunta myönsi lainanohjelman muutoksen; tasalyhenteisen lainan lainalyhennykseen maksuvapautuksen kuluva vuodesta alkaen 31.12.2026 saakka. (ei koske kassalainaa). Lisäksi kunta ei peri korkoja annetuista lainoista.

6.3 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Vesi- ja lämpölaitoksen yhtiöittämisselvitys ja yhtiöittäminen tehtiin vuonna 2020. Yhtiön tuloksellinen toiminta asettaa haasteita tulevaisuudessa.

Aluehallintouudistus sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen osalta astui voimaan 2023. Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä purkautui vuoden 2023 alussa ja menetimme omistusosuutemme hyvinvointialueelle. Palvelut uhkaavat karata kunnasta. Te-palvelut siirtyvät takaisin kunnille järjestettäväksi vuonna 2025.

6.4 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kihniön kunnanvaltuusto hyväksyi 15.12.2014 sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että Kihniön kunnalle ja kuntakonsernille asetetut tavoitteet saavutetaan ja että toiminta on tuloksellista ja tehokasta. Tätä seurataan talousarviovuoden aikana tytäryhtiöiden selonteossa merkittävistä riskeistä ja sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä toimenpiteistä havaittujen puutteiden korjaamiseksi. Selontekojen tulee perustua dokumentoituun aineistoon. Kunnanhallitus antaa ohjeet selontekojen laatimiseen.

Kunnanhallitus valitsee kunnan edustajat tytäryhtiöihin. Kunnanjohtaja johtaa konsernia. Kunnanhallitus ja kunnanjohtaja ohjeistavat tytäryhtiöitä toiminnan ja talouden kehittämiseksi. Tytäryhtiöiden isännöitsijänä toimi kunnan tekninen johtaja.

Tytäryhtiöille on annettu toiminnan tavoitteet. Tavoitteeksi on asetettu:

- Yhtiöiden talouden hoitaminen niin, että yhtiöt pystyvät toimimaan pitkällä aikavälillä itsenäisesti ja taloudellisesti
- Asunto- ja yritystilojen kuntotason ylläpitäminen vuosittaisin toimenpitein ja tarpeen vaatiessa peruskorjausmenettelyn kautta
- Vuokrattavien asuntojen ja yritystilojen käyttöaste vähintään 90 %

Tavoitteiden toteutumista seurataan taloyhtiöiden hallituksen ja yhtiökokouksen kautta sekä osavuositarkastuksissa. Vuokrattavien asuntojen käyttöaste oli noin 80-85% (asumiskäytössä 106 asuntoa, luvussa kaikki kunnan ja sen yhtiöiden asunnot). Suutarin Pihlajan (tehta) välivuokraus siirtyi 1.1.2023 Pirkanmaan hyvinvointialueelle. Kunnan omistamissa vuokratotaloyhtiöissä suoritettiin kolme huoneistoremonttia sekä sähkölämmitteisissä taloissa yläpohjan lisälämmöneristyksset.

Tytäryhtiöiden toiminnan ja omaisuuden vahinkoihin on varauduttu palo- ym. vakuutuksilla.

Konsernivalvonnan kehittäminen

Kuntalain 47 §:n mukaan ”Omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että kunnan tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus.” Kunnan konserniohje on päivitetty uusi kuntalaki huomioiden. Toimintatietojen raportointia kehitetään.

Talousarvion täytäntöönpano-ohjeissa on ohjeistettu hallintokuntia niille määriteltyjen tavoitteiden toteutumisen raportointia 30.6.osavuositarkastuksen sekä tilinpäätöksen yhteydessä. Raportointivelvollisuus koskee myös kunnan tytäryhtiöitä. Tytäryhtiöille annetaan raportoitavat asiat tiedoksi 30.6. mennessä. Tytäryhteisöille annettavaan ohjaukseen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Luottamushenkilöille pyritään järjestämään koulutusta aiheesta.

Kunnan tytäryhteisön Kihniön Vesi- ja Lämpö Oy:n hallituksen kokouksissa on läsnäolo- ja puheoikeus aina myös kutsutuilla asiantuntijajäsenillä sekä käsiteltävän asian tarpeen mukaan Kihniön kunnan kunnanjohtajalla sekä teknisestä toimesta tai taloudesta ja hallinnosta vastaavalla viranhaltijalla. Kihniön Vesi- ja Lämpö Oy raportoi taloudestaan säännöllisesti kunnanhallitukselle.

6.5 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2023	2022
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	1 806	7 583
Toimintakulut	-7 532	-21 139
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta	2	21
Toimintakate	-5 724	-13 535
Verotulot	3 825	6 708
Valtionosuudet	1 998	7 984
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	5	5
Muut rahoitustuotot	41	62
Korkokulut	-167	-114
Muut rahoituskulut	-3	-31
Vuosikate	-25	1 079
Poistot ja arvonalentumiset	-599	-885
Suunnitelman mukaiset poistot	-594	-885
Arvonalentumiset	-5	
Tilikauden tulos	-624	194
Tilinpäätössiirrot		
Tilikauden verot		-18
Laskennalliset verot	7	-2
Vähemmistöosuudet		-33
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-617	141

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	23,98	35,87
Vuosikate/Poistot, %	-4	122
Vuosikate, euroa/asukas	-14	608
Asukasmäärä	1751	1774

Toimintatuotot/Toimintakulut, % -tunnusluku osoittaa paljonko toiminnan kuluista saadaan katettua muilla kuin verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Vuosikate/Poistot, %. Kun luvun arvo on 100, oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä. Vuosien 2022 ja 2023 luvut eivät ole keskenään vertailukelpoisia.

Voimaanpanolain 20 §:n mukaan Pirkanmaan Sairaanhoidopiirin kuntayhtymä siirrettiin konsernista hyvinvointialueelle 1.1.2023. Sote-uudistuksen rahoituslain myötä kunnan tuloveroprosenttia laskettiin 12,64 %:ja vastaava summa siirtyi valtion verotukseen. Kuntien valtionosuuksia leikattiin vuonna 2023 hyvinvointialueelle siirtyneiden menojen mukaisesti.

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2023	2022
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	-25	1 079
Satunnaiset erät		
Tilikauden verot		-18
Tulorahoituksen korjauserät	-187	163
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-318	-1 256
Rahoitusosuudet investointimenoihin	71	308
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1	68
Toiminnan ja investointien rahavirta	-458	344
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		
Antolainasaamisten vähennykset	163	168
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		441
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-687	-1 006
Lyhytaikaisten lainojen muutos		-11
Oman pääoman muutokset	9	8
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset		-1
Vaihto-omaisuuden muutos	-1	-9
Saamisten muutokset	141	-139
Korottomien velkojen muutokset	425	-4
Rahoituksen rahavirta	50	-553
Rahavarojen muutos	-408	-209
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	2 147	3 119
Rahavarat 1.1.	2 555	3 328
	-408	-209

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Investointien tulorahoitus, %	-10,01	113,85
Laskennallinen lainanhoitokate	0,1	1,0
Kassan riittävyys	90	48

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien

omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella.

Laskennallinen lainanhoitokate kuvaa kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita
Yli 2 = hyvä. 1-2 = tyydyttävä. Alle 1 = heikko.

Kassan riittävyys (pv) tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa konsernin rahavaroilla.

Vuosien 2022 ja 2023 luvut eivät ole keskenään vertailukelpoisia. Voimaanpanolain 20 §:n mukaan Pirkanmaan Sairaanhoidopiirin kuntayhtymä siirrettiin konsernista varoineen ja velkoineen hyvinvointialueelle 1.1.2023. Hyvinvointialueelle siirtyneet omaisuus-pääomaerät on kirjattu alkusaldojen muutoksina tilinavaukseen 1.1.2023. Vuoden 2023 alkusaldojen muutoksina konsernin rahavarat vähenivät 564.453,57 €.

Konsernitase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2023 1 000 €	2022 1 000 €	VASTATTAVAA	2023 1 000 €	2022 1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	11 657	15 836	OMA PÄÄOMA	6 122	7 885
Aineettomat hyödykkeet	64	232	Peruspääoma	6 235	7 037
Aineettomat oikeudet	1	62	Sääntöiden ja yhdistysten peruspääomat		1
Muut pitkävaikutteiset menot	63	169	Arvonkorotusrahasto		2
Ennakkomaksut		1	Muut omat rahastot	29	29
Aineelliset hyödykkeet	11 243	14 897	Edellisten tilikausien alijäämä	475	675
Maa- ja vesialueet	1 549	1 637	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-617	141
Rakennukset	8 071	10 193	VÄHEMMISTÖOSUDET	1	76
Kiinteät rakenteet ja laitteet	390	434	PAKOLLISET VARAUKSET		339
Koneet ja kalusto	67	329	Muut pakolliset varaukset		339
Muut aineelliset hyödykkeet	1 004	1 078	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	89	82
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	162	1 226	VIERAS PÄÄOMA	8 246	12 035
Sijoitukset	350	707	Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	5 514	8 572
Osakkuusyhteisöosuudet	8	155	Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	92	93
Osakkeet ja osuudet	242	305	Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	644	857
Muut lainasaamiset	79	221	Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	1 996	2 513
Muut saamiset	21	26	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	14 458	20 417
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	85	67			
VAIHTUVAT VASTAAVAT	2 716	4 514			
Vaihto-omaisuus	15	71			
Saamiset	554	1 324			
Pitkäaikaiset saamiset	1	181			
Lyhytaikaiset saamiset	553	1 143			
Rahoitusarvopaperit	191	134			
Rahat ja pankkisaamiset	1 956	2 985			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	14 458	20 417			
KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT					
Omanvarausaste, %	42,35	38,99			
Suhteellinen velkaantunetus, %	108,08	54,03			
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	-141	816			
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	-81	460			
Konsernin lainat, €/asukas	3517	5315			
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	6158	9429			
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 €	6249	10370			
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	3569	5846			
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	79	221			
Kunnan asukasäärä	1751	1774			

Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat konsernin omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste mittaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 50 %:n omavaraisuutta. Alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävä velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo kuinka paljon konsernin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun.

Konsernin lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja konsernin omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen

Vuosien 2022 ja 2023 luvut eivät ole keskenään vertailukelpoisia. Voimaantulolain 20 §:n mukaan Pirkanmaan Sairaanhoidopiirin kuntayhtymä siirrettiin konsernista varoineen ja velkoineen hyvinvointialueelle 1.1.2023.

Hyvinvointialueelle siirtyneet omaisuus- ja pääomaerät on kirjattu alkusaldojen muutoksina tilinavaukseen 1.1.2023. Vuoden 2023 alkusaldojen muutoksina konsernin oma pääoma pieneni 1.146.929,38 €. Peruspääoma väheni 803.445,41 € ja taseessa oleva edellisten tilikausien ylijäämä pieneni 340.490,44 €.

7 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet (KuntaL 115 §)

7.1 Hallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Vuoden 2023 tuloslaskelman tulos on -545.760,40 euroa.

Kunnanhallitus esittää tilikauden -545.760,40 euron tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- Tilikauden alijäämä -545.760,40 euroa siirretään taseen edellisten kausien yli- / alijäämä -tilille.

Edellisten vuosien ylijäämää on taseessa tämän jälkeen 1.979.557,27 euroa.

7.2. Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Talousarvio vuodelle 2023 lisämääräraha ja poistot mukaan lukien, oli alijäämäinen – 570.091 euroa ja vuosikate -99.734 euroa. Talous toteutui noin 24.330 euroa parempana kuin oli arvioitu. Vuosikate laski arvioidusta -137.260 euroon ja tilikauden alijäämäksi muodostui -545.760,40 euroa. Hallintokunnat ovat toimineet edelleen tiukalla budjetilla. Kuluttajahinnat ovat olleet edelleen korkealla, mikä on vaikuttanut palveluiden hankintakustannuksiin edelleen. Suurin yksittäinen menoerä oli Parkanon kaupungille maksettu korvaus ylittyneistä sosiaali- ja terveystalouksista -573.272,50 euroa (netto).

Kuntaan on perustettu talouden sopeuttamistyöryhmä 22.1.2024 § 8

Kunnanvaltuusto on päättänyt 11.11.2020 Kihniön kunnan talouden tasapainottamistoimenpiteistä:

Vuonna 2021

Koillis-Satakunnan Sähkö Oy: n osakkeiden myynti

Kihniön kunta omistaa 1.620 kappaletta yhtiön osaketta. osakkeiden myynnin on estänyt yhtiön alkuperäinen yhtiöjärjestys vuodelta 1948 sillä perusteella, että yhtiötä omistava suurin taho ei ole ollut halukas tähän asti muuttamaan sitä nykyilainsäädäntöä vastaavaksi. Neuvottelut jatkuvat. Osakkeiden markkina – arvo on noin 2 miljoonaa euroa. Asiaa selvitetään edelleen oikeudessa.

Kuntamaiseman raportin esityksen mukainen vähennys sivistystoimelle 123.000 € (TA 2021). Menot vähensivät 112.843 €, tulot kasvoivat 86.687 €, toimintakatteen vähennys yht. 199.531 €

Vuosittainen kaikkien taksojen tarkastelu

Vertailukohtana pidetään lähialueen kuntia sekä muita samankokoisia kuntia. Taksojen tarkastelu on kunnan jatkuvaa toimintaa.

Kunnan omistamien kiinteistöjen myynti- / purkuselvitys. Toimintaa jatketaan edelleen. Tavoitteena on joko myydä tai purkaa epäkelvot ja tarpeetonta kiinteistökapasiteettia ja saavuttaa noin 100.000 euron myyntitulon ja / tai kulusäästön vuonna 2021. Selvitystä on jatkettu.

Kiinteistöjen vähentämisestä on odotettavissa alaskirjauksia kunnan taseeseen. Ei vielä toteutunut.

Salomaan perinnön rahavarojen käyttö investointeihin. Käytettiin vuonna 2022.

Salomaan perinnön rahavaroja käytetään ulkoliikuntapaikkojen investointeihin vuonna 2021 noin 100.000 euroa. Ko. rahasumma pienentää kunnan velanottoa mainitun summan verran. Käytettiin 10.000 €, koska toteutuminen siirtyy pääosin vuodelle 2022. Käytettiin 150.000 euroa.

Sote- kustannusten alentaminen

Kihniön kunta on kokonaisulkoistanut sote- toiminnot 1.5.2015. Toiminnot eivät kuitenkaan tällä hetkellä vastaa tietyiltä osin tehtyjen sopimusten sisältöä ja tasoa. Kihniön kunta pyrkii oikeusteitse kohtuullistamaan sote- kustannuksiaan. Oikeusprosessi käynnissä. Tavoitellut säästöt noin 200.000-400.000 euroa / vuosi. Ei toteutunut.

Kunnassa sijaitsevien rakennettujen kiinteistöjen selvityshanke

Selvitystyössä käydään läpi kunnan alueella sijaitsevat ilman rakennuslupaa olevat rakennukset / laajennukset. Taloudellisesti hanke on merkittävä, joka vaikuttaa lupamaksu- ja kiinteistöverokertymään. Lupamaksujen osalta varovainen arvio 5.000-10.000 €. Jatkuu vuodelle 2022.

Vuonna 2022

Tulo- ja kiinteistöverojen korotukset. Veroprosentteja ei korotettu.

Kihniön kunnan strategiassa mainitaan, että verotuksessa pyritään kulkemaan maakunnallisella keskitasolla. Mainittakoon, että tulovero 21.50 % on 4 % maakunnan keskiarvon yläpuolella ja kiinteistöverot ovat maakunnan keskitason välittömässä läheisyydessä.

Kuntamaiseman raportin esityksen mukainen vähennys sivistystoimelle 48.000 €. Toimintakate kasvoi edellisestä vuodesta 196.626 euroa.

Sote- kustannusten aleneminen, tavoitellut säästöt 200-400.000 €. Ei toteutunut

Kunnassa sijaitsevien rakennettujen kiinteistöjen selvityshanke jatkuu. Jatkuu. Ei edennyt 2023.

Kihniön kunta on tietoinen KuntaL 110 § 3 momentin säädöksestä ”Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee tulevassa taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, jolla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan”.

Kunnan taseessa ei ole alijäämää.

II Talousarvion toteutuminen

– myös sisäiset erät mukana

8 Seurantaa koskeva sääntely ja tavoitteiden toteutuminen

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota (KuntaL 110.5§). Toteutumisvertailussa seurattavia asioita ovat toiminnallisten tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen.

Selvitys tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa annetaan toimintakertomuksen toteutumisvertailuosassa.

9 Käyttötalouden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen tehtäväalueittain

Seuraavilla sivuilla 41 - 80 on esitetty tehtäväalueittain talousarviossa asetettujen tavoitteiden toteutuminen ja niiden yhteydessä myös käyttötalouden osan toteutumisvertailu.

9.1 Yleishallinnon päävastuualue

Kunnanhallituksen tehtävä/tulosalueen kokonaismenot olivat -1.986.171,96 (-10.612/2022) euroa. Nettomenot olivat -1.567.738 (-9.883.723 /2022) € eli 24,2 % koko kunnan käyttötalouden nettomenoista. Tilikauden tulos; alitus talousarvioon (TA+MU) nähden 42.268 €

9.1.1 Luottamushenkilöhallinto

Luottamushenkilöhallinnon alla käsitellään kunnanvaltuuston ja kunnanhallituksen menot sekä tilintarkastus ja vaaleista aiheutuva toiminta.

Vaalit

Toimintavuonna järjestettiin Eduskuntavaalit huhtikuussa.

Kunnanvaltuusto

Kihniön kunnanvaltuuston paikkajakauma toimikaudella 2021-2025

Perussuomalaiset r.p.	8
Suomen Keskusta r.p.	7
Suomen Kristillisdemokraattinen Puolue r.p.	3
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue r.p.	2
Kansallinen Kokoomus r.p.	1
Yhteensä	21

Kunnanvaltuuston kokoukset ovat julkisia ja ne on pidetty pääosin Puumilan Taitotalossa. Vuonna 2023 kunnanvaltuusto kokoontui 4 kertaa ja käsiteli yhteensä 37 asiaa. Kuntalaisille avoimia tilaisuuksia järjestettiin mm. tuulivoima- ja valokuituhankkeista sekä Kihniön ja Pyhäniemen arkeologiasta.

Puheenjohtaja

Markkola Juha-Matti, verkostoasiantuntija, metsänhoitaja KESK

I varapuheenjohtaja

Wiinamäki Petteri, pelastusmestari PS

II varapuheenjohtaja

Pusa Leila, palveluvastaava, sairaanhoitaja KD

III varapuheenjohtaja

Alkkiomäki Jari, suunnitteluasiantuntija KOK

Kunnanvaltuusto 2021-2025

Varsinaiset jäsenet	Asema	Puolue
Hannu Koivistoinen	jäsen	PS
Kirsi Jyttilä	jäsen	KESK
Janne Ojala	jäsen	PS
Mika Shemeikka	jäsen	KESK
Marjo Niemi	jäsen	KD
Petteri Wiinamäki	1 vpj.	PS
Juha-Matti Markkola	pj.	KESK
Katri Toivonen	jäsen	SDP
Severi Ala-Katara	jäsen	PS
Leila Törmä	jäsen	KESK
Antti Kivioja	jäsen	PS
Matti Niemelä	jäsen	KESK

Leila Pusa	2.vpj	KD
Tiina Jokioja	jäsen	PS
Erja Silvennoinen	jäsen	KESK
Jari Alkkiomäki	3.vpj	KOK
Juha Koivisto	jäsen	PS
Piivi Kärkelä	jäsen	KESK
Arsi Haapamäki	jäsen	SDP
Jari Koskinen	jäsen	PS
Silja Oksanen	jäsen	KD

Kunnanhallitus

Hallintosäännön mukaan kunnanhallitus vastaa valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta. Kunnanhallitus vastaa kunnan toiminnan yhteensovittamisesta ja omistajaohjauksesta sekä kunnan henkilöstöpolitiikasta ja huolehtii kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Kunnanhallitukseen kuuluu 9 jäsentä. Asioiden esittelijänä toimii kunnanjohtaja. Kunnanhallituksen kokoukset pidettiin Puumilassa ja Terveyskeskuksen kokoushuoneessa ja niitä kertyi yhteensä 15 kpl. Käsiteltyjen asioiden lukumäärä oli 190.

Kunnanhallituksen kokoonpano vuonna 2021-2025

Puheenjohtaja

Koivistoinen, Hannu, sairaanhoitaja PS

Varapuheenjohtaja

Erja Silvennoinen, palkanlaskija KESK

Varsinaiset jäsenet	Asema	Puolue	Varajäsenet	Puolue
Hannu Koivistoinen	pj.	PS	Antti Kivioja	PS
Erja Silvennoinen	vpj.	KESK	Leila Törmä	KESK
Severi Ala-Katara	jäsen	PS	Mikko Nevanperä	PS
Kirsi Jyttilä	jäsen	KESK	Marketta Malin	KESK
Nina Niemenmaa	jäsen	PS	Tiina Jokioja	PS
Marjo Niemi	jäsen	KD	Silja Oksanen	KD
Janne Ojala	jäsen	PS	Jari Koskinen	PS
Mika Shemeikka	jäsen	KESK	Kalle Soininen	KESK
Katri Toivonen	jäsen	SDP	Arsi Haapamäki	SDP

Kunnanhallituksen henkilöstöjaosto vuonna 2021-2025

Puheenjohtaja

Severi Ala-Katara, yrittäjä PS

Varapuheenjohtaja

Leila Törmä, palveluvastaava KESK

Muut jäsenet:

Mika Korkiakoski, yrittäjä SDP

Marjo Niemi, erikoissairaanhoitaja KD

Erja Silvennoinen, palkanlaskija

KESK

Kunnanhallituksen elinvoimatoimikunta 2021-2025

Kunnanhallitus perusti 27.9.2017 § 154 Kihniön kunnan elinvoiman parantamiseksi ja turvaamiseksi elinvoimatoimikunnan. Toimikunnan puheenjohtajana toimii kunnanjohtaja. Hallitus nimesi toimikuntaan seuraavat jäsenet:

Jarkko Peltomäki, Petteri Wiinamäki, Heikki Mäkinen, Annika Rajala, Pirjo Sirola ja Margit Hellgrén. Varapuheenjohtajaksi valittiin Petteri Wiinamäki. Elinvoimatoimikunta kokoontui kerran vuoden aikana.

Vanhus- ja vammaisneuvosto 2021-2025

Yhdistys / organisaatio	Asema	Edustaja
Eläkeliiton Kihniön yhdistys	Jäsen	Kirsti Nieminen
Eläkeliiton Kihniön yhdistys	Jäsen	Leena Ojala
Parkanon Seudun Hengitysyhdistys	jäsen	Kosti Kuusisto
Parkanon Seudun Hengitysyhdistys	jäsen	Erkki Välimäki
Ikaalisten-Parkanon Kehitysvammaisten Tuki ry,	jäsen	Anne-Maria Koivistoinen 23.10.-
Kihniön kunta	sihteeri	Vilja Lankinen Kristiina Mäkelä-10.5.
Kihniön kunta	pj.	Kirsi Jyttilä
Kihniön kunta	vpj.	Nina Niemenmaa
Kolmostien Terveys	jäsen	Johanna Lintula
Kolmostien Terveys	jäsen	Mauri Kuivanen

Vanhus- ja vammaisneuvosto kokoontui neljä kertaa. Neuvosto antoi lausuntoja, osallistui Vanhusten viikon ohjelmien toteuttamiseen sekä Joulupostia ikäihmisille –kampanja. Ikäautoilijoiden kunto-kurssi järjestettiin syyskuussa.

Nuorisovaltuusto

Nuorisovaltuuston jäsenet 2023: Emilia Kärkelä, Olivia Shemeikka, Vili Virtanen, Neea Koivisto, Siiri Rinneheimo, Minka Yli-Kärkelä ja Miska Kokko, Metta Hirviniemi ja Ada Kilic. Ohjaajina Arttu Latvajärvi ja Hanna Nordström. Nuorisovaltuusto piti seitsemän kokousta vuoden aikana.

Muu luottamushenkilöhallinto

Sivuilla 9-10 on esitetty muun luottamushenkilöhallinnon toimielinten jäsenet ja varajäsenet.

Tarkastustoimi

Tarkastustointa on hoitanut BDO Audiator Oy, jonka vastuunalaisena tilintarkastajana on toiminut JHTT Vesa Keso. Tarkastuslautakunta piti kertomusvuonna 5 kokousta.

Kuntalain 122.2 §:n mukaan kunnan tytäryhteisön tilintarkastajaksi on valittava kunnan tilintarkastusyhteisö. Kunnan kokonaan omistamien tytäryhteisöjen tilintarkastus on tehty kuntalain mukaisesti.

Tavoitteiden toteutuminen:

Kunnanhallituksen ja kunnanvaltuuston tavoitteena oli järjestää luottamushenkilöille koulutusta kaksi kertaa vuoden aikana. Erillisiä koulutuksia ei järjestetty. Luottamushenkilöillä on ollut mahdollisuus osallistua kunnan koulutuslisenssillä Hallintoakatemian koulutuksiin.

Pöytäkirjat liitteineen ja esityslistat on julkaistu kunnan verkkosivuilla. Tulot muodostuvat KEHA-keskuksen ja valtion maksamista vaalikorvauksista.

Talous: Luottamushenkilöhallinto

	TP 2021	TP 2022	Määräraha	Toteuma	Poikkeama	Toteuma %
Tulot	2.171,40	8.826,01	3.000,00	9.010,36	-6.010,36	300,3
Menot	-182.947,29	-291.471,39	-227.913,00	-290.457,45	62.544,45	127,4
Netto	-180.775,89	-282.645,38	-224.913,00	-281.447,09	56.534,09	125,1

Määräraha (netto) ylittyi 62.544,45 euroa. Ylitys johtuu pääasiassa oikeudenkäyntikorvauksista.

9.1.2 Yleishallinto

Tehtäväalueelle kuuluvat kustannuspaikat yleisjohto, muu yleishallinto. Yleisjohdon kustannuspaikalle sisältyvät kunnanjohtajan palkkauskulut. Muu yleishallinto kustannuspaikalle kuuluvat eri yhteisöille myönnettävät avustukset, vauvaraha ja seurakunnan diakoniatyön avustus. Talousarvioasetelman muutoksen jälkeen tälle kustannuspaikalle kuuluneet TYKY-toiminnan (Smartumin liikunta- ja kulttuuriseteli) kustannukset jaetaan suoraan hallintokunnille samoin kuin yhteistyösuojelutoimikunnan menot.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kustannuspaikalle sisältyivät hyvinvointikoordinaattorin palkkauskulut vuonna 2022, mutta siirtyivät sivistys- ja hyvinvointitoimen alle v. 2023. Taloustiedot eivät ole vertailukelpoisia 2020-2023, koska talousarvioasetelmaa on muutettu.

Talous: Yleishallinto

	TP 2021	TP 2022	Määräraha	Toteuma	Poikkeama	Toteuma %
Tulot	110,82	281,25		111,18	-111,18	-100
Menot	-132.247,20	-151.852,89	-156.446,00	-148.267,35	-8.178,65	94,8
Netto	-132.136,28	-151.571,64	-156.446,00	-148.156,17	-8.289,83	94,7

9.1.3 Talouden ja hallinnon tukipalvelut

Taloudenhallinnon tukipalveluihin kuuluvat talous- ja hallinto-osasto ja IT-palvelut. Hallinto-osastolta jaetaan taloushallintoon kohdistuvat palkkaus- ja yhteistoimintamenot tehtäviin käytetyn työajan suhteessa sisäisenä myyntinä eri hallinnonaloille. Kunnan taloushallinto; kirjanpito, talousraportointi, osto- ja myyntireskontra ja palkanlaskenta järjestetään kunnan omana toimintana. Palkanlaskennasta vastaava toimistosihiteeri vaihtui marraskuussa. Talous- ja hallinto-osasto hoitaa myös kunnan vuokra-asuntotoiminnan. Taloushallinto hoiti Pirhalla kuuluvien vuokrien laskutusta elokuulle saakka.

Vuoden aikana kirjattiin tositteita 7.750 kpl (8.218 kpl / 2022). Ostolaskujen kirjaus ja maksu hoidettiin keskitetysti hallinto-osastolta. Laskutettavia vuokria oli keskimäärin 119 joista asuntojen vuokria noin 104 kpl/kk. Palkanmaksutapahtumia henkilöittäin oli kertomusvuonna 1131 kpl (1133). Sovellettavana oli kolme eri työ- ja virkaehtosopimusta. Osastolla työskenteli 5,13 henkilöä.

Uusi työajanseurantaohjelma hankittiin (otettiin käyttöön alkuvuodesta 2024) sekä siirryttiin verkkopalikan käyttöön. Hallintosääntöä päivitettiin. Valmisteltiin työterveyshuollon kilpailutusta sekä sähköisen arkiston hankintaa. Tehtiin sopimus Kihniön Nuorisoseuran kanssa somepäivitysten hoitamisesta.

Hallinto-osaston henkilöstö osallistui koulutuksiin 3 krt /hlö /vuosi.

Tietohallintopalvelut ostettiin Ikaalisten-Parkanon Puhelin Oy:ltä.

Tukipalvelut yhteensä

Taloushallinnon menojen jako eri hallinnonaloille sisäisenä myyntinä toteutui ennakoitua vähäisempänä, koska poistot toteutuivat ennakoitua pienempänä.

Talous:

	TP 2021	TP 2022	Määräraha	Toteuma	Poikkeama	Toteuma %
Tulot	392.575,74	399.734,33	406.400,00	383.722,10	22.677,90	94,4
Menot	-392.575,74	399.734,33	-406.400,00	-370.754,01	-22.677,99	94,2
Netto	0	0	0	0	0	0

9.1.4 Yhteistoimintapalvelut

Yhteistoimintapalveluihin kuuluvat kuntien välinen yhteistoiminta, työllisyyden edistäminen ja joukkoliikenne.

Seutuyhteistyötä tehdään Luoteis-Pirkanmaan seutukunnan kanssa.

Luoteis-Pirkanmaan kehittämissyksikön tehtäviä hoitaa Länsi-Pirkanmaan koulutuskuntayhtymän (liittynyt Saskyyn) Kehittämis- ja aikuiskoulutusyksikkö. Yksikkö toimii nykyisin Sastamalan koulutuskuntayhtymän alaisuudessa.

Kihniön kunta on mukana Lauhanvuori-Hämeen kangas Geopark-projektissa. Kaikilla Geoparkeilla on oma geologinen teemansa. Lauhanvuori – Hämeen kangas UNESCO Global Geoparkilla se on kehitys muinaisesta vuoristoseudusta laakeaksi suomaaksi.

Kunta on jäsenenä Aktiivinen Pohjois-Satakunta ry:ssä, jonka kautta LEADER ohjelman toteutus tapahtuu.

Jätettyjä hakemuksia Kihniöstä oli vuonna 2023 kolme hanketta (yritystuki 2, kunnan oma hanke) sekä yksi yritysryhmä (jossa osin myös muita paikkakuntia) Hankkeiden kustannusarviot yhteensä 111 360,96 €; tuet yhteensä 48 415,24 €. Näistä kaikkia puollettiin Leaderin hallituksessa. Vain yksi yritystuki ehti saada päätöksen 15 450 euroa tukea, kustannusarvio 51 500.

Kihniön kunnanvaltuusto hyväksyi päätöksen 30.10.2023 liittymisestä yhteistoimintasopimuksen Läntisen Pirkanmaan työllisyysalueen perustamiseksi 1.1.2025 alkaen sopimukseen perustuvana vastuukuntamallina, jossa Sastamalan kaupunki toimii vastuukuntana.

Ammatillinen koulutus

Kunta kuuluu jäsenenä Satakunnan ammatillisen koulutuksen kuntayhtymään (Sataedu) sekä Sastamalan koulutuskuntayhtymään (Sasky).

Työllisyyden edistäminen

Kunta on mukana Pirkanmaan Työllisyyskokeiluhankkeessa. Kuntakokeilun tarkoituksena on selvittää, voidaanko työnhakijoiden palveluja parantaa järjestämällä työnhakijoiden palvelut kuntien kautta. Palvelujen kehittämällä tavoitellaan entistä nopeampaa työllistymistä. Kuntakokeilu on käynnissä 1.3.2021-31.12.2024. Kokeilussa Parkanon kaupunki vastaa TE-palveluiden tuottamisesta myös kihniöläisille. Kihniössä toimii asiakasvastaanotto ajanvarauksella.

Kihniön kunnanvaltuusto hyväksyi päätöksen 30.10.2023 liittymisestä yhteistoimintasopimuksen Läntisen Pirkanmaan työllisyysalueen perustamiseksi 1.1.2025 alkaen sopimukseen perustuvana vastuukuntamallina, jossa Sastamalan kaupunki toimii vastuukuntana.

Kustannuspaikalle varattiin Pirkanmaan Työllisyyskokeilun määräraha 72.000 euroa, työmarkkinatukimaksut 70.000 euroa sekä nuorten kesätyötukeen 5.500 euroa. Määrärahalla tavoiteltiin kesätyöpaikkaa noin 15 nuorelle. Kesätyötukea maksettiin vuonna 2023 yhteensä 20 nuoresta. Valtion palkkatuella paljattaviin työntekijöihin on määrärahat asianomaisilla tulosalueilla. Työllisyyskokeilun kulut olivat 50.823 euroa, (44.030/2022),

Nuorten kesätyötukea kunta maksoi 16 – 24 -vuotiaiden nuorten työllistämistä 10,00 euroa päivältä 1. 5. – 31. 8.2023 välisenä aikana enintään 30 työpäivältä / tukeen oikeutettu. Työsuhteen keston vähimmäisaika tuli olla kaksi viikkoa. Samalle yritykselle tukea maksettiin enintään viiden nuoren työllistämiseen. Tukea maksettiin yhteensä 4.730 euroa (4.690 € vuonna 2022).

Parkanolla ja Kihniöllä on yhteinen yhteistoimintapiste, joka sijaitsee Parkanossa. Avustavaa asiakaspalvelua Kelan sekä työ- ja elinkeinotoimistoon liittyvissä asioissa.

Kunnalla ei ollut palkkatuella työllistettyjä vuonna 2023.

Joukkoliikenne

Kustannuspaikalle kuuluu asiointiliikenteen / kutsutaksin kustannukset sekä ELY:n järjestämän joukkoliikenteen omarahoitusosuus 30 %. Liikennöintivuoroja Kihniö –Parkano välillä on neljä koulupäivisin ja yksi vuoro Virtain suuntaan.

Asiointiliikenteen käyttö VPL mukaisiin kuljetuksiin laskutettiin Pirhalta 30.6.2023 asti.

Asiointiliikenne on kulkenut kahtena päivänä viikossa. Molemmat päivät siirtyivät kutsuliikenteen muotoon syksyllä 2021. Liikennöitsijä vaihtui kesällä 2023 liiketoimintakaupan kautta. Joukkoliikenteen nettokustannukset yhteensä 14.286 €.

Yhteistoimintapalvelut yhteensä

Talous:

	TP 2021	TP 2022	Määräraha	Toteuma	Poikkeama	Toteuma %
Tulot	1.508,64	1.922,14		2.270,90	-2.270,90	100
Menot	-100.510	-116.892,44	-222.885	-204.136,88	-18.748,12	91,6
Netto	-52.801,84	-114.006,30	-222.885	-201.865,98	-21.019,02	90,6

9.1.5 Maksuosuudet valtiolle ja verotulot

Verotus

Kunnallisveron ja yhteisöveron määrät viimeisen ja edellisen valmistuneen verotuksen mukaan ovat seuraavat:

Verotusvuosi / €	2020	2021	2022	2023
Kunnallisveroa	4.585.844	4.861.236	5.000.494	2.520.594,64
Yhteisöveroa	780.180	1.151.696	1.153.824	746.657,49
Yhteensä	5.366.024	6.012.932	6.154.318	3.267.252,13

Vuodesta 2015 asti tuloveroprosentti on ollut 21.50 %
Toimintavuonna ei tehty muutoksia veroprosentteihin.

Kunnanvaltuuston vahvistamat kiinteistöveroprosentit olivat vuonna 2023

- Kiinteistövero Yleinen kiinteistöveroprosentti 1,10 %
- Vakituinen asuinrakennus 0,55 %
- Muu kuin vakituinen asuinrakennus 1,10%
- Yleishyödylliset yhteisöt 0%
- Voimalaitokset 2,85 %

Laskennallinen kiinteistövero

	2020	2021	2022	2023
vakituiset asuinrakennukset	194.790	190.973	195.397	210.392
muut kuin vakituiset asuinrakennukset	156.710	153.819	156.950	169.344
yleinen kiinteistövero (rakennukset)	80.930	96.871	83.403	86.964
yleishyödyllinen yhteisö	3.285	3.211	-	-
maatalouden tuotantolaitokset	14.529	14.718	13.461	13.219
maapohjat	98.860	99.284	99.840	100.336
Yhteensä	549.104	558.786	558.006	580.727
Josta toteutui	494.039	544.881	549.051	562.526

Osuutemme valtiolle verotuksen toimittamiskustannuksiin vuonna 2023 oli 18.205,40 (37.594/22) euroa.

Maksuosuudet valtiolle yhteensä

Talous:

	TP 2021	TP 2022	Määräraha	Toteuma	Poikkeama	Toteuma %
Tulot						
Menot	-40.720,55	-37.594,81	-39.000	-18.205,40	-20.794,60	46,7
Netto	-40.720,55	-37.594,81	-39.000	-18.205,40	-20.794,60	46,7

9.1.6 Ympäristöterveydenhuolto ja muut palvelut**Ympäristöterveydenhuolto**

Sastamalan ympäristöterveydenhuolto tuottaa palvelut Sastamalan, Punkalaitumen, Ikaalisten, Parkanon ja Kihniön alueilla ympäristöterveydenhuollon yleisen terveystalouden, eläinlääkintähuollon ja eläinsuojelun osalta.

Ympäristöterveydenhuoltoon kuuluvat eläinlääkintähuolto, elintarvike- ja terveydensuojeluvalvonta sekä ympäristönsuojelu. Elintarvike- ja terveydensuojeluviranomaisena (Sastamala, Punkalaidun, Ikaalinen, Parkano ja Kihniö) ja ympäristönsuojeluviranomaisena (Sastamala ja Punkalaidun) toimii Sastamalan kaupungin ympäristöterveydenhuollon jaosto. Sastamalan kaupunki toimii vastuukuntana.

Eläinlääkintähuollon päivystysrenkaat muodostuvat Sastamalan ja Punkalaitumen (alue 1) alueesta ja Ikaalinen, Kihniö ja Parkano (alue 2) alueesta. Alueen laajuuden vuoksi päivystystä ei pystytä järjestämään yhdellä päivystysrenkaalla, mutta kiireellisissä tilanteissa päivystävien eläinlääkäreiden käyttö toisensa alueilla on mahdollista. Ympäri vuorokautinen päivystysrenkas vaatii toimiakseen merkittävän ja samantasoisien resursoinnin alueesta riippumatta. Alueen 1 kustannustenjakoa perustuu asukaslukuun, alueen 2 kuntien kesken on sovittu eläinlääkintähuollon kustannusjaoksi 1/3 kullekin kunnalle. Yleisen terveystalouden kustannukset jaetaan kaikkien viiden yhteistoiminta-alueen kuntien asukasluvun suhteessa.

Eläinlääkintähuollon menot olivat 213.834 € (130.556 € /2022) ja yleinen terveystalouden 6.691 € (1.450 € /2022).

Menojen lisäykseen vaikuttivat:

Lomapalkkajaksotuksen kirjautumisvirhe vuodelta 2022 sekä eläinlääkäripäivystyskorvausten korotukset, joihin ei oltu riittävästi varauduttu talousarviossa. Lisäksi työntekijän kokemuslisiin vaikuttavien tietojen puutteellisuuden vuoksi on tullut takautuvasti maksettavaa yhteensä 15 700 €, jota ei ole arvioitu talousarvion palkkakustannuksissa. Talousarviossa ei ole varauduttu jatkuviin eläinlääkärirekrutointiin aiheuttamiin kustannuksiin.

Löytöeläimet

Eläinsuojelulain (247/1996) 15§:n mukaan kunnan on huolehdittava alueen irrallaan tavattujen ja talteen otettujen koirien ja kissojen sekä muiden vastaavien pienikokoisten seura- ja harrastuseläinten tilapäisen hoidon järjestämisestä. Toiminta ostetaan Kujalan tilalta. Kustannukset olivat 864 euroa vuonna 2023.

Pandemiat

Tälle kustannuspaikalle on kirjattu pandemian hoitamisen kustannuksia koko kunnan osalta. Kustannukset yhteensä 216,00 euroa.

Sote-ulkoistus

Parkanon ja Kihniön välisistä sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisestä aiheutuneiden palvelusopimuksen mukaisten ylittyneiden kustannusten määrästä päästiin sopimukseen. Kihniön kunta maksoi Parkanon kaupungille kertakaikkisena korvauksena 770.000 euroa. Tilinpäätöksessä 2022 on tehty varaus lisäkustannuksia varten 197.465 euroa. Tälle kustannuspaikalle on kirjattu Parkanon kaupungille maksettu sovinto-sopimus ja sopimuksen laadinnasta aiheutuneet kulut, yhteensä 573.272,50.

Talous: Yhteensä (luvut eivät ole vertailukelpoisia sote-palvelujen siirryttyä hyvinvointialueelle v 2023)

	TP 2021	TP 2022	Määräraha	Toteuma	Polkkeama	Toteuma %
Tulot	531.858,54	300.757,35				
Menot	-9.337.835,12	-9.492.267,70	-802.327,00	-800.197,90	-2.129,10	99,7
Netto	-8.805.976,58	-9.191.510,35	-802.327,00	-800.197,90	-2.129,10	99,7
Poistot	-6.086,40	-18.285,32				
Tulos	-8.812.062,98	-9.209.795,67	-802.327,00	-800.197,90	-2.129,10	99,7

9.1.7 Elinkeinoelämän yleinen edistäminen

Kehitys-Parkki Oy on Parkanon kaupungin ja Kihniön kunnan omistama elinkeino- ja kehitysyritys, joka tuottaa kuntien elinkeino- ja matkailupalvelut. Kehitysyritys vastaa yritystoiminnan perustamiseen ja toimivien yritysten kehittämiseen liittyvästä neuvonnasta yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Kihniön kunta omistaa elinkeino-yhtiön osakkeista 25 % ja Parkanon kaupunki 75 %. Kehitys-Parkki Oy:n kanssa on os-topalvelusopimus elinkeinopalvelujen tuottamisesta Kihniön kunnalle. Näistä palveluista maksettiin Kehitys-Parkki Oy:lle kertomusvuonna 12 kk:n osuus 64 974 euroa.

Yhtiön palveluksessa on vuoden 2023 aikana työskennellyt yritysasiantuntijana Jari Pihlajamäki, kehityskoordinaattorina Elina Korttesmaa, työllisyyden alueasiantuntijana Johanna Kaitaranta ja projektityöntekijänä Anniina Leppihalme.

Yrityskäyntien sekä erilaisten tietoisuuksien, yrittäjätapaamisten ja muun yhteistyön avulla tuotetaan yritysten käyttöön informaatiota ajankohtaisista asioista. Yrityksille järjestettiin 18 erilaista koulutus-, info- ja yritysverkostotilaisuutta, osa tilaisuuksista järjestettiin yhteistyössä yrittäjähdistyksen kanssa.

Kehitys-Parkki Oy:n yksi perustehtävistä on avustaa alkavia yrittäjiä erilaisissa yrityksen perustamiseen liittyvissä kysymyksissä. Vuoden 2023 loppuun mennessä on uusia yrityksiä perustettu Kihniöön 10 kappaletta. Vuosittainen vaihtelu perustettavien yritysten määrässä on suurta.

Perustetut yritykset 2014–2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Kihniö	7	7	6	12	9	4	13	14	3	10
Parkano	32	25	32	33	48	33	34	28	34	23

Vuonna 2023 Leader-Pohjois-Satakunnasta haettiin kolme hanketta, kaksi yritystukiin ja yksi kunnan oma hanke sekä neljän yrityksen yhteinen yritysryhmähanke. Kustannusarviot olivat yhteensä 111 360,96 euroa ja tuet yhteensä 48 415,24 euroa. Näistä kaikkia puollettiin. Vain yksi yritystuki ehti saada päätöksen eli 15 450 euroa tukea, kustannusarvio 51 500 euroa. Hankkeiden vähäinen määrä johtuu uuden ohjelmakauden hakujen myöhäisestä aukeamisesta ja erityisesti viivästyneestä päätöksen teosta Elyssä. Kihniöön myönnettiin myös JTF-tuki investointiin 63 949 euroa, investoinnin arvo oli 639 490 euroa.

Strategiassa painotetaan toimialojen ja strategisten klustereiden (mm. metalli, puu, muovi) kehittämistä ja osaamisen tason nostamista, tämä tapahtuu yhteistyössä toimijaverkoston kanssa erilaisten projektien ja hankkeiden kautta. Kehitysyhtiö osallistuu tiiviisti elinkeinopoliittisen seutuyhteistyön kehittämistoimenpiteisiin. Kehitys-Parkki kehittää jatkuvasti yritysten toimintaympäristöä tiiviissä yhteistyössä kunnan, yritysten ja muiden yhteistyökumppanien kanssa. Yhtiö toimii kuntaorganisaatiossa rajapintana elinkeinoelämään mm. tontti- ja toimitila-asioissa sekä markkinoi Kihniön aluetta yritysten sijoittumispaikkana ja luonnonläheisenä asuinpaikkana alueelle muuttota suunnitteleville.

Kehitys-Parkin henkilöstö on osallistunut aktiivisesti Kihniön elinvoimatoimikunnan kokouksiin. Toimikunnassa on pohdittu Kihniön elinkeinoelämän, asumisen ja yleisen viihtyvyyden kehittämismahdollisuuksia.

Kehitys-Parkin toimesta on kokoontunut toisen asteen koulutuksen kehittämistyöryhmä, johon kuuluu molempien kuntien yritysedustajia sekä Kihniön kunnanjohtaja ja Parkanon kaupunginjohtaja. Työryhmä kokoontui useaan kertaan pyrkien vaikuttamaan ja turvaamaan 2. asteen koulutuksen jatkuminen. Koulutuksen jatkuminen ja kehittyminen ovat merkittäviä elinkeinotoiminnalle Kihniö-Parkano alueella.

Työllisyys- ja elinkeinoasioihin pyritään vaikuttamaan myös Pirkanmaan Läntisen työllisyys- ja elinkeinoryhmän puitteissa. Läntiseen alueeseen kuuluvat Kihniön lisäksi Sastamala, Punkalaidun, Hämeenkyrö, Ikaalinen, ja Parkano. Työryhmässä haetaan toteutettavaksi konkreettisia toimenpiteitä alueemme elinkeino- ja työllisyysasioiden kehittämiseksi. Kihniöltä toimikunnassa on mukana kunnanjohtaja ja Kehitys-Parkista toimitusjohtaja sekä yritysasiantuntija.

Kesäasukkaisiin pidetään yhteyttä elinkeinoyhtiöstä lähtevien kausiasukaskirjeiden (2-3kpl/vuosi) muodossa ja tehdään tiivistä yhteistyötä Kihniön kausiasukasyhdistyksen kanssa. Kehitys-Parkista lähtee myös yritysten uutiskirje 4-5 kertaa vuodessa, jossa tiedotetaan ajankohtaisista asioista.

Kehitys-Parkki pitää ajan tasalla toimitilasivustoa, koskien myös Kihniössä vapaina olevia teollisuus- ja liiketiloja sekä auttaa yritysten sijoittumispalveluissa.

Kihniön työttömyysaste oli 12/23 8,3 % ja 12/2022 7,7 %. Parkanon luvut olivat 9,8 % 12/2023 ja 12/2022 9,7 %. Pirkanmaan luvut vastaavasti 12/2023 11,2 % ja 12/2022 8,7 %.

Kihniön suurimmat työnantajat 12/2023

Kolmostien terveys	71
Kihniön kunta	68
Kankarin Kaluste Oy	66
Nerkoon Höyläämö Oy	39
Riikonen Group Oy	30

Luvuissa mukana myös vuokratyöntekijät.

Elinkeinoelämän edistämisen hankkeet

Aitonevan kehittämishanke käynnistyi 2022. Aitonevan hankkeeseen myönnettiin OPH:n tukea 30.000 €. Aitonevahanke jatkuu vielä vuodelle 2023. Nettomeno -4.371.

Elinkeinoelämän edistäminen yhteensä

Elinvoiman kehittämisessä strategisten painopistealueiden toteutuminen:

- Koivikon teollisuusalueen kehittäminen: kaavoituksen eteneminen

Koivikon teollisuusalueen osa 1 ja 2 valmistuneet, muut kaavamuutokset Pyhäniemen tien varrella kesken

- **Pyhäniemen alueen master planin toteuttamisvaiheeseen siirtyminen Studiopuiston ja Naava Resortin sekä mulden sidosryhmien kanssa**
Asia ei ole edennyt huonon taloussuhdanteen vuoksi
- **Yhteistyön jatkaminen yrittäjäjärjestön kanssa**
Yhteistyötä on jatkettu, yrityksiin on tehty vierailuja ja osallistuttu Pirkanmaan yrittäjyyskilpailuun, Kehitys-Parkin kautta koulutusta ja tukea, JTF
- **Messuille osallistuminen koronatilanteen sallissa**
Toimintavuonna osallistuttiin Asta-messuille, Kotimaan matkailumessuille ja Pirkanmaan Erämessuille
- **Tuulivoimakaavoituksen jatkaminen yhteistyössä Ilmatar Oy:n kanssa Lylynevan alueella**
Kaavoitus etenee
- **Tuulivoimakaavoituksen jatkaminen Kihniön länsipuolella Mäntyperän alueella Mäntyperän tuulipuisto Oy:n kanssa**
Kaavoitus etenee
- **Tuulivoimakaavoituksen jatkaminen Kihniön itäpuolella Myyränkankaan alueella Abo Wind Oy:n kanssa**
Kaavoitus etenee
Vuoden aikana tehty myös kaavoitusaloite Närhinevan tuulipuistosta

Talous:

	TP 2021	TP 2022	Määräraha	Toteuma	Poikkeama	Toteuma %
Tulot	120	15.822,02	23.000,00	23.318,54	-318,54	101,2
Menot	-84.584,49	-103.487,19	-135.345,00	-120.849,74	-14.495,26	89,3
Netto	-84.464,49	-87.665,17	-112.345,00	-97.531,20	-40.308,83	86,8

9.1.8 Maaseututoimen hallinto

Lain mukaan kunta vastaa alueellaan maaseutuhallinnon järjestämisestä siten, että maaseutuhallinnon tehtävät tulevat hoidetuiksi Euroopan unionin ja kansallisen lainsäädännön kannalta asianmukaisella tavalla.

Maaseututoimen tehtäviin kuuluvat mm. EU:n kokonaan tai osittain rahoittamien ja kansallisten tukien hallinnointi, muu maatalouteen liittyvä opastus ja neuvonta sekä vahinkoarviointit. Maaseutuhallinnon järjestämistä uudistettiin kunnissa muodostamalla yhteistoiminta-alueita, jotka aloittivat toimintansa 1.1.2013 lukien. Yhteistoiminta-alueen muodostamisen vähimmäisvaatimuksena oli vähintään viisi työntekijää ja 800 tilaa. Kankaanpään kaupungin (Honkajoki liittyi Kankaanpäähän 1.1.2021) hallinnoimalla yhteistoiminta-alueella, johon lisäksi kuuluvat Parkano, Jämijärvi, Pomarkku ja Kihniö, taataan lainmukaisten maaseututoimen tehtävien hoitaminen Kihniön maaseutuyrittäjille. Aktiivitulojen määrä oli kertomusvuonna Kihniössä maaseutuhallinnon antamien tietojen mukaan 67 kappaletta.

Vuoden 2023 alussa siirryttiin Euroopan Unionin maatalouden uuteen CAP2027 -ohjelmakauteen, minkä johdosta tuli uusia tukiehtoja ja -muotoja. Tukiehtojen vaatimukset kiristyivät mm. yksivuotisille kasveille tuli viljelykiertovaatimus ja kaikille tiloille vaatimus vähintään 1/3 talviaikaisesta kasvipeitteisyydestä. Muuttuneista tukiehdoista järjestettiin eri puolilla Pirkanmaata 4 tukikoulutustilaisuutta, joihin oli mahdollisuus osallistua etäyhteydellä ja tallenne oli myös myöhemmin katsottavissa netissä, kuten myös Kankaanpäässä järjestetystä koulutuksesta.

Euroopan unionin kokonaan tai osittain maksamien sekä kansallisten eri tukien hakemuksia jätettiin kertomusvuonna 444 kappaletta (349 kpl vuonna 2022). Niiden perusteella ollaan myöntämässä erilaisia tukia viljelijöille 1.285.501 euroa (1.678.586 euroa vuonna 2022). Vuoden 2023 tukimäärä ei ole lopullinen, koska syysilmoituksen viivästyttämisestä johtuen tukilaskenta ei ole vielä lopullinen. Merkittävin muutos aikaisempaan oli työlään tilatuen tukioikeuksien poistuminen käytöstä 31.12.2022.

Maatalouden alkutuotannon jatkuvuuden varmistamiseksi erilaisissa kriisitilanteissa, kuten luonnonkatastrofit, pandemia, jne., on Pirkanmaalla pitkäjänteisesti koulutettu viljelijöitä varautumiskoulutuksin ja -harjoituksin. Näihin tilaisuuksiin ovat kihniöläiset viljelijät osallistuneet aktiivisesti.

Asetetut tavoitteet toteutuivat. Tallennukset ja tukivalvonnat saatiin suoritettua annettuihin määräaikoihin mennessä ja maksatukset hoituivat viivytyksittä.

Talous:

	TP 2021	TP 2022	Määräraha	Toteuma	Poikkeama	Toteuma %
Tulot						
Menot	-32.219,48	-34.185,92	-32.423,00	-33.303,23	880,23	102,7
Netto	-32.219,48	-34.185,92	-32.423,00	-33.303,23	880,23	102,7

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopistealueet 2021-2024.

Laaajan hyvinvointikertomuksen 2021-2024 painopisteeksi valittiin:

- Terveellisten elintapojen edistäminen
- Osallisuus ja vaikuttaminen
- Turvallinen elinympäristö

Tavoitteita voidaan arvioida myös sanallisesti osavuosisikatsauksessa ja tilinpäätöksessä. Sivistys- ja hyvinvointilautakunta kokoaa tiedon.

Kuntastrategiaan pohjautuvat menestystekijät ja tavoitteet kunnanhallituksen tulosalueelle

- Alueellisen yritys- ja erityisosaamisen tunnistaminen ja kehittäminen
- Kuntataloudesta huolehtiminen
- Matkailuun panostaminen
- Kuntalaisten hyvinvoinnista huolehtiminen
- Monipaikkaisuuden edistäminen
- Energainvestoinneista elinvoimaa
- Ihmisen kokoinen Kihniö

Näitä tavoitteita voidaan arvioida sanallisesti.

Alueellisen yritys- ja erityisosaamisen tunnistaminen ja kehittäminen

- Kehitys-Parkki ja kunta ovat toteuttaneet yrityskäyntejä ja yritysneuvontaa
- Uusi kaava teollisuusalueelle valmiina, teollisuustontteja tarjolla, kaavoitus jatkuu Pyhäniemen tien varressa
- JHT:stä on odotettu turvetuotannosta luopumisen tukea, yhdelle yritykselle myönnetty v.2023

Kuntataloudesta huolehtiminen

- Kuntaan on perustettu talouden sopeuttamistyöryhmä
- Valtuusto asettanut tavoitteita v. 2020 talouden parantamiseksi
- Taksojen tarkasteleminen vuosittain

Matkailuun panostaminen

- Osallistuttu messuille kolme kertaa / 2023, mainostettu kuntaa ja sen matkailukohteita
- Pyhäniemen alueella tehty museoviraston edellyttämiä kaivauksia, etsitty caravan alueelle investoria, (asia ei ole edennyt, huono talouden suhdanne)
- Hyödynnetään Geopark-statusta, status myönnetään neljäksi vuodeksi kerrallaan, ensimmäinen väliarviointi oli kesällä 2023, status myönnettiin. Hankittiin mm. geopark-opasteita
- Pyöräilyreitti Aitoneva-Käskyvuori rakentaminen alkoi

Kuntalaisten hyvinvoinnista huolehtiminen

- Yhdistyksille on myönnetty vuosiavustuksia
- Vähävaraisten lapsiperheiden tuki kihniöläisille perheille.
- Marraskuussa järjestettiin tilaisuus, jossa Kihniön kunta muisti vuonna 2022 syntyneitä uusia kuntalaisia.
- Asiointiliikenne toiminut kaksi kertaa viikossa sivukyliltä keskustaan
- Liikuntapaikkoja lisätty viime vuosina hyvin
- Liikuntaneuvoja on jakanut liikuntaan ja hyvinvointiin liittyvää tietoa eri ikäryhmille ja järjestänyt liikuntaryhmiä, tästä on tullut hyvää palautetta
- Hyvinvointijohtaja aloitti 2023, hyvinvointi- ja terveyden edistäminen >>sivistys- ja hyvinvointilautakunnalle, osastot huolehtivat omalta osaltaan hyvinvointisuunnitelman toteutumisesta

Monipaikkaisuuden edistäminen

- Valokuituhankkeet ovat loppusuoralla, valmistuttuaan valokuidun kattavuus noin 80 % kunnan alasta, valmiudet etättyöhön paranevat

Energiainvestoinneista elinvoimaa

- Tuuli- ja aurinkovoimahankkeet etenevät

Ihmisen kokoinen Kihniö

- Pidetään huolta lähimmäistä, suhtaudutaan asioihin myönteisesti

Toiminnalliset tavoitteet

Toiminnallinen tavoite	Tavoite	Toimenpiteet /mittari	tilanne 31.12.
Luottamushenkilöiden koulutus ja seminaarit	2 tilaisuutta	Järjestettyjen tilaisuuksien lukumäärä	1
Kuntalaisille järjestetyt tiedotus/kuulemistilaisuudet, me hengen, osallisuus ja vaikuttaminen	1 tilaisuus	Järjestettyjen tilaisuuksien lukumäärä	2
Kuntalaisten osallistaminen	Palautelomake kunnan nettisivuille	Käytössä / ei käytössä	Käytössä
Yhteydenpito kausiasukkaisiin Tapaamiset / tilaisuudet	1-2 tilaisuutta	Järjestettyjen tilaisuuksien lukumäärä	1
Tavoitteena on tukea yrittäjiä toiminnan eri vaiheissa sekä lisätä kunnan elinvoimaa	2 tilaisuutta	Yrityksille järjestettävät koulutus- ja aktivointi-tilaisuudet	yli 2
Kunta pitää säännöllisesti yhteiskehittämisen tilaisuuksia yhdistyksille, järjestöille ja yrityksille sekä paikallisille aktiivisille toimijoille	2 tilaisuutta	Järjestettyjen tilaisuuksien määrä Vapaa-aikatoimi Kehitysparkki Hyvinvointikoordinaattori	yli 2
Tukea nuorten kesätyömahdollisuuksiin	Toteutuu	Kesätyötuen maksaminen, toteutuminen	Toteutui
Hyvinvointisuunnitelman laatiminen ja seuraaminen	Toteutuu	Toteutuminen	Toteutui
Hyvinvointia ja terveyttä edistävät toimenpiteet	1-2	Toteutuminen	2
Kampanjoidaan kuntalaisille turvallisuuteen vaikuttavista tekoista	Toteutuu	Liikenneturvatyöryhmän kokouksissa esiteltyjen materiaalin hyödyntäminen. Toteutuminen	Toteutui

Toteutetaan nuorisovaltuuston ja vanhus- ja vammaisneuvoston kuulemistavat ja osallistaminen kunnan päätöksenteossa.	Toteutuu	Lausuntopyynnöt, asioiden nostaminen toimielinten käsittelyyn, toteutuminen	Toteutui
--	----------	---	----------

Yleishallinnon päävastuualue yhteensä

	TP 2021	TP 2022	Määräraha	Toteuma	Poikkeama	Toteuma %
Tulot	928.345,24	728.307,10	432.400,00	418.433,08	13.966,92	96,8
Menot	-10.298.126,65	-10.612.030,20	-2.009.771,00	-1.986.171,96	-23.599,04	98,8
Netto	-9.369.781,41	-9.883.723,10	-1.577.371,00	-1.567.738,88	-9.632,12	99,4
Poistot	-12.830,91	-40.513,11	-76.229,00	-43.592,60	-32.636,40	57,2
Tulos	-9.382.612,32	-9.924.236,21	-1.653.600,00	-1.611.331,48	-42.268,52	97,4

9.2 Sivistys- ja hyvinvointitoimen päävastuualue

Sivistystoimen päävastuualueen kokonaismenot olivat kertomusvuonna 4.089.770,86 euroa. Nettomenot eli toimintakate oli 3.273.598,26 euroa. Tilikauden tulos; ylitys talousarvioon nähden 42.842 € (sis. poistot). Merkittävimmät ylitykset henkilöstömenoissa ja sisäisissä vuokrissa. Ylityksiin ei ole haettu lisämäärärahaa, koska osa kustannuksista tuli vasta loppuvuodesta tai alkuvuodesta 2024.

Sivistystoimen organisaatiokaavio vuonna 2023

Kirjastopalvelut Kirjastonjohtaja	Liikunta-, vapaa-aika, ja nuorisotyö	Perusopetus Rehtori	Varhaiskasvatus Päiväkodinjohtaja	Kulttuuri
Kirjasto- virkallija 1.5	Vapaa- aikaohjaaja 0.9 Liikuntaneu- voja 1	Opettajat 15-17 Ohjaajat 8-11 Sivistystoimen toimistosihteeri 0.3 Wilma-vastaava 0.4 Sijaiset Tukipalvelut 6 Koulu/etsivä nuorisotyöntekijä 1	Varhaiskasvatuk- sen opettaja 2 Lastenhoitaja 4 Sijaiset ja määräai- kaiset	Hanke- ja kesätyöntekijät 3

9.2.1 Varhaiskasvatuksen (päivähoidon) tehtäväalue

Lain veloitteen mukaisesti taataan kaikille päivähoitoa tarvitseville alle kouluikäisille lapsille sekä erityistä tukea tarvitseville lapsille kunnallinen päivähoitopaikka.

Kihniön kuntaan on laadittu oma varhaiskasvatussuunnitelma, josta tuli varhaiskasvatuksen järjestäjää velvoittava asiakirja. Vuoden 2018 aikana varhaiskasvatussuunnitelma otettiin käyttöön työkaluksi jokaiseen yksikköön. Pitkän tähtäimen työskentelyä turvallisen, esteettömän, kehittävän ja viihtyisän varhaiskasvatustyöympäristön kehittämiseksi jatketaan.

Vakinaisessa työsuhteessa olevaa varhaiskasvatuksen henkilöstöä oli 31.12.2023 yhteensä kuusi. Ketunkolossa toimii kaksi varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa ja 1 varhaiskasvatuksen opettaja, joka toimii myös päiväkodinjohtajana. Pöllönpirtissä on yksi varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa ja yksi varhaiskasvatuksen opettaja. Lisäksi päiväkodissa työskentelee 0,8 siistijää ja laajennetussa varhaiskasvatuksessa 0,4 varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa. Päiväkodin työntekijöiden nimikkeet on vaihdettu vuoden 2019 aikana varhaiskasvatuslain mukaisiin nimikkeisiin. Kunnallinen perhepäivähoito loppui 31.07.2020. Päiväkodinjohtaja vastaa koko kunnan varhaiskasvatuksesta.

Kihniön kuntaan on laadittu varhaiskasvatussuunnitelma valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden ja varhaiskasvatuslain mukaisesti ja se on otettu käyttöön sivistyslautakunnan hyväksymänä 1.8.2017. Kihniön varhaiskasvatussuunnitelman laadinnassa on otettu huomioon kuntastrategia, lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, esiopetuksen opetussuunnitelma sekä perusopetuksen opetussuunnitelma. Varhaiskasvatuksen henkilöstölle, huoltajille sekä lapsille on annettu mahdollisuus osallistua paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman laatimiseen, ja he ovat mukana sitä arvioimassa ja kehittämässä. Varhaiskasvatussuunnitelma on päivitetty vuonna 2019 ja uusi nyt valmisteltavana oleva varhaiskasvatussuunnitelma on otettu käyttöön vuoden 2022 elokuussa.

Varhaiskasvatussuunnitelma on velvoittava. Se määrittelee, ohjaa ja tukee varhaiskasvatuksen järjestämistä ja sitä arvioidaan ja kehitetään jatkuvasti. Jokaiselle varhaiskasvatuksen piirissä olevalle lapselle on laadittu oma henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma, josta vastaa lastentarhanopettaja. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma on dokumentti, johon kirjataan lapsen kehitystä, oppimista ja hyvinvointia tukevat tavoitteet ja toimenpiteet.

Erityisvarhaiskasvatus on keskitetty päiväkotiin, jossa lasten varhaiskasvatussuunnitelmissa määritellyt tavoitteet on mahdollista saavuttaa käyttämällä päiväkodin monipuolista fyysistä oppimisympäristöä ja hyödyntämällä varhaiskasvatuksen opettajien, vammaispalvelun henkilöstön ja terapeuttien tekemää tiivistä yhteistyötä. Erityisvarhaiskasvatuksen opettajana toimii perusopetuksen puolelta tarvittaessa erityisluokanopettaja.

Varhaiskasvatus toimii tiiviissä yhteistyössä perusopetuksen kanssa. Yhtenäiskoulun tiloja, välineistöä sekä opettajien ammattitaitoa on päivittäin hyödynnetty eri hankkeessa sekä musiikin ja liikunnan opetuksessa.

Varhaiskasvatuksen piirissä oli 31.12.2023 yhteensä (45 / 2023) lasta.

Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi jatkoaikaa (30.6.2024 saakka) Kihniön kunnan varhaiskasvatuksen avustukselle

- Varhaiskasvatuslain mukaisen tuen laadun ja arvioinnin kehittäminen Kihniössä

Päiväkodin ja perhepäivähoidon nettokustannukset olivat 478.992,53 euroa kertomusvuoden aikana.

Pienten lasten kotihoidontuen myöntämisedellytykset täyttäviä perheitä on ollut vuoden 2023 aikana keskimäärin 16 perhettä (lapsia 22). Yksityistä kotihoidontukea on käyttänyt yksi perhe ja osittaista tai joustavaa hoitorahaa 2-8 perhettä. Kotihoidontuen kustannukset olivat kertomusvuonna 58.769,57 euroa.

Varhaiskasvatus on järjestetty lain velvoitteiden mukaisesti ja taattu kaikille alle kouluikäisille lapsille kunnallinen päivähoitopaikka.

Varhaiskasvatus yhteensä

Talous:

	TP 2022	Määräraha	Toteuma	Polkkeama	Toteuma, %
Tulot	57.508,18	37.400,00	41.053,57	-3.653,57	109,8
Menot	-619.626,94	-605.248,00	-660.908,86	55.660,86	109,2
Netto	-562.118,76	-567.848,00	-619.855,29	52.007,29	109,2

Nettomeno ylittyi 52.007

9.2.2 Esi- ja perusopetuksen tehtäväalue

Perusopetuksen keskeisenä tavoitteena on luoda oppilaalle turvallinen ja yhtenäinen polku varhaiskasvatuksen jälkeen Kihniön yhtenäiskoulun ala- ja yläkoulun kautta laadukkaan perusopetuksen jälkeisiin jatko-opintoihin. Lisäksi oppilaiden kolmiportaisen tuen vakiinnuttaminen ja oppilashuollollisen moniammatillisen työn kehittäminen ovat keskeisinä tavoitteina. Vuoden 2023 tavoitteena oli edelleen lasten tunnetaitojen kehittäminen.

Koulukuljetukset pyritään järjestämään mahdollisimman edullisesti ja kuljetettavia palvelten.

1. ja 2. vuosiluokan oppilaille tarkoitettua aamu- ja iltapäivätoimintaa jatkettiin syksyllä 2023. Vuosiluokkien 7 – 9 oppilaanohjausta ja työelämään tutustumista kehitetään sekä nykyaikaistetaan. Esi- ja perusopetuksen rakenteita, toimintamuotoja ja menetelmiä kehitetään edelleen ja hyviä käytäntöjä vakiinnutetaan, jotta oppilaat saavat tarvittavan tuen riittävänä ja oikea-aikaisena. Syksystä 2023 saimme pätevän laaja-alaisen erityisopettajan virkaan.

Oppilasmäärät ja -ennusteet 20.09.2023:

	23 – 24	24 - 25	25-26	26-27	27 – 28	28-29
Kihniön yhtenäiskoulu						
Luokat 1-5	83 (80)	68	63	54	46	47
Luokat 6-9	65 (66)	74	73	75	70	59
YHTEENSÄ	148 (146)	142	136	129	116	106
Esiopetus	11 (9)	9	9	9	11	11
Erityisopetuksen pienr.	11 (12)	11	8	7	6	5
KOKO KOULU	170 (167)	162	153	145	133	122

Sarakkeessa 23-24 suluissa on aiempi arvio.

Kihniön yhtenäiskoulu jatkoi samoissa toimivissa tiloissaan. Alakoulun vuosiluokka 4 piti omaa kotiluokkaa yläkoulun puolella ja tiloja on käytetty ahkerasti kaikkien vuosiluokkien opetukseen. Myös henkilöstön yhteiskäyttö on toimivaa ja tuonut merkittävää taloudellista säästöä. Ulkopuolisten sijaisten käyttö on ollut melko vähäistä lyhyissä sijaistarpeissa, mutta pidempiin poissaoloihin on pitänyt palkata ulkopuolisia. Henkilökunta on motivoitunutta ja työhön sitoutunutta, jolloin käytännön järjestelyissä ei ole ollut ongelmia.

Syksyllä 2023 koulussa aloitti vakituinen, pätevä laaja-alainen erityisopettaja.

Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi vuonna 2022 koronaepidemian vaikutusten tasoittamiseen 32.000 euron avustuksen, jonka käyttöaika päättyy heinäkuussa 2024. Käytännössä avustusta on vuonna 2023 käytetty koulunkäynninohjaajien palkkaamiseen.

Syksyllä 2023 koulunkäynninohjaajia oli yksi vähemmän kuin edelliskeväänä. Puolet ohjaajista työskentelee osa-aikaisesti. Koulunkäynninohjaajien työpanosta käytetään myös täydentävässä varhaiskasvatuksessa, aamu- ja iltapäivätoiminnassa sekä Wilma-ohjelmiston pääkäyttäjän ja sivistystoimen toimistosihteerin tehtäviin. Osan ohjaajien palkan maksaa oppilaan lähettäjäkunta.

Vuonna 2021 kilpailutettu sopimus on voimassa 31.07.2024 saakka, jonka jälkeen sopimusta on jatkettu optiolla v 2025 loppuun. Vuoden 2023 aikana koulukuljetukset on maksettu 6 % korotettuna.

Vuosiluokkien 7 – 9 oppilaanohjausta on kehitetty nykypäivää vastaavaksi. Koulussa aloitti maaliskuussa 2023 koulumuorisotyöntekijä, joka toimii n. 30 % työajastaan etsivässä nuorisotyössä. Aluehallintovirasto

myönsi 35.000 euron avustuksen vuosille 2023–2024 koulunuorisotyöhön Kihniön yhtenäiskoulussa. Koulukuraattori siirtyi vuoden 2023 alusta hyvinvointialueen tehtäväksi.

9.luokan oppilaista muodostunut ryhmä on jatkanut A2-kielen opiskelua. Syksyllä 2023, paikallisen opetussuunnitelman mukaisesti, aloitti A2- kielen saksan ryhmä 4. luokalla.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta jatkui syksyllä 2023, sillä toimintaan ilmoitettiin 13 lasta. Aamu-toiminta on käytännössä järjestetty päiväkodissa ja iltapäivätoiminta käsityösiiven päässä olevissa tiloissa, jossa ohjaajina toimivat koulunkäynninohjaajat. Aamu- ja iltapäivätoiminnan nettomenot olivat kertomusvuonna 53.942,69 euroa.

Vuodelle 2023 Opetushallitus myönsi kerhotoiminnan tukemiseen 4.500 euron määrärahan, jonka turvin kerhotoimintaa voitiin jatkaa ja monipuolistaa. Kerhoja pidettiin kaikenikäisille oppilaille aiheina mm. liikunta, tekninen työ, kuvataide ja eräkerho. Kerhotoiminnan nettokustannukset olivat 2.272,74 euroa kertomusvuonna.

Opetushallitus ja Opetus- ja kulttuuriministeriö ovat myöntäneet Kihniön kunnan esi- ja perusopetukseen avustuksia vuoden 2023 aikana

- Kerhotoiminta 2024, 4.500 euroa (70 %)
- Yhteisöllisen opiskeluhuollon vahvistamiseen ja kehittämiseen 20.000 euroa (70 %)

Esi-, perus- ja erityisopetus yhteensä

Laaja-alaisen erityisopettajan työaika on jaettu vuosiluokkien 0 – 9 kesken ja hän on keskittynyt nuorimpien oppilaiden puheopetuksen ja oppimisvaikeuksien hoitamiseen. Esi- ja perusopetuksen rakenteita, toimintamuotoja ja menetelmiä on kehitetty ja hyviä käytäntöjä vakiinnutettu siten, että oppilaat saavat tarvittavan tuen riittävänä ja oikea-aikaisena. Erityisopetuksen pienryhmät jatkavat toimintaansa kahden erityisluokanopettajan ja neljän koulunkäynninohjaajan vetämänä.

Tieto- ja viestintätekninen opetussuunnitelma toimii pohjana oppilaiden tietojenkäsittelytaitojen opetuksessa.

1. ja 2. vuosiluokan oppilaille tarkoitettu aamu- ja iltapäivätoiminta jatkui elokuussa 2023 käsityösiiven päädyn tiloissa. Aamu- ja iltapäivätoimintaan on osallistunut 14 lasta, joista kaksi on kolmasluokkalaisia ja ohjaajina ovat toimineet koulunkäynninohjaajat. Oppilaanohjausta on tavoitteiden mukaisesti kehitetty.

	TP 2022	Määräraha	Toteuma	Polkkeama	Toteuma, %
Tulot	198.712,48	136.400,00	195.672,18	59.272,18	143,5
Menot	-2.297.941,75	-2.290.112,00	-2.335.372,36	45.260,36	102,0
Netto	-2.099.229,27	-2.153.712,00	-2.139.700,18	-14.011,82	99,3

9.2.3 Sivistys- ja hyvinvointitoimen tukipalvelut

Sivistys- ja hyvinvointitoimen hallinnon tehtäväalue

Sivistystoimen hallinnon henkilöstön kustannukset kirjataan sivistystoimen hallintoon, josta ne jyvitetään sisäisillä erillä eri momenteille. Sivistystoimen hallinnossa työskentelee rehtori (100 %), hyvinvointijohtaja (50 %), sivistystoimen toimistosihteeri (30 %) ja Wilma-vastaava (46 %).

Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan kokouspalkkioita ja matkakorvauksia varten on määräraha hallinnon kohdassa. Kunnan sivistys- ja hyvinvointitoimen johto ja valvonta kuuluu sivistys- ja hyvinvointilautakunnalle, jossa on yhdeksän (9) jäsentä.

Nuorisovaltuustoa (vapaa-aikaohjaaja), vanhus- ja vammaisneuvostoa (hyvinvointijohtaja) sekä lapsi- ja perheasiainjaostoa (hyvinvointijohtaja) koordinoidaan sivistystoimesta käsin. Nuorisovaltuustolla on mahdollisuus nimetä edustajansa valtuustoon ja lautakuntiin. Nuorisovaltuuston sekä vanhus- ja vammaisneuvoston kustannukset kirjataan luottamushenkilöhallinnon (yleishallinto) kuluihin.

Sivistys- ja hyvinvointitoimen hallinto

Sivistys- ja hyvinvointitoimen hallinto on johtanut, ohjannut ja koordinoanut sivistysosaston toimintaa sekä kunnan yhteistoimintaa, jotta palveluja on voitu tuottaa tehokkaasti ja joustavasti. Sivistystoimenjohtajan tehtäviä on hoitanut yhtenäiskoulun rehtori. Kunnanhallitus päätti kokouksessaan 12.09.2022 eriyttää sivistystoimenjohtajan tehtävät yhtenäiskoulun rehtorin tehtävistä. Yhtenäiskoulun rehtorin viran lisäksi kuntaan perustettiin hyvinvointijohtajan virka, jolle kuuluu pääosin nykyiset sivistystoimenjohtajan tehtävät. Sivistystoimenjohtajan tehtäviä hoitanut rehtori siirrettiin hänen omasta toiveestaan takaisin opetustehtäviin. Uusi hyvinvointijohtaja aloitti virassaan 13.03.2023 ja uusi yhtenäiskoulun rehtori 01.05.2023. Sivistystoimenjohtajan tehtävien lisäksi hyvinvointijohtajalle siirtyi kulttuurisihteerin sekä hyvinvointikoordinaattorin tehtävät sekä vanhus- ja vammaisneuvoston valmistelijana, esittelijänä ja sihteerinä toimiminen. Kesällä hallintosäännön uudistuksen myötä sivistyslautakunta muutettiin sivistys- ja hyvinvointilautakunnaksi. Rehtorin kustannukset sekä 50 % hyvinvointijohtajan kustannuksista kirjattiin sivistystoimen hallintoon. Sivistystoimen toimistosihteerinä toimii koulunkäynninohjaaja, jonka työajasta 30 % on sivistystoimen hallinnon käytössä.. Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan kokouspalkkiot ja matkakorvaukset maksettiin sivistystoimen hallinnon menokohdasta. Sivistystoimen hallinnon kulut jyvitetään eri momenteille.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta piti kertomusvuonna kymmenen (10) kokousta, joissa käsiteltiin yhteensä 99 asiaa. Nuorisovaltuuston edustaja on osallistunut pääosaan (6/10) sivistys- ja hyvinvointilautakunnan kokouksista.

Tilinpäätösvuoden aikana hyvinvointijohtaja teki 34 viranhaltijapäätöstä ja 239 + 54 (sivistystoimenjohtaja) = 293 päätöspöytäkirjaa. Kirjastonjohtaja teki 1 viranhaltijapäätöksen ja rehtori 4.

Lapsi- ja perheasiainjaosto kokoontui 1 kerran. Lapsi- ja perheasiainneuvoston nimi muutettiin jaostosta neuvostoksi ja sen tehtäviin lisättiin nuorisolain 9§:n mukainen monialainen yhteistyö. Vanhus- ja vammaisneuvosto kokoontui 4 kertaa ja se järjesti Vanhustenviikolle ohjelmaa neljälle päivälle sekä Joulukorttikeräyksen ikäihmisille. Nuorisovaltuusto kokoontui 8 kertaa. Poikkihallinnollinen HYTE-ryhmä kokoontui yhden kerran.

Lisäksi kuluneen vuoden aikana toimi markkinointityöryhmä, joka toteutti kyselyn Kihniöstä pois muuttaneille 25–40-vuotiaille sekä kyselyn nykyisille kihniöläisille. Markkinointityöryhmän kokoonpanoon kuului luottamushenkilöitä sekä hyvinvointijohtaja.

Ruokahuolto

Yhtenäiskoulun keittiö toimii kunnan ainoana omana keittiönä tuottaen päivittäin n. 260 ruoka-annosta päiväkotiin, esiopetukseen sekä perusopetukseen. Keittiössä työskentelee emännän lisäksi yksi keittiöapulainen. Lasten uudet ruokasuositukset on käyty läpi terveydenhoitajien ja yhtenäiskoulun keittiön emännän kanssa, lasten ja nuorten lihavuuden ehkäisyn palveluverkon tarkistuslista on käytössä terveydenhoitajilla hyvinvointisuunnitelman linjausten mukaisesti. Aamupalatarjoilu aloitettiin lokakuussa 2019.

Teemapäivät 2023:

14.02.	Ystävänpäivä suklaasydännuolet
24.02.	Hiihtoloman aloitusjuhlat
06.04.	Runsas pääsiäisruoka + jälkiruoka
28.04.	Vappu piharuokailu + munkki ja sima
06.03.	Ruokajätepeli Bio-possu Bojo (06.03–20.04)
05.05.	Bio-possupelin palkinto donitsit
17.05.	Viidakkoteemainen Brunssi
08.06.	Päättäjäiskakkukahvit + jäätelöt
05.-16.06.	Liikuntaleiri + ruokien kauskaus
28.09.	Nälkäpäivä, vispipuuro
29.09.	Kodin ja koulun päivä
03.11.	Halloween-juhlat
01.12.	Pölyyskä-tonttu saapui keittiölle ja tarjosi lumiukkovahtokarkit kaikille
18.-19.12.	Jouluruokailu
21.12.	Joulupussit

Siivous ja puhtaanapito

Sivistysosastolla on yhteensä neljä siistijää, jotka vastaavat osaston tilojen siistimisestä päiväkodista kuntosaliin ja kirjastoon saakka.

Tukipalveluiden kustannukset jaetaan muille tehtäväalueille käytön mukaisesti.

Loppuvuodesta 2023 sivistystoimen sekä teknisen toimen siivous ja puhtaanapito mitoitettiin uudestaan asiantuntijan toimesta.

Sivistystoimen tukipalvelut yhteensä

Talous:

	TP 2022	Määräraha	Toteuma	Poikkeama	Toteuma, %
Tulot	461.550,55	477.100,00	482.039,82	-4.939,82	101,0
Menot	-461.550,55	-477.100,00	-482.039,82	4.939,82	101,0
Netto	0	0	0	0	0

9.2.4 Toisen asteen koulutus

Lukio

Syksyllä 2023 kihniöläisiä lukio-opiskelijoita oli 15. Parkanossa 7, Tampereella 7 ja Seinäjoella 1.

Ammattioppilaitokset

Kunta kuuluu jäsenenä Satakunnan ammatillisen koulutuksen kuntayhtymään (Sataedu) sekä Sastamalan koulutuskuntayhtymään (Sasky). Kihniöläiset opiskelijat olivat jakaantuneet syksyllä 2023 seuraavasti kuntien ja kuntayhtymien ylläpitämiin oppilaitoksiin:

Seinäjoen koulutuskuntayhtymä (Sedu)	12
Tampereen seudun ammattiopisto (Tredu)	5
Satakunnan koulutuskuntayhtymä (Sataedu)	5
Sastamalan koulutuskuntayhtymä (Sasky)	2
Suupohjan koulutuskuntayhtymä Vuoksi	2
yht.	26

Tämän tehtäväalueen menot koostuivat aiemmin toisen asteen koulutuksen opiskelijaterveydenhuollon kuluista ja eläkemenoperusteisista JuEL-maksuosuuksista. Hyvinvointialueuudistuksessa eläkemenoperusteiset maksut korvautuivat tasausmaksulla, joka jaetaan kunnassa palkkojen suhteessa.. Opiskelijaterveydenhuolto siirtyi hyvinvointialueille.

Talous:

	TP 2022	Määräraha	Toteuma	Poikkeama	Toteuma%
Tulot	-	-	-	-	-
Menot	-20.035,64	-500,00	0	-500,00	
Netto	-20.035,64	-500,00	0	-500,00	

9.2.5 Kirjastopalvelut

Kunnankirjaston tehtävänä on tarjota kirjastopalveluita kaikille tasapuolisesti. Kirjasto edistää vapaata tiedon saatavuutta ajantasaisen kirja- ja lehtikokoelman ja e-aineistojen avulla. Lisäksi kirjasto tarjoaa asiakkaille maksuttoman pääsyn tietoverkkoihin internetin välityksellä. Tiedonhankintamahdollisuuksien lisäksi kirjasto edistää kokoelmansa avulla lukemisharrastusta ja monipuolista lukutaitoa. Osallistuminen Pirkanmaan laajuiseen PIKI-kirjastoyhteistyöhön antaa kirjaston asiakkaille mahdollisuuden hyödyntää myös muiden pirkanmaalaisten kirjastojen kokoelmia, mikä lisää saatavilla olevan tiedon ja kirjallisuuden määrää. Kirjaston henkilökunta opastaa asiakkaita kokoelmien ja verkkokirjaston käytössä, auttaa löytämään tietoa ja markkinoi kirjaston palveluita aktiivisesti. Kirjasto tukee ja edistää demokratiaa ja aktiivista kansalaisuutta tarjoamalla tiloja ja sisältöjä erilaisiin tapahtumiin, keskusteluihin ja näyttelyihin. Pirkanmaan ja Keski-Suomen kirjastojen yhteisen vision mukaisesti: Olemme tulevaisuuden kirjasto, joka rakentaa hyvää elämää. Opimme rohkeasti yhdessä. Tuotamme iloa ja vaikuttavia kokemuksia. Uskomme arvostavan kohtaamisen voimaan.

Kirjastopalvelut

Omatoimikirjasto on vakiinnuttanut paikkansa osana kirjaston palveluita, ja tietoisuus siitä on lisääntynyt asiakkaiden keskuudessa. Arkipäivisin kirjasto palveli koko vuoden 2023 samoilla asiakaspalveluajajilla.

Henkilökunta

Kirjastossa työskenteli vuoden 2023 ajan yksi kirjastonhoitaja ja 0,5 kirjastovirkailijaa. Kirjastonjohtajan palvelut ostettiin Parkanon kaupungilta 25% johtajan kokonaistyöajasta 31.3.2023 saakka. 1.4.2023 alkaen kirjastossa työskenteli 0,2 kirjastonjohtajaa. Siistijä tekee työtä kirjastossa 30% kokonaistyöajasta.

Henkilökunta osallistui täydennyskoulutuksiin, joista osa toteutettiin etäyhteyksillä ja osa osallistumalla muualla järjestettyyn tapahtumaan. Koulutuspäiviä oli yhteensä 12.

Toimintaa ja tapahtumia

Kirjaston kokonaislainaus (27.071) kasvoi vuoden 2023 aikana 12 % (24.172 /2022). Jokaista kuntalaista kohti lainattiin 15 (13,4) lainaa. Jokainen kuntalainen kävi kirjastossa 10,3 (9,4) kertaa. Kirjastossa oli vuoden aikana yhteensä 18.309 (17.163) kävijää, lisäystä edelliseen vuoteen oli 6,7 %. Asiakkaat asioivat verkkokirjastossa yhteensä 18.876 kertaa, mikä tarkoittaa 12,1 % kasvua edelliseen vuoteen.

Kokoelmaa ajantasaistettiin ja tehtiin hyllyihin tilaa poistamalla 2.233 nidettä. Uutta aineistoa hankittiin yhteensä 999 kappaletta, josta kirjoja oli yhteensä 920 kappaletta.

Lasten- ja nuortenkirjallisuuden hankintaan panostettiin ja kirjojen näkyvyyttä parannettiin.

Kirjastossa oli asiakaskäytössä avoin langaton verkko, kolme tietokonetta internetin käyttöön ja yksi tietokone PIKI-tietokannan selaukseen.

Kihniöläisten asiakkaiden käytössä on PIKI-kirjastojen yhteinen verkkokirjasto, jonka kautta on mahdollista käyttää myös yhteiskäyttöön hankittuja e-kirjoja ja äänikirjoja. PIKI-kirjastoihin hankittiin yhteiskäyttöön 4477 e-kirjaa ja äänikirjaa, joita lainattiin vuonna 2023 koko PIKI:ssä 171852 kertaa. Kihniöläisten lainaajien asukaslukuun suhteutettu osuus lainoista oli 696 lainaa.

Vuonna 2022 aloitettua Peli- ja mediakasvatusta Kihniössä -hanketta, johon oli saatu LSSAVI:lta avustusta yhteensä 3350 euroa, jatkettiin vuoden 2023 aikana. Hankkeen tuella järjestettiin yhtenäiskoululla Ehyt ry:n ja MLL:n järjestämiä peli- ja mediakasvatustunteja jokaiselle luokka-asteelle. MLL:n kouluttaja Veera Matilainen kävi kirjastossa pitämässä yleisöluennon "Lasten ja nuorten mediankäyttö – kasvattajana digijassa". Luennolle osallistui seitsemän henkilöä. Lisäksi hankeavustuksella hankittiin kirjastoon Playstation 4 -konsoli ohjaimineen ja televisio näytöksi konsolille. Vuoden 2024 keväällä on tarkoitus avata kirjaston

asiakkaille pelihuone, jossa voi käydä pelaamassa yksin tai pienellä porukalla kirjaston aukioloaikana ja jossa kirjasto voi myös järjestää pelaamiseen liittyviä tapahtumia.

Kirjasto järjesti vuoden 2023 aikana 11 satuhetkeä kirjaston tiloissa ja seitsemän satuhetkeä päiväkodilla. Satuhetkissä oli yhteensä 207 osallistujaa. Kirjasto osallistui Lasten Pirkkaset -teeman Perheiden perjantai-tapahtumaan yhtäaikaisesti kunnan muiden toimijoiden kanssa ja järjesti etsiväaiheisen seikkailuradan ja lastenkirjojen poistomyynnin kirjastossa. Lisäksi järjestettiin yhteistyössä nuorisovaltuuston kanssa lautapeli-ilta, johon osallistui 40 henkeä.

Aikuisten lukupiiri kokoontui 11 kertaa, ja osallistujia oli yhteensä 60. Vuoden aikana järjestettiin kaksi paikallishistoria-iltaa. Lapsen oikeuksien viikolla marraskuussa Kihniön kunta ja kirjasto järjestivät yhteistyössä vuonna 2022 syntyneiden kihniöläisten perheille tilaisuuden, jossa kunta muisti uusia kuntalaisia pienellä lahjalla.

Koulun ja kirjaston välinen yhteistyö oli aktiivista ja yhteistyösuunnitelman mukaista. Koululaisille annettiin kirjastonkäytön ja tiedonhaun opetusta ja järjestettiin kirjavinkkauksia. Lisäksi kirjastonhoitaja laati lukudiplomien suorittamista varten kirjalistat, ja suoritetuista diplomeista palkittiin kirjaston järjestämässä lukudiplomijuhlissa. Myös lukukoira vieraili kirjastossa tukemassa lukutaidon vahvistamista. Kirjasto järjesti koululle kaikkiaan 32 ohjattua oppituntia, joihin osallistui yhteensä 422 koululaista.

Yhteistyötä

Kihniön kirjasto on osa Pirkanmaan kirjastoyhteistyötä, PIKI-kirjastoja. Kuljetusliike Tuomi Logistiikka kuljettaa seutulainoja kirjastosta toiseen, ja kävi Kihniössä vuoden 2023 aikana kerran viikossa. Lisäksi kirjastonjohtaja kuljetti kirjoja Parkanon ja Kihniön välillä vähintään kerran viikossa. Parkanon ja Kihniön väliset kuljetukset olivat kirjaston asiakkaille maksuttomia. Näiden kuljetusten mukana Kihniöön tuli vuonna 2023 muualta Pirkanmaalta 1835 lainaa, joista 738 oli Parkanosta. Kihniöstä lähti muualle Pirkanmaalle yhteensä 2480 lainaa, joista 1219 Parkanoon. Kihniön osuus Pirkanmaan asukasluvusta on 0,33 %. Kirjastonjohtaja osallistuu PIKI-ohjausryhmän toimintaan.

Pirkanmaan ja Keski-Suomen alueellinen kehittämistehtävä (Akepike) järjestää maksuttomia koulutuksia alueen kirjastoille, hoitaa yhteydenpitoa, tiedottamista ja opastusta Pirkanmaan ja Keski-Suomen kirjastojen välillä. Kirjastomme henkilökunta osallistui Akepiken järjestämiin koulutuksiin myös vuonna 2023.

Kirjastonjohtajapalvelut ostettiin Parkanosta 31.3.2023 saakka.

Aukioloajat

Kirjasto on avoinna ympäri vuoden samoilla aukioloajoilla, ja on kesäaikaan pitkään kunnan ainoa avoinna oleva toimipiste. Kirjasto toimii myös kunnan virallisena matkailuinfona.

Kirjasto oli vuonna 2023 avoinna 5432 tuntia, josta asiakaspalvelu oli avoinna 1359 tuntia. Aukioloaika oli siis keskimäärin lähes 15 tuntia vuorokaudessa.

Talous

	TP 2022	Määräraha	Toteuma	Poikkeama	Toteuma%
Tulot	3.799,46	6.000,00	5.380,14	619,86	89,7
Menot	-190.380,86	-203.814,00	-205.977,18	2.163,18	101,1
Netto	-186.581,40	-197.814,00	-200.597,04	2.783,04	101,4

Kirjastopalveluiden kokonaismenot olivat 203.615,89 euroa, niistä aineistomenojen osuus oli 25.452,71 euroa. Toimintatuotot olivat 3.018,85 euroa. Parkanon kaupungilta ostettavan palvelun osuus oli 2.451,23 euroa. Hankkeen tulot 2.361,29 ja menot saman suuruiset.

Kirjaston näyttelyt

Kirjasto tarjosi vuonna 2023 näyttelytilaa kahdeksalle taidenäyttelylle. Näytteilleasettajia olivat: Erika Koivula, Päivi Ylimys, Petäjä-opisto, Tapio Järvinen, Mervi Yli-Lankoski ja tytöt, Heimo, Leila ja Susanna Kaleva, Taideyhdistys Umbra ja Petäjä-opiston olkityökurssi.

9.2.6 Vapaa-aikapalvelut

Urheilu- ja nuorisotoimi

Vapaa-aikaohjaaja vastaa kunnan nuoriso- ja urheilutyöstä.

Sivistyslautakunta jakoi avustuksia kaikkiaan 20.000 euroa, josta 4H-yhdistyksen saama palkkausavustus oli kunnanvaltuuston talousarviopäätöksen mukaisesti 6.500 euroa.

Ohjaus- ja kilpailutoiminta

Salibandyharjoituksia pidettiin aluksi kolmelle eri ikäryhmälle, mutta keväällä kaksi vanhempaa ikäryhmää yhdistettiin yhdeksi. Molempien ryhmien kanssa käytiin Parkanossa pelaamassa harjoituspelejä. Kihniön Urheilijat järjesti kesäkuussa kahden viikon mittaisen uimakoulun Jalasjärvellä. Uimakoulussa oli osallistujia yhteensä 25. Lisäksi Harrastamisen Suomen malli -hankkeella järjestettiin useita erilaisia kerhoja eri ikäryhmille.

Leirit toiminta, retket ja matkat

Liikuntaleirejä järjestettiin vuoden aikana kaksi viikkoa koululaisten kesäloman alussa. Leirit toteutettiin yhdessä Parkanon kanssa. Leirit täyttyivät hetkessä ja niihin osallistui 90 lasta.

Aluehallintovirasto on myöntänyt Kihniön kunnalle avustuksia vuoden 2023 aikana

- Harrastamisen Suomen mallin toteuttamiseen 22.000 euroa
- Lasten ja nuorten paikalliseen harrastustoimintaan (liikuntaleirien järjestämiseen) 3.000 e
- Liikunnallisen elämäntavan paikallinen kehittäminen 12.900 e

Ottelumatkoja järjestettiin jalkapalloon (1 kpl), lentopalloon (1 kpl) ja jääkiekkoon (3 kpl).

Kuntien välinen ja muu yhteistyö

Yhteistyötä on tehty sosiaali- ja terveystoimen, koulutoimen, Kihniön Urheilijoiden, Kihniön seurakuntien, 4H-yhdistyksen, MLL Parkanon yhdistyksen ja Parkanon kaupungin kanssa.

Kuntoliikuntasarjat

Kesällä pidettiin kaikilla avoin pesäpalloturnaus, johon osallistui neljä joukkuetta. Lisäksi kesällä pidettiin kurafutiskilpailut Aitonevalla, johon saatiin kasaan myös neljä joukkuetta.

Liikkuen läpi vuoden -kampanjaan osallistuttiin ja vuoden mittaan selvästi suosituimmaksi liikuntahaasteeksi nousi haastepyöräily. Haastepyöräilyssä järjestettiin myös kaksi tapahtumaa. Parkanoa vastaan järjestettyyn kuntaotteluun osallistui 59 kihniöläistä pyöräilijää. Kuntaottelu voitettiin 12. kerran peräkkäin. Karviaa vastaan peljettiin myös, mutta se kisa hävittiin. Parkanon kiekonnakkelijoiden toimesta järjestettiin frisbeegolf-kilpailuja. Pidettiin 12 viikkokisat ja mestaruuskilpailut.

Liikuntatilojen käyttö

Erilaiset ryhmät, seurat sekä perheet ovat varanneet vuoroja liikuntatiloista eri pallopeleihin sekä muuhun liikkumiseen. Kuntosalin käyttäjämäärä on yli tuplaantunut vanhaan saliin verrattuna. Parhaina viikkoina salilla on ollut yli 220 käyntiä.

Uima-altaan käyttö

Terveyskeskuksen uima-altaan käyttövuorot kuntalaisille otettiin käyttöön vuoden 2018 lopussa. Vuoroja on ollut kaksi viikossa ja ne ovat keränneet hyvin osallistujia. Parhaimmillaan kolmen tunnin aikana on

käynyt 25 uimaria. Vuoroilla on ollut valvoja. Altaalta löytyvä vesijumppanäyttö on aktiivisessa käytössä. Vesijumppanäyttöä on käytetty kuukaudessa n. 60-80 kertaa.

Etsivä nuorisotyö

Kihniön etsivässä nuorisotyössä periaatteena on olla helposti tavoitettavissa ja lähellä. Etsivän nuorisotyön piiriin voi nuori itse hakeutua missä asiassa tahansa ja milloin tahansa. Etsivä itse pyrkii tavoittamaan kunnassa ne nuoret, jotka jäävät opintojen ja työelämän ulkopuolelle tai joista omaisille tai muille toimijoille on noussut huoli. Yhteistyötä etsivä tekee mm. TE-toimiston, sosiaalitoimen, oppilaitosten, puolustusvoimien ja opinto-ohjaajien kanssa.

Kuluneena vuonna etsivä nuorisotyö on peruskoulun lisäksi ollut esillä kutsunnoissa, ammattikoululla, luukiolla sekä jalkautunut kesällä nuorten pariin. Yhtenäiskoulun ysiluokkalaisille järjestettiin keväällä etsivän nuorisotyön oppitunti, jossa tehtiin palvelua tutuksi. Etsivä nuorisotyöntekijä on vahvasti mukana koulun arjessa ja tekee ehkäisevää nuorisotyötä.

Vuonna 2023 käytössä oli valtakunnallinen yhteysetsivaan.fi -palvelu. Etsivän nuorisotyön tilastointia toimitetaan neljännesvuosittain AVI:lle, joka seuraa etsivän asiakasmääriä ja muuta toimintaa.

Etsivä toteuttaa myös aikalisä-ohjauksen kutsunnoissa. Työhön kuuluu jonkin verran myös alueellista yhteistyötä ja työn kehittämistä alueellisen etsivätyön koordinaattorin ohjauksessa sekä raportointia Aluehallintovirastolle. Etsivä nuorisotyö osallistuu myös alueella toteutettavaan muuhun kehitystyöhön aktiivisesti.

Etsivällä oli vuoden 2023 aikana asiakkuudessa eri pituisia jaksoja yhteensä 8.

Koulunuorisotyöntekijä toimi n. 30 % työajalla etsivänä nuorisotyöntekijänä maaliskuun alusta lähtien. Sitä ennen etsivänä nuorisotyöntekijä toimi liikuntaneuvoja soveltuvien osin.

Aluehallintovirasto on myöntänyt Kihniön kunnalle avustuksen vuoden 2023 aikana

- Etsivä nuorisotyö Kihniön kunnassa, 18.000 euroa

Vapaa-aikapalvelut yhteensä

Sivistyslautakunta jakoi avustuksia yhdistysten ja yhteisöjen toimintaan 20.000 euroa. Tavoitteiden mukaisesti on uimakoulun järjestäminen ostettu yhdistykseltä. Uimakoulu järjestettiin kahden viikon mittaisena Jalasjärvellä. Vapaa-aikaohjaaja on järjestänyt runsaasti toimintaa lapsille ja nuorille.

Vapaa-aikapalveluiden kokonaismenot kertomusvuonna olivat 283.821,02 euroa. Toimintatuotot olivat 84.326,89 euroa. Yhteenveto sisältää hankkeet.

	TP 2022	Määräraha	Toteuma	Poikkeama	Toteuma%
Tulot	75.314,93	31.200,00	84.326,89	-53.126,89	270,3
Menot	-221.646,35	-203.265,00	-283.821,02	80.556,02	139,6
Netto	-146.331,42	-172.065,00	-199.494,13	27.429,13	115,9

9.2.7 Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Kunnilla on lakisääteinen velvoite edistää kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä. Tehtävä on laaja-alainen ja poikkihallinnollinen. Hyvinvointia edistäviä toimia tehdään kunnan kaikilla osastoilla. Myös turvallisuuden teemat, kuten arkiympäristön turvallisuus, on osa hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden kokonaisuutta. Lisäksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä tehdään yhteistyössä paikallisten ja alueellisten toimijoiden kanssa. Keskeisenä yhteistyökumppanina hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi on Pirkanmaan hyvinvointialue.

Vuoden 2023 alusta voimaan tullut hyvinvointialueuudistus muutti kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtäväkokonaisuutta. Hyvinvointialueet vastaavat jatkossa sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä pe-

lastuspalveluiden tuottamisesta hyvinvointialueella. Uudistuksen jälkeen kuntien vastuulle kuuluu kuntalain (410/2015) 1 §:n mukaisesti edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla. Myös kuntalain 37 §:ssä mukaisesti kuntastrategiassa tulee huomioida kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen.

Laissa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) 6 §:ssä kunnille on säädetty hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä seuraavanlaisia tehtäviä.

- Ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä omassa toiminnassaan.
- Strategisessa suunnittelussa asetettava tavoitteet ja määriteltävä toimenpiteet.
- Tehtävä päätösten vaikutusten ennakoarvointi ihmisten hyvinvointiin ja terveyteen kohdistuvista päätöksistä väestöryhmittäin.
- Nimettävä terveyden- ja hyvinvoinnin edistämisen vastuutaho.
- Seurattava asukkaiden elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin.
- Raportoitava valtuustolleen vuosittain hytestä ja valmisteltava valtuustokausittain hyvinvointikertomus ja –suunnitelma.
- Tehtävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä yhteisteistyötä hyvinvointialueen on tehtävä yhteistyötä ja tuettava sitä asiantuntemuksellaan sekä tehtävä yhteistyötä alueella toimivien muiden julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa.
- Kunnan on edistettävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien järjestöjen toimintaedellytyksiä ja vaikutusmahdollisuuksia.
- Osallistuttava vuosittaisiin hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä koskeviin neuvotteluihin

Laajan hyvinvointikertomuksen 2021–2025 painopisteeksi valittiin:

- Terveellisten elintapojen edistäminen
- Osallisuus ja vaikuttaminen
- Turvallinen elinympäristö

Valtuustolle tulee vuosittain raportoida hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kehityksestä. Kerran valtuustokaudessa valtuusto hyväksyy laajan hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman.

TERVEELLISTEN ELINTAPOJEN EDISTÄMINEN

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit	Toteutuminen
Lisätään lasten, nuorten ja perheiden ruokailoa ja parannetaan ruokatottumuksia	Kouluruokasuositukset Kouluruokakyselyt	Koulu, nykyiset resurssit neuvola, kouluterveyshuolto	Kouluterveyskyselyn tulokset	Toteutunut
	Kouluruokallisuunnitelma kuvataan oppilas- huoltosuunnitelmassa.	Koulu	toteutunut/el toteutunut	Toteutunut
	Jatketaan aamupalan tarjoilua koulussa	Koulu	toteutunut/ ei toteutunut	Toteutunut
Kannustetaan kuntalaisia oman terveyden hoitamiseen ja aktiivoidaan liikuntapalkkojen käyttämisessä	Matalan kynnyksen tapahtumien tarjoaminen Ohjattuja ryhmiä liikunnispalkkojen käytön aktivoimiseksi	Vapaa-alkatoimi Liikuntaneuvoja	Ohjattujen ryhmien / tilaisuuksien määrä Liikkumisaktiivisuuden määrän seuranta	15 / noussut
	Elintapaohjaus rakenteiden luominen Pirso- mallin mukaisesti	Hyvinvointikoordinaattori Vapaa-aikaohjaaja Liikuntaneuvoja	Annettu elintapaohjaus määrä	29
	Koulun kerhotoiminnan jatkaminen	Kerhotoimintaan saatava hankeavustus	Toteutumารaportti	Toteutunut

Edistetään kuntalaisten mielenterveyttä ja mielenhyvinvointia	Jatketaan tunne- ja vuorovaikutustaitojen kasvatusta koulussa ja varhaiskasvatuksessa (hyvinvoiva koululainen- tunnit ja KAMU-tunnit) ja perheille	Koulu, varhaiskasvatus, nykyiset resurssit, neuvola	Toteutuneet oppitunnit ja ohjaukset/tapahtumat yms.	Toteutunut osittain
	Lisätään kulttuurihyvinvointia kuntalaisten arkeen ja järjestetään matalan kynnyksen osallistavia kulttuuritapahtumia	Kirjasto Vapaa-aikatoimi Yhtenäiskoulu	Toteutuneet tapahtumat	4
	Oppilaiden mielenterveyden tukeminen ja varhaisen puuttumisen vahvistaminen. Menetelmien käyttö (Lapset puheeksi ja IPC)	Oppilashuollon toimijat, IPC- koulutus	IPC koulutetut, IPC ohjausten määrä	Kuuluu hva:lle
	Yhtenäiskoulun kulttuurikasvatus suunnitelman käyttöönotto	Koulu	Käytössä/ ei käytössä	Käytössä
Neuvokas perhe-toimintamalli käytössä	Järjestetään perheille yhteisiä elintapaohjauksen tilaisuuksia	Oppilashuollon toimijat Hyvinvointikoordinaattori Vapaa-aikaohjaaja ja liikuntaneuvoja	Tilaisuuksien määrä ja osallistujat	Ei toteutunut

TURVALLINEN ELINYMPÄRISTÖ

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit	Toteutuminen
Vähennetään päihdeongelmia	Luodaan kuntaan moniammatillisen ennaltaehkäisevän päihdetyön rakenteet	Ennaltaehkäisevä päihdekoordinaattori	Päihdetilastot Kasvatustilaisuuksien määrä	Ei toteutunut
	Kuvataan päihteen käytön ehkäisy ja käyttöön puuttuminen koulun oppilashuoltosuunnitelmassa	koulu, oppilashuolto	toteutunut / ei toteutunut	Toteutunut
	Lapset puheeksi- menetelmän käyttö aikuisille suunnatuissa päihdepalveluissa	Päihde- ja mielenterveyspalvelut	Toteutuu / Ei toteutunut	Kuuluu hva:lle
Kampanjoidaan kuntalaisille turvallisuuden vaikuttavista tekijöistä	Pysy Pystyssä-kampanja	Hyvinvointikoordinaattori Kaikki toimijat kunnassa	Kampanja toimenpiteet Hyte-Indikaattori Sotkanet 3959 (kaatuihin ja putoamiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä verrattuna 10000 vastaavaan ikäiseen henkilöön.	Ei toteutunut
	Paloturvallisuus kotona	Yhteistyössä palo- ja pelastusviranomaisten kanssa eri toimijat	Kampanjatoimenpiteet	Ei toteutunut

Vesillä liikkumisen turvallisuus	Hyvinvointikoordinaattori yhteistyössä yhdistysten kanssa	Kampanjatoimenpiteet	Ei toteutunut
Heijastinkampanjat	Hyvinvointikoordinaattori Liikennetyöryhmä	Kampanjatoimenpiteet	Ei toteutunut
Liikenneturvatyöryhmän kokouksissa esiteltyjen materiaalin hyödyntäminen	Liikennetyöryhmä	Tiedotuksen määrä ja toimenpiteet	Ei toteutunut

OSALLISUUS JA VAIKUTTAMINEN

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit	Toteutuminen
Osallisuuden ja vaikutusmahdollisuuksien lisääminen koulussa ja varhaiskasvatuksessa.	Oppilaskuntatoiminnan vahvistaminen, varhaiskasvatuksessa osallistavien toimintamallien hakeeminen	koulu, varhaiskasvatus	Oppilaskunnan toimintojen määrä, kokousten määrä	4 kokousta
	Oppilaskunnan kuuleminen lukuvuosisuunnitelmaa, kouluviihtyvyyden, järjestyssääntöjen, kouluruokallun, yhteisten tilojen ja koulun tapahtumien suhteen.	Koulu	toteutunut / ei toteutunut	Toteutunut osittain
	Kyselyiden hyödyntäminen suunnitelmassa lukuvuotta, tapahtumia jne.	Koulu	Kyselyiden määrä	Toteutunut osittain.
Toteutetaan nuorisovaltuuston ja vanhus- ja vammalsneuvoston kuulemistavat ja osallistaminen kunnan päätöksenteossa.	Lausuntopyynnöt, asioiden nostaminen toimielinten käsitteilyyn		toteutunut / ei toteutunut	Toteutunut
Kuntalaisten osallistaminen	Kuntalaistilaisuudet, palautelomakkeen käyttöönotto kunnan nettisivuilla	Kunnan hallinto	käytössä/ei käytössä	Käytössä
	Koulun terveys- ja hyvinvointitietojen raportointi vanhemmille (kouluterveyskyselyt)	Rehtori, hyvinvointikoordinaattori, koulukuraattori, terveydenhoitaja	toteutunut/ei toteutunut	Toteutunut
Kuntalaisten digitaatio- ja taitojen parantaminen	Neuvonta ja opetus-tilaisuudet	Kirjasto Yhteistyökumppanit kuten Mukanetti	Tilaisuuksien määrä	Toteutunut 1 kpl
Kunta pitää säännöllisesti yhteiskehittämisen tilaisuuksia yhdistyksille, järjestöille ja yrityksille sekä paikallisille aktiivisille toimijoille	Tehdään yhdessä - Meidän Kihniö yhdistys- ja järjestötapauksien	Vapaa-aikatoimintakeskus Kehitysparkki Hyvinvointikoordinaattori	Tilaisuuksien määrä	Toteutunut 2 kpl
	Järjestöyhteistyön ohje kuntaan laadittu	Vapaa-aikatoimintakeskus Hyvinvointikoordinaattori	Toteutunut/ei toteutunut	Ei toteutunut

Talous

	TP 2022	Määräraha	Toteuma	Poikkeama	Toteuma%
Tulot	-				
Menot	11.189,09	-57.820,00	-52.948,75	-4.871,25	91,6
Netto	11.189,09	-57.820,00	-52.948,75	-4.871,25	91,6

9.2.8 Muut sivistyspalvelut

Esinemuseon aukioloaikoja laajennetaan myös viikonlopulle kesäaikana tiistaista lauantaihin. Esinemuseon kehittäminen ja esineistön digitointi viedään loppuun, mikäli saadaan avustuksia. Kihniön ev.lut. seurakunnan kanssa yhteistyönä järjestetään veteraani- ja itsenäisyyspäivän juhlat. Kulttuuritoimi ottaa osaa kunnan yhteisiin kulttuurihankkeisiin ja osallistuu kirjaston näyttelytoimintaan. Lisäksi varaudutaan tukemaan Art Festivo- viikon järjestelyjä. Tavoitteena on vuonna 2023, jatkaa yhteistoimintaa Kihniö-seuran kanssa kesäajan oppaan palkkaamisesta Puumilan vanhan tuvan ja Hietasen kotiseutumuseon esitteilyä varten. Lisäksi tavoitteena on järjestää pari kertaa vuodessa kuntalaisille kulttuurimatka konserttiin tai teatteriin.

Esinemuseon esittely toteutettiin kunnan toimintana. Museo-opas palkattiin ajalle 20.6.-30.7.2023. Samalla esineitten luettelointia digitointiin. Siiri-tietojärjestelmä hankittiin.

Puumilan vanhaan tupaan ja Hietasen kotimuseoon palkattiin kesäopas ajalle 19.6.-29.7.2023. Puumilan vanhan tuvan opas järjesti myös kolme musiikkikonserttia ja runonlausuntaa. Yhteensä Puumilan vanhassa tuvassa kävi kesän aukiolojen aikana 552 (683) kävijää.

Museovirasto on myöntänyt Kihniön kunnan museotoimeen avustuksia vuoden 2023 aikana

- Paikallismuseoiden hankeavustukset esineistön kuvaamiseen ja digitointiin sekä käytettävyyden parantamiseen, 7.500 euroa

Kihniön yhtenäiskoululle saatiin kesällä pro bono -työnä Petronella Grahnin maalaama Satua ja seikkailua -muraali.

Kunta osallistui veteraanipäivän ja itsenäisyyspäivän järjestelyihin yhdessä Kihniön evankelisluterilaisen seurakunnan kanssa. Veteraanipäivän juhlapuhujana toimi hyvinvointijohtaja ja itsenäisyyspäivän juhlapuhujana Matti Sillanpää. Itsenäisyyspäivässä esiintyi Takametsien miehet ja Ellen Rautalahti.

Kihniön yhtenäiskoulu järjesti yhteistyössä Kettukallion päiväkodin kanssa koko kylän joulujuhlan. Itsenäisyyspäivän juhla järjestettiin yhteistyössä ev.lut.seurakunnan kanssa seurakuntatalolla. Sivistystoimi jakoi kulttuuriavustuksia yhteensä 2.500 euroa.

Kulttuurisihteerin tehtävät ovat siirtyneet hyvinvointijohtajalle.

Musiikkiopisto

SASKY koulutus kuntayhtymän alaisuudessa toimivassa Ylä-Satakunnan musiikkiopistossa on oppilaspaikkoja seuraavista kunnista/kaupungeista tuleville oppilaille: Ikaalinen, Parkano ja Kihniö.

1.1.2023 oppilaita oli Kihniössä 23 ja 1.8. luku oli 28. Muskariryhmiä ei viime vuonna saatu Kihniöön. Opetusta annettiin seuraavissa aineissa: piano, harmonikka, viulu, lyömäsoittimet ja musiikin hahmotusaineet. Musiikkiopiston kustannukset kunnalle olivat 11.575,71 euroa kertomusvuonna.

Kansalaisopisto

Petäjä-opisto on Sasky koulutuskuntayhtymän ylläpitämä seudullinen kansalaisopisto, joka antaa vapaan sivistystyön opetusta Hämeenkyrön, Kankaanpään, Karvian, Kihniön, Parkanon ja Pomarkun kunnissa.

Kihniössä opetusta annettiin kertomusvuoden aikana seuraavissa oppiaineissa: kädentaidot, kuvataide, teatteri liikunta ja terveys. Kursseja toteutui kaikkiaan 35, joilla oli yhteensä 347 osallistujaa.

Kansalaisopiston kustannukset kunnalle olivat 29.650,04 euroa kertomusvuonna.

Muut sivistyspalvelut yhteensä

Esinemuseon esittely toteutettiin kunnan toimintana. Samalla esineitten luettelointia jatkettiin. Joulunavaus järjestettiin Pyhäniemessä ja itsenäisyyspäivän juhla seurakuntatalolla. Puumilan vanhaan tupaan ja Hieta-sen kotimuseoon palkattiin kesäopas kuuden viikon ajaksi. Puumilan vanhan tuvan opas järjesti myös pari konserttia vanhaan tupaan. Puumilan vanhassa tuvassa kävi kesän aukiolojen aikana 552 (683) kävijää. Talouden yhteenvedo sisältää hankerahoitusta.

	TP 2022	Määräraha	Toteuma	Poikkeama	Toteuma%
Tulot	9.051,29	1.500,00	7.700	-6.200,00	513,3
Menot	-68.623,35	-77.315,00	-61.002,87	-14.812,13	80,5
Netto	-59.572,06	-75.815,00	-61.002,87	-14.812,13	80,5

Riskien arviointi

Sivistystoimenjohtajan tehtävien erottaminen rehtorin tehtävistä oli oikeansuuntainen askel riskien hallinnassa. Kuitenkin edelleen sivistys- ja hyvinvointitoimissa on virkoja ja toimia, joissa tehtävät kohdistuvat ja kasaantuvat yksittäisille henkilöille. Vähäiset resurssit, tehtävien kasaantuminen ja niiden pirstaleisuus aiheuttavat huomattavan riskin henkilöiden jaksamisessa ja tarkkuudessa sekä lakisääteisten tehtävien hoitamisessa ajallaan. Varahenkilöjärjestelmää tulee kehittää edelleen.

Muulla sivistystoimessa riskejä ovat turvallisuus ja työntekijöiden jaksaminen vaatimusten kiristyessä sekä määrärahojen väheneminen. Hyvinvointia ja jaksamista tukeviin toimiin tulee kiinnittää huomiota. Erityisesti viestintä ja työtehtävien määrittely vaatii toimenpiteitä. Riskinä on lisäksi pätevän henkilöstön veto- ja pitovoimaan liittyvät haasteet, mikäli työoloja ei pystytä pitämään kohtuullisina. Perusopetuksessa riskinä on erityisesti erityisopetuksen tarpeen lisääntyminen tulevina vuosina integroitien ja inklusion myötä, sekä puutteelliset taidot kohdata oppilaiden haastavaa oireilua.

Kuntastrategiaan pohjautuvat tavoitteet sivistyslautakunnan tulosalueelle

- Uudet innovaatiot opetuksen saralla
 - Tavoite toteutunut siltä osin, että kaikille lapsille järjestyy nopeasti paikka varhaiskasvatukseen, esiopetukseen ja perusopetukseen. Yläkoulu on saatu pidettyä Kihniön yhtenäiskoululla.
- Kuntataloudesta huolehtiminen
 - Sivistystoimi on pysynyt budjetissaan. Omistajapolitiikan osalta työhyvinvointiin on pyritty panostamaan. Työterveyshuolto toteuttanut työhyvinvointikyselyn. Rehtori ja päiväkodinjohtaja ovat pitäneet kehityskeskustelua.
- Alueellisen yritys- ja erityisosaamisen tunnistaminen ja kehittäminen
 - Yrittäjämynönteisyyttä on tuettu perusopetuksessa.
- Matkailuun panostaminen
 - Tavoite toteutunut osittain. Liikunta- ja vapaa-aikatoimi on ollut kehittämässä Geopark-kohteita ja ulkoliikuntareitistöjä. Kuntosalia on markkinoitu matkailijoille.

- Kuntalaisten hyvinvoinnista huolehtiminen
 - Yhteisöllisyyttä on lisätty järjestämällä erilaisia tapahtumia. Järjestöjen kanssa on tehty yhteistyötä ja kokoonnuttu säännöllisesti. Kuntalaisten toimintakykyä ja elintapoja on edistetty liikuntaneuvojan palveluiden avulla. Maksuttomia kulttuuritapahtumia järjestettiin kesällä Wanhassa Puumilassa.
- Ihmisen kokoinen Kihniö

Sivistystoimessa on hyödynnetty pienen kunnan ketteryyttä, sillä yksi viranhaltija vastaa kaikista sivistyksen ja hyvinvointiin liittyvistä teemoista. Me-henkeä on ylläpidetty talkoilla, yhteistyöllä ja yhteisillä tapahtumilla.

Hyvinvointia edistävät toimenpiteet

Kihniön kunnan hallintosäännön 36 §:n mukaan sivistys- ja hyvinvointitoimen päävastuualueen tehtävänä on kehittää ja vastata sivistys- ja hyvinvointipalvelujen tuloksellisesta järjestämisestä. Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan tehtävänä on säädettyjen ja muualla määrättyjen tehtävien lisäksi huolehtia kunnan sivistys- ja hyvinvointitoimeen kuuluvien koulutuksien ym. toimintojen järjestämisestä sen mukaan kuin jäljempänä määrätään. Lisäksi lautakunta seuraa ja arvioi palvelujen vaikuttavuutta ja varaa asukkaille ja käyttäjille mahdollisuuden osallistua palveluiden suunnittelemiseen ja kehittämiseen.

Sivistys- ja hyvinvointitoimen erityisiä toimenpiteitä toteumavuonna, jotka vaikuttavat suoraan kuntalaisten hyvinvointiin:

- Liikuntaneuvojan palvelut avustuksen avulla
- Etsivä/koulunuorisotyö avustuksen avulla
- Tukioppilastoimintaa järjestetty
- Koulun järjestämät teemapäivät/tapahtumat, kuten koko kylän joulujuhla
- Kulttuurihyvinvointia koulun tiloihin Petronella Grahnin muraalin avulla
- Toteutettu koululaisten lomilla liikuntaleirejä Aluehallintoviraston avustuksen turvin
- Avustettu kihniöläisiä yhdistyksiä n. 20.000 eurolla toiminnan tukemiseen
- Järjestetty urheilutoimintaa, puulaakipelisarjoja sekä matkoja urheilutapahtumiin. Toimittu yhdessä kolmannen sektorin yhdistysten sekä seurakuntien kanssa.
- Ojaniemen lähiliikuntapaikka ja skuuttiparkki avattu
- Jättipalsaminkitkentätalkoot Arboretumissa
- Vanhustenviikon tapahtuma
- Osallistettu kuntalaisia kyselyiden avulla
- Hyvinvointijohtaja jalkautunut tapahtumiin ja kontaktoinut yhdistyksiä ja kuntalaisia

Toiminnallinen tavoite	Toimenpiteet/mittari	Toteutuminen	tilanne 30.06.	tilanne 31.12.
Toiminnan sopeuttaminen asetettujen taloudellisten tavoitteiden mukaiseksi	toteutuminen	kyllä / ei	kyllä	kyllä
Sivistystoimen pätevän ja ammattitaitoisen henkilöstön työpaikkojen turvaaminen	toteutuminen	kyllä / ei	kyllä	kyllä
Henkilöstön kouluttamisen ylläpitäminen	koulutuspäivien lukumäärä	vähintään 1 kpl / hlö / vuosi	koulu 5 opphuol 1 kirjasto 5 vap-aika 3	koulu 10 opphuol 4 kirjasto 10 vap-aika 8
Henkilöstön työhyvinvoinnin ylläpitäminen	kysely	kyllä / ei	ei	ei

Kaikille päivähoidoa tarvitseville lapsille taataan oikeus varhaiskasvatukseen	toteutuminen	kyllä / ei	kyllä	kyllä
Tietoteknisen välineistön ajantasaisena pitäminen koko sivistystoimessa	toteutuminen	kyllä / ei	kyllä	kyllä
Tieto- ja viestintäteknisen opetus suunnitelman käyttö	toteutuminen	kyllä / ei	kyllä	kyllä
Koululaiskuljetusten järjestäminen kuluja kasvattamatta	toteutuminen	kyllä / ei	kyllä	ei
Kaikki oppivelvollisuusikäiset käyvät koulua omassa kunnassa	toteutuminen	kyllä / ei	kyllä	kyllä
Aamu- ja iltapäivätoiminta jatkuu	toteutuminen	kyllä / ei	kyllä	kyllä
Kerhoja järjestetään lukuvuoden aikana	toteutuminen	vähintään 5 kerhoa / vuosi	5	11
Koululaisten ohjatut kirjastotunnit	toteutuminen	vähintään 1/oppilas/lukuvuosi	1,18	1,8
Kirjaston lasten ja nuorten aineiston hankinta	toteutuminen	vähintään 1 kpl/alle 15-vuotias	0,97	1,69
Kirjaston tapahtumat	toteutuminen	vähintään 2/kk	2/kk	2,8 / kk
Kirjaston aukiolotunnit	toteutuminen	vähintään 1340 h/v	palveluaika 660 h omatoimika 1313 h	palveluaika 1352h omatoimika 3376 h
Lainaus kirjastosta	toteutuminen	vähintään 16 kpl/as.	6,4 / as	13,3 / as
Lapsille ja nuorille järjestetään monipuolisia liikuntaharrastuksia.	toteutuminen	kyllä / ei	kyllä	kyllä
Järjestetään peli-iltoja yhdistysten ja seurojen kanssa luhantolassa.	toteutuminen	vähintään 10 kpl / vuosi	ei	ei
Järjestetään viikkokisoja eri lajeissa.	toteutuminen, määrä	vähintään 10 kpl / vuosi	8 kpl	14 kpl
Järjestetään uimakoulu yhteistyössä Kihniön urheilijoiden kanssa.	toteutuminen, osallistuneiden määrä	vähintään 15 kpl	kyllä, 26 kpl	kyllä, 26 kpl
Järjestetään mahdollisuuksia jäähallivuoroihin lähialueen jäähalleihin.	toteutuminen, määrä	vähintään 4 kpl / vuosi	ei	kyllä, 2 kpl
Järjestetään matkoja urheilutapahtumiin.	toteutuneiden matkojen määrä	vähintään 5 kpl	2 kpl	6 kpl
Järjestetään matkoja kulttuuritapahtumiin.	toteutuneiden matkojen määrä	vähintään 2 kpl	0 kpl	0 kpl
Palkataan Puumilaan, sekä esinemuseoon esittelijä kesäksi.	toteutuminen	kyllä / ei	kyllä	kyllä
Esinemuseon aukioloja laajennetaan.	toteutuminen	kyllä / ei	kyllä	kyllä

Esinemuseon esineiden kirjaukset ja esillepano uusitaan.	toteutuminen	kyllä / ei	kyllä	kyllä
--	--------------	------------	-------	-------

Sivistys- ja hyvinvointitoimen päävastuualue yhteensä

Talous:

	TP 2021	TP 2022	Määräraha	Toteuma	Poikkeama	Toteuma%
Tulot	747.559,86	805.936,89	689.600,00	816.172,60	-126.572,60	118,4
Menot	-3.624.802,59	-3.890.994,53	-3.915.174,00	-4.089.770,86	174.596,86	104,5
Netto	-2.877.242,73	-3.085.057,64	-3.225.574,00	-3.273.598,26	48.024,26	101,5
Poistot	-35.965,13	-21.046,89	-1.150,00	- 1.150,11	0,11	100,0
Tulos	-2.913.208,04	-3.106.104,53	-3.226.724,00	-3.274.748,37	48.024,37	101,5

9.3 Teknisen toimen päävastuualue

Teknisen hallinnon päävastuualueen kokonaismenot olivat 2.131.104 euroa. Nettomenot olivat -248.778 euroa, eli 4,9 % koko kunnan käyttötalouden nettomenoista. Tilikauden tulos; ylitys talousarvioon nähden 42.842 € (sis. poistot)

9.3.1 Maankäytön suunnittelu

Maankäytön suunnittelun kustannukset muodostuvat kaavoituksesta ja rakennusvalvonnasta. Rakennustarkastajan palvelut ostetaan Parkanon kaupungilta ja sen vuosikustannus on n. 12.500 euroa.

Kertomusvuonna on ollut käynnissä yksi kunnan oma kaavoitushanke Pyhäniementien varrella sekä neljä tuulivoiman osayleiskaavahanketta; Mäntyperä, Lylyharju, Myyränkangas ja Närhineva.

Toteutuminen

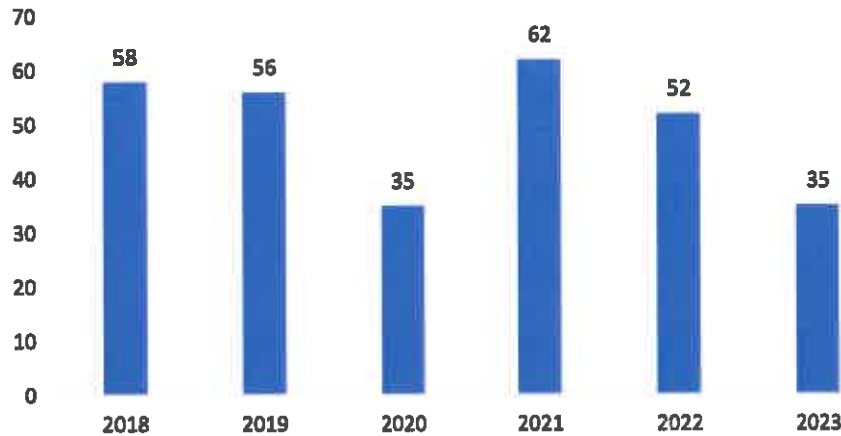
Rakennus, maisema- ja toimenpidelupia myönnettiin toteumavuonna yhteensä 35 kappaletta.

- vapaa-ajan asuinrakennukset 1 kpl
- vapaa-ajan asunnon laajennus/muutos 4 kpl
- asuinrakennuksen peruskorjaus ja/tai laajennus 2 kpl
- saunarakennukset 3 kpl
- poikkeamispäätökset 7 kpl
- muut 18 kpl

Rakennustarkastaja

Rakennustarkastaja suoritti katselmuksia ja tarkastuksia katselmuspöytäkirjojen mukaan 66 kappaletta. Tekninen lautakunta antoi seitsemän lausuntoa poikkeuslupahakemuksista.

Myönnettyt rakennus-, maisematyö- ja toimenpideluvat 2018-2023

Talous:

	TP 2021	TP 2022	Määräraha	Toteuma	Poikkeama	Toteuma %
Tulot	28.368	28.674	22.000	14.671	7.329	66,7
Menot	-99.395	-105.347	-100.019	-108.383	8.364	108,4
Netto	-71.027	-76.673	-78.019	-93.712	15.693	120,1

9.3.2 Ympäristönsuojelu

Kihniön kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toimii tekninen lautakunta. Ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäviin kuuluvat ympäristönsuojelulain ja maa-aineslain lupa- ja valvonta-asiat sekä vesi- ja vesihuoltolaissa ympäristönsuojeluviranomaiselle määrättyt tehtävät. Lisäksi tehtäviin kuuluvat mm. jätehuollon valvonta sekä kunnalle maasto- ja vesiliikennelaissa ja luonnonsuojelulaissa määrättyt tehtävät. Viranhaltijapalvelut hoidetaan Parkanon kaupungin kanssa tehdyllä yhteistyösopimuksella, jonka mukaan kunta ostaa ympäristötarkastajan palveluita yhden päivän viikossa. Ympäristötarkastajan vuosikustannus on n. 12 000 euroa.

Ympäristönsuojelun valvontaa jatkettiin lautakunnan hyväksymän valvontaohjelman mukaisesti. Lupa-, ilmoitus- ja rekisteröintivelvollisia valvontakohteita on kunnassa 12 kpl. Vuonna 2023 pääpaino oli pohjavesialueilla tapahtuvan toiminnan valvonnassa. Lupa-asioina käsiteltiin yksi maastoliikennelain mukainen. Valvontaohjelman lisäksi keskeisiä valvontakohteita olivat jätehuollon valvontaan liittyvät toimet.

Jätehuoltoon liittyvät viranomaistehtävät Kihniön kunnan alueella hoitaa Lakeuden jätelautakunta ja varsinaisen jätehuollon hoitaa Lakeuden Etappi Oy. Kihniön kunta oli mukana valtakunnallisessa leväseurannassa.

Ympäristönsuojelu yhteensä

Kunnan ympäristönsuojelumääräykset vastaavat nykyainsäädännön vaatimuksia. Ympäristötarkastaja käsittelee toteumavuonna 3 auma-ilmoitusta.

Voimassa olevat maa-aineluvat ovat nähtävillä Suomen ympäristökeskuksen ylläpitämästä avoimesta Maa-ainestenottoluvat ja kiviainesvarannot - karttapalvelusta.

Talous:

	TP 2021	TP 2022	Määräraha	Toteutuma	Poikkeama	Toteutuma %
Tulot	1.200	995	2.000	914	1.086	45,7
Menot	-23.059	-26.442	-25.939	-27.055	1.116	104,3
Netto	-21.859	-25.447	-23.939	-26.141	2.202	109,2

9.3.3 Liikenneväylät ja yleiset alueet

Katujen ja yleisten alueiden kunnossapitoon on varattu 68.844,00 euroa, liikuntapaikkojen hoitoon 77.871,00 euroa. Liikuntapaikkoihin kuuluvat urheilukenttä, maastoliikuntareitti, pururata, kuntosali sekä liikuntapuisto. Puistojen ja viheralueiden hoitoon on varattu 73.970,00 euroa. Tievalaistuksen osuus on 45.233,00 euroa. Lisäksi yksityistiet kuuluvat tähän kohtaan ja siihen on varattu 56.618,00 euroa sekä hulevesi 67.887,00 euroa.

Viheralueiden hoito on ollut ulkoistettuna Kihniön 4H-yhdistykselle ja sopimusneuvottelut on käyty alkuvuodesta 2023. Talousarviossa on viheralueiden ylläpitoon varattu 30 000,00 euroa.

Yksityistieavustuksiin varattu määräraha tullaan pitämään samalla tasolla kuin edellisinä vuosina. Yksityistieavustusta pitää vuosittain hakea tekniseltä lautakunnalta.

Yksityisteiden investointeihin ei talousarviossa ole varattu rahoitusta.

Yksityistieavustushakemuksia tuli määräaikaan 31.3.2023 mennessä 47 kappaletta. Tekninen toimi kävi hakemukset läpi ja vertasi niitä teknisen lautakunnan määrittämiin avustusehtoihin sekä yksityistielain säännöksiin. Avustukset maksettiin teiden kunnossapitoluokkien mukaan euroa/metri-mukaisesti.

Liikenneväylät ja yleiset alueet yhteensä

Kaavateiden ja yleisien alueiden ylläpidossa muodostui kustannuksia arvioitua enemmän mm. runsaslumisen talven sekä monin paikoin huonokuntoisten kaavateiden kesäkunnossapidon vuoksi. Myös tienpientareiden raivauksia jouduttiin tekemään näkyvyyden ja käytettävyyden ylläpitämiseksi.

Latuverkostoa ja jäätä pidettiin yllä sääolosuhteiden mukaisesti pitkälle kevääseen.

Viheralueilla lisäksi tehtiin ylläpidon lisäksi ylimääräisiä raivauksia ja kunnostuksia.

Runsaslumisuuuden vuoksi hulevesiä syntyi yli 50 %:a enemmän verrattuna edelliseen vuoteen ja hulevesien määrä nousikin 50 %:iin kaikesta Kihniön viemäriverkoston alueella syntyvien jätevesien määrästä. Hulevesien määrän vähentämiseen tähtääviä toimenpiteitä on perusteltua kiirehtiä verkostonmuutoksista aiheutuvista kertaluonteisista kustannuksista huolimatta.

Tulosalueen menot jakaantuivat toimintavuonna seuraavasti nettomeno ja toteuma % vrt. TA:

• kadut ja yleiset alueet	90.930,00 euroa	142,4 %
• tievalaistus	39.593,00 euroa	87,5 %
• ulkoliikuntapaikat	69.165,00 euroa	88,8 %
• puistot ja viheralueet	63.306,00 euroa	85,6 %
• yksityistiet	55.829,00 euroa	98,6 %
• hulevesi	76.845,00 euroa	113,2 %

	TP 2021	TP 2022	Määräraha	Toteuma	Poikkeama	Toteuma %
Tulot	2.440	5.581		3.385	-3.385	-100,0
Menot	-323.446	-392.376	-385.423	-395.669	10.246	102,7
Netto	-321.006	-321.006	-298.273	-386.795	88.522	129,7

9.3.4 Kiinteistöt

Kiinteistöjen hoitomenot koostuvat mm. alueiden ja rakennusten kunnossapidosta (187.445 euroa), puhtaanapitopalveluista (45.558 euroa) ja LVS-kustannuksista (520.038 euroa). Puhtaanapitopalvelut ylittivät n. 11.000 eurolla, johtuen budjetointia suuremmasta talvikunnossapitotarpeesta (auraus ja hiekoitus).

Vuodelle 2023 osui myös mm. terveyskeskuksen ja yhtenäiskoulun ilmanvaihtokanaviston lakisääteiset puhdistukset, minkä lisäksi kustannuksia n. 32.000 eurolla.

Kaukolämmön hinnassa tapahtui 10 %:n korotus talousarvion laadinnan jälkeen energiapuun hintojen noustessa. Tavanomaista kylmempi loppuvuosi myös lisäsi lämmönkulutusta. Lämmityskustannukset olivat n. 62 000 euroa arvioitua suuremmat.

Myös sähkönkulutus oli arvioitua suurempi ja ylittyi n. 15 000 eurolla budjetoidusta. Hintasuojauksen vaikutus vuonna 2023 oli negatiivinen hintasuojatun sähkönhinnan ollessa suurempi sähkön markkinahintaan nähden. Riskienhallinnan kannalta hintasuojaus on kuitenkin perusteltua.

Ulkoiset vuokratuotot (asunnot, toimitilat jne.) olivat 948.719 euroa, jonka lisäksi sisäisiä vuokratuloja oli 486.066 euroa. Teollisuustiloja kunnalla ei ole.

Metsänhoitotoimenpiteitä suoritettiin Rempunranta -kiinteistön alueella, josta metsänmyyntitulona 35.689,00 euroa.

Kuntastrategian tavoitteiden mukaisesti kunnan omistamien kiinteistöjen luokituksen päivitystyötä tehtiin toimintavuoden aikana. Kunnan kiinteistö- ja toimitilastrategia 2024–2028 tulee hyväksyttäväksi vuoden 2024 alkupuoliskolla. Strategiassa tullaan painottamaan kunnan palvelujen tuottamisen kannalta tarvittavien kiinteistöjen tehokas käyttö ja aktiivinen luopuminen luokan III kiinteistöistä toimintakulujen karsimiseksi.

Kunnan tarjoamia vuokra-asuntoja on 108 kpl ja käyttöaste keskimäärin n. 80–85 %. Vapaita asuntoja on tarjolla tavanomaisesti +/- 20 kpl. Sähkölämmitteisissä asunnoissa kysyntä on ollut normaalia vähäisempää.

Kunnan omistamissa vuokratyöyhtiöissä suoritettiin kolme huoneistoremonttia sekä sähkölämmitteisissä taloissa yläpohjan lisälämmöneristykset. Myös tyhjillään olevien sähkölämmitteisten asuntojen lämmityskuluja oli tavanomaista enemmän.

Korjaustöiden ja sähkötöiden vuoksi jouduttiin keräämään vastikkeita n. 58 000 euroa budjetoitua enemmän.

Talous:

	TP 2021	TP 2022	Määräraha	Toteuma	Poikkeama	Toteuma%
Tulot	1.064.056	1.238.477	1.389.048	1.513.288	-124.240	108,9
Menot	-890.104	-1.073.314	-1.068.382	-1.249.931	181.549	117,0
Netto	173.951	165.163	320.666	263.358	57.308	82,1

9.3.5 Tekniset palvelut

Teknisiin palveluihin kuuluvat teknisen toimen hallinto, laitosmiespalvelut ja konekeskus muodostavat teknisen toimen tukipalvelut.

Teknisen hallinnon kulut jaetaan sisäisenä eränä teknisen lautakunnan muille kustannuspaikoille. Laitosmiespalvelut ja konekeskus jaetaan sisäisenä eränä teknisen lautakunnan omille kustannuspaikoille ja sisäisissä vuokrissa muille hallintokunnille. Laitosmiespalveluja myös myydään Kihniön Vesi ja Lämpö Oy:lle, Kihniön Vanhustentaloyhdistys ry:lle sekä kunnan omistamille kolmelle taloyhtiölle.

Teknisen hallinnon tehtävänä on johtaa ja koordinoita teknisen osaston toimintaa ja osaltaan koko kunnan yhteistoimintaa. Hallinnon kustannuspaikalle kuuluvat tekninen johtaja, toimistoinsinööri sekä lautakunnan menot. Laitosmiespalveluissa on toiminut kolme vakituista työntekijää ja kaksi määräaikaista työntekijää. Konekeskus käsittää kunnan teknisen puolen koneiden mm. traktorin, latukoneen ja ruohonleikkurin käyttö- ja kunnossapitomenot.

Vuoden 2023 aikana laadittiin teknisten palvelujen vaihtoehtoisten palveluntuotantotapojen selvitystyö, joka tuodaan hyväksyttäväksi kevään 2024 aikana. Selvityksen perusteella tunnistetaan kriittisimmät kehi-

tystarpeet, joihin tavoitteellisesti tarttumalla teknisiä palveluja kehitetään tulevien vuosien aikana. Ilmiselvää on, että palvelutaso ja teknisten palvelujen tuotantoprosessit tulee täsmällisemmin määrittää. Muutosten myötä paitsi kustannushallintaa, myös palvelun laatua ja riskienhallintaa on mahdollista kehittää. Tämä johtaa myös resurssien käytön optimointiin ja työhyvinvoinnin parantamiseen.

Tekninen lautakunta piti kahdeksan kokousta ja käsitteli 84 asiaa.

Talous:

	TP 2021	TP 2022	Määräraha	Toteuma	Poikkeama	Toteuma%
Tulot	310.317	344.230	361.166	350.067	11.099	96,9
Menot	-302.637	-340.350	-371.166	-350.067	-21.099	94,3
Netto	-7.680	3.880	-10.000	0	-10.000	

Teknisen toimen päävastuualue yhteensä

Talous:

	TP 2021	TP 2022	Määräraha	Toteuma	Poikkeama	Toteuma%
Tulot	1.406.380	1.617.957	1.774.214	1.882.325	-108.111	106,1
Menot	-1.797.194	-2.100.731	-1.950.929	-2.131.104	180.175	109,2
Netto	-390.814	-482.774	-176.715	-248.779	72.064	140,8
Poistot			-392.978	-363.756	-29.221	92,6
Tulos			-569.693	-612.535	42.842	107,5

Talousarvion ylittyminen johtuu kohonneista kiinteistöhoitokustannuksista

Riskien arviointi

Tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä

Kuntalain (410/2015) 115 §:n mukaan kunnan toimintakertomuksessa ”on myös annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi kunnan tai kuntakonsernin taseesta, tuloslaskelmasta tai rahoituslaskelmasta. Tällaisia asioita ovat ainakin arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä”.

Kunnanhallitus on hyväksynyt 8.11.2014 Kihniön kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet. Perusteissa johtavien viranhaltijoiden tehtävänä on toimeenpanna sisäinen valvonta ja riskienhallinta vastuualueellaan ja raportoida niistä hyväksytyjen ohjeiden mukaisesti.

Tilajavastuuseelvitykset

Tilajavastuulain mukaisia selvitykset on tehty ennen töiden ja urakoiden tilaamista. Niissä ei ole ollut huomautettavaa.

Venäjä Ukrainassa jatkuneet sotatoimet vaikuttivat edelleen mm. energiakustannuksiin. Kiinteistön ylläpitokustannusten vuosimuutokset olivat yli + 9 %. Tämä näkyy budjetin ylityksissä joissakin kustannuspaikoissa. Kustannusindekseissä näkyy kuitenkin tasoittumista.

Kuntastrategiaan pohjautuvat tavoitteet teknisen lautakunnan tulosalueelle

- Elinympäristön viihtyisyys ja turvallisuus on tärkeää

Alueiden kunnossapitoa painotetaan yleisillä alueilla.

→ Yleisiä alueita ja kaavateitä on hoidettu suunnitelmien mukaan. Työ jatkuu edelleen ja kuntalaisten ilmoituskanavia pyritään tehostamaan ja selkiyttämään. Liikuntapaikkahank-

keita on aktiivisesti edistetty investointiohjelman mukaan. Ulkoliikuntapaikkojen turvallisuutta on arvioitu. Toimintavuoden aikana liikuntapaikoilla on suoritettu sekä ulkopuolisen palveluntarjoajan että viranomaisen (Tukes) suorittamat tarkastukset. Turvallisuusasiakirjat ja kunnossapito-ohjelmat on laadittu.

- Ennakoiva ja selkeä tiedotus ja avoimuus

Toiminnan koordinointi ja ohjaus sekä avoimuus kuntalaisia kohtaan.

→ Teknisen toimialaan liittyvien tiedotusten kanavana on käytetty kunnan kotisivuja ja somea.

- Kiinteistöomaisuuden luokittelu päivitetään vuosittain talousarvion yhteydessä

Kiinteistöjen kunnan tarkistukset ja korjaukset mahdollisuuksien mukaan.

→ Kiinteistöjen salkutus on tehty. Kiinteistö- ja toimitilastrategiatyötä (sis. kiinteistösalkutuksen päivitys) on toimintavuonna tehty. Strategiassa perustietovaiheessa kootaan kiinteistöjen kuntoon, korjaustarpeeseen, käyttöasteeseen ja talouteen liittyvät tunnusluvut, jotta strategia voidaan vahvistaa tulevaisuuden tarpeita ja taloustilannetta parhaiten palvelevaksi ja jotta kiinteistöihin kohdistuvaan toimenpideohjelmaan aikatauluineen voidaan sitoutua.

- Työhyvinvointi on tärkeä osa toimintaamme

Huomion kiinnittäminen työhyvinvointiin on tärkeää ja tukee toiminnan jatkuvuutta.

→ Työyhteisön avoimuutta, työnkuvan täsmennystä sekä työtekniikoiden päivitystä on aloitettu. Kehityskeskustelut pidettiin kevään 2023 aikana. Teknisten palvelujen palveluntuotantomallin selvitystyön käsittelyn jälkeen sitoudutaan aktiiviseen muutokseen ja kehittämiseen. Teknisten palvelujen palveluntuotannon kehittämislä tavoitellaan myös työhyvinvoinnin edistämistä.

Arvio hallintosäännön mukaisten tehtävien ja toimivallan toteutumisesta

Kihniön kunnan hallintosäännön 35 §:n mukaan teknisen hallinnon ja kehittämistoimintojen päävastuualueen tehtävänä on luoda puitteet asumiselle ja yrittämiselle sekä erilaisille kunnallisille toimintoille. Lisäksi sen tehtävänä on huolehtia ihmisten elinympäristöstä ja ympäristön laadun parantamisesta.

Päävastuualue vastaa mm. kunnan rakennusomaisuuden kehittämisestä, suunnittelusta, rakennuttamisesta sekä kunnossapidosta. Lisäksi se vastaa maankäytön suunnittelusta, kadunpidosta, yleisten alueiden hoidosta sekä kunnan maa- ja metsäomaisuudesta

Jätehuoltoon ja ympäristöterveydenhuoltoon liittyvät palvelut järjestetään alueellisena yhteistyönä. Rakennus- ja ympäristötarkastajan palvelun hoidetaan ostopalveluna, kunnan omana toimintana ja yhteistoimintana muiden kuntien kanssa.

- Kiinteistö- ja toimitilastrategian päivitystyötä tehtiin, tavoitteena kehittää kunnan kiinteistöomaisuuden hallintaa, kustannustehokkuutta ja laatua sekä suhteuttaa kiinteistöomaisuuden määrä tarvetta vastaavaksi
- Talonrakennusinvestoinneissa keskityttiin energiansäästöön ja ylläpitokustannuksia alentaviin toimenpiteisiin sekä toiminnan ja palvelujen kannalta tarvittaviin tilamuutoksiin. Asuinkiinteistöissä tehty vuosikorjauksia ja asuntojen laatutasoa säilyttäviä saneerauksia. Kihniön kunta pystyy vastaamaan vuokra-asuntojen tarpeeseen tarjoamalla kohtuuhintaisia ja laadukkaita vuokra-asuntoja.

- Ulkoliikuntapaikkojen kunnonhallintaa edistettiin kartoittamalla nykytilannetta ja turvallisuutta. Kunnossapitoon osoitetaan tarvittavat resurssit niin käyttötaloudessa kuin investoinneissa.
- Aitoneva-Käskyvuori maastoliikuntareittiä rakennettiin investointisuunnitelman mukaisesti. Ojaniemen alue rakentui ja valmistui Kettukallion liikuntapuistoksi suunnitelmien mukaisesti.
- Maankäytön suunnittelussa edistettiin kaikkia Kihniön kunnan alueella käynnissä olevaa neljää tuuli- ja energiapuiston osayleiskaavahanketta kaavoitusviranomaisen tehtävissä ja kuntastrategian tavoitteiden mukaisesti.
- Rantarakentamista ja luvittamista edistettiin poikkeuslupia käsittelemällä ja ohjaamalla rakentamaan ryhtyviä ranta-asemakaavoitushankkeiden käynnistämisiin.
- Kihniön kunnan metsänhoitosuunnitelma päivitettiin. Hoitotoimenpiteitä tehdään hoitosuunnitelmien mukaisesti.

Muut talousarviossa kirjatut tavoitteet teknisen lautakunnan tulosalueella

Toiminnallinen tavoite	Toimenpiteet/mittari	tilanne 30.06.	tilanne 31.12.
Toiminnan kehittäminen avoimemmaksi	toteutuminen	toteutunut	toteutunut 100 %
Kiinteistökartoitushanke (jatko)	toteutuminen	osittain	osittain 90 %
Kunnan omistamien kiinteistöjen luokittelu "salkutus"	toteutuminen	osittain	osittain 75 %
Yleisten alueiden kehittäminen	toteutuminen	osittain	osittain 50 %
Terveystien ja hyvinvoinnin edistämisen toimenpiteet	2-3 toimenpidettä/ toteutuminen		
	Liikuntapaikkojen määrää lisätään ja monipuolistetaan	toteutunut	toteutunut 100 %
	Toimenpiteet yleisten alueiden turvallisuuden parantamiseksi	osittain	toteutunut 100 %
	Kunnan kiinteistöjen pihojen viihtyvyyden parantaminen	osittain	toteutunut (3 kpl)
Vastaanottohallin rakentaminen	toteutuminen	osittain	osittain 10 %
Yritystonttien markkinoinnin toimenpiteet	toteutuminen	osittain	osittain 10 %

Selvitys valotaulun hankinnasta 23 tien varteen	toteutuminen	ei toteutunut	ei toteutunut
Matkailua tukevat toimenpiteet	2–3 toimenpidettä		
	Vierasvenelaiturin rakentaminen Pyhäniemeen	osittain	osittain (25 %) hanke jatkuu
	Messunäkyvyys	toteutunut	toteutunut (2 kpl)
Digipalvelujen lisääminen – sähköinen lupapalvelu	käyttöönotto, toteutuminen	toteutunut	toteutunut 100 %
Monipaikkaisuutta edistävät toimenpiteet	1–2 toimenpidettä		
	Valokuituhanke kunnan asuinkiinteistöihin	osittain	osittain 90 %
	Vapaa-ajan asuntojen muuttaminen vakituisiksi asuinrakennuksiksi	osittain	toteutunut 4 kpl
Liikuntapaikkojen kehittäminen	toteutuminen	osittain	osittain 80 %

Investointien toteutuminen

Rajakallion rivitalot

Rajakallion rivitalojen 50 000 € investointivaraus v. 2023 oli osa öljylämmöstä luopumista. Asiaa tutkittiin ja kokonaistaloudellisesti edullisin tapa öljylämmöstä luopumiseen on hybridi-lämmitys, jolla ilmasta veteen -lämpöpumpulla vähennetään vuotuista öljynkulutusta – 60 %. Öljylämmitys jätettiin varalle ja tasaamaan kulutushuippuja. Lämmitysjärjestelmän muutos toteutettiin kesäkuussa palvelusopimuksella, jossa laitteisto maksetaan säästöillä, eikä erillistä investointia tarvita.

Yhtenäiskoulu

Yhtenäiskoululle oli investointivaraus v. 2023 salaojajärjestelmän uusimiseen. Koska korjaustyöstä ei ole olemassa tutkimustietoja tai laadittuja suunnitelmia ja koska korjaus on tarkoituksenmukaisinta ajoittaa laajempien pihakorjaustöiden yhteyteen, ei investointia toteutettu suunnitellusti.

Kunnanvirastot

Kunnanvirastojen investointivaraus v. 2023 kohdistui Lottalan öljylämmityksestä luopumiseen kaukolämpöön liittämällä. Korjauksesta on suunnitelma v. 2022. Ottaen huomioon Lottalan laajemman peruskorjaustarpeen, suhteellisen matalan käyttöasteen, ei investointia katsottu tarkoituksenmukaiseksi toteuttaa.

Puumila

Puumilan investointivaraus 50 000 € v. 2023 kohdistui öljylämmöstä luopumiseen. Muutoksesta ei ollut olemassa suunnitelmia ja vertailevia laskelmia kokonaistaloudellisesti edullisimmasta ratkaisusta, joten kuluneena vuonna aloitettiin suunnitelmien laadinta. Muutossuunnitelmien ja kustannusarvion valmistuttua investointia esitetään tuleville vuosille.

Museo

Museon ulkomaalaukselle on varattu 11 000 €. Suunnitelmien puuttuessa työ on ollut haasteellista kilpailuttaa, varsinkin kun työkohte on teknisesti haastava arvokkaan museoesineistönsä vuoksi. Investointivarausta 12 000 € siirrettiin vuodelle 2024.

Terveys- ja palvelukeskus

Terveyskeskuksen investointivarausta kohdistettiin Pirhalle annettuun sitoumukseen käyttövesiputkiston uusimisesta, joista tehtiin kriittisimmät runkolinjat 1. kerroksessa. Muihin verkostonkorjauksiin ei ole taloudellisesti järkevä ryhtyä, ennen kuin kiinteistön käyttötarve ja tilavaatimukset täsmentyvät. Vuonna 2023 peruskorjattiin myös allasosaston saunatilat terveystarkastajan määräyksestä sekä uusittiin fysioterapian liikuntatilan lattiarakenteet rakennusfysikaalisesti paremmin toimiviksi.

Kaavoitus

Koivikon teollisuusalueen Pyhäniementien eteläpuoleisen alueen kaavoitus aloitettiin OAS:n laadinnalla. Kaavahanke jatkuu v. 2024.

Paavontien rakentaminen

Paavontien rakennushanke ei edennyt toteutusvaiheeseen. Koivikon teollisuusalueen kaavamuu-
toksen toteutumista on edistetty muuttamalla osa Teollisuustien kaavatiestä voimassa olevaa asemakaavaa vastaavaksi. Liikennesuunnitelma, opastus, katuvalomuutokset ja tien katkaisu toteutettiin.

Maastoliikuntareitti Aitoneva/Geopark

Hankkeen pitkostusvaihe toteutettiin suunnitelman mukaan. Hanke jatkuu v. 2024 lisäämällä opasteet ja taukopaikat reitille investointisuunnitelman mukaisesti.

Ojaniemen alue

Ojaniemen lähiliikuntapaikka, sittemmin Kettukallion liikuntapuisto on toteutettu loppuun investointisuunnitelmien mukaan.

Liikuntapaikkojen kameravalvonta

Kamerahankintaa ja -valvonnan toteutusta selvitettiin ja toteutettiin osin (Kettukallion liikuntapuiston ulkokuntosali ja monitoimiareena). Hankinta on päätetty toteuttaa leasinglaittein, joten investointia ei toteuteta suunnitellusti. Kameroita lisätään kattamaan myös kaukalon alue vuonna 2024.

Pyhäniemen vierasvenelaituri

Kesken vuotta investointeihin lisätty Pyhäniemen vierasvenelaituria ei voitu toteuttaa aiotussa aikataulussa. Hankesuunnitelma laadittiin ja hankkeelle haettiin Leader-avustusta, jota puollettiin 50 % hankkeen kustannuksista. Hanke eteni suunnitteluvaiheeseen ja rakentamispäätös tulee tehtäväksi v. 2024.

Koivikon rivitalo B

B-talon peruskorjaushanke saatettiin päätökseen.

Koivikon rivitalot

Koivikon rivitalot ovat olleet mukana öljylämmöstä luopumisen investointisuunnitelmassa. Maa-lämpöön siirtymisen suhteen Koivikon rivitaloille on suurin säästöpotentiaali, joten hanketta edistettiin suunnittelemalla ja kilpailuttamalla urakka. Hankkeelle haettiin ARA:n energia-avustusta, jota ei määrärahojen loppuessa kesken myönnetty. Hankkeen etenemistä toteutusvaiheeseen siirrettiin vuodelle 2024, jolloin selvitetään muut energia-avustukset.

Paloasema

Käyttäjän (Pirkanmaan hyvinvointialue/Pirkanmaan pelastuslaitos) puolelta esitettiin heinä-kuussa 2023 muutostarpeita, joilla tilat saadaan soveltumaan hybridiasemaksi. V. 2023 toteutettiin suunnittelu, luvitus ja urakan kilpailutus. Käyttäjän rakentamispäätöksen viivästyessä joulukuun loppupuolelle itse toteutus siirtyi v. 2024 puolelle. Hybridiyksikkö aloittaa Kihniössä 1.3.2024.

10 Käyttötalouden toteutuminen

10.1 Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutuminen

	Tilinp. 2022	Budjetti 2023	Bu-muutos 2023	Budjetti + muutos	Toteuma 2023-01-12	Perikoinnissa	%
KIHINÖN KUNTA							
Toimintatuotot							
Myyntituotot	1.391.220,28	1.369.766		1.369.766,00	1.410.291,74	-46.325,74	103,4
Maksutuotot	52.006,03	29.900		29.900,00	44.132,97	-15.132,97	152,2
Tuet ja avustukset	304.320,98	122.350		122.350,00	188.306,52	-65.956,52	153,9
Muut toimintatuotot							
Vuokratuotot	1.392.534,61	1.472.777	-101.229	1.371.548,00	1.455.418,87	-83.870,87	106,1
Muut tuotot	12.117,14	3.550		3.550,00	11.268,28	-7.718,28	317,4
Muut toimintatuotot	1.404.653,75	1.476.327	-101.229	1.375.098,00	1.466.687,15	-91.589,15	106,7
Toimintatuotot	3.152.201,04	2.997.443	-101.229	2.804.214,00	3.115.418,38	-219.204,38	107,6
Toimintakulut							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-2.285.684,64	-2.292.004		-2.292.004,00	-2.406.470,20	114.474,20	105,0
Henkilöstökulut	-774.426,96	-555.273		-555.273,00	-586.365,71	31.082,71	105,6
Henkilöstökulut	-3.060.111,60	-2.847.277		-2.847.277,00	-2.992.843,91	145.566,91	105,1
Palvelujen ostot							
Asiakaspalvelujen ostot	-8.759.608,19	-119.500	-600.000	-719.508,00	-655.155,27	-64.344,73	91,1
Muiden palvelujen ostot	-2.861.599,30	-2.777.730	-10.000	-2.787.730,99	-2.814.408,23	26.678,23	101,0
Palvelujen ostot	-11.621.207,49	-2.897.230	-610.000	-3.507.239,00	-3.469.563,50	-37.666,50	98,9
Aineet, tarvikkeet ja tavarat							
Ostot tilikauden aikana	-702.236,14	-689.002		-689.002,00	-749.817,86	54.815,86	108,0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-702.236,14	-689.002		-689.002,00	-749.817,86	54.815,86	108,0
Asustukset							
Asustukset kotitalouksille	-47.231,32	-60.100		-60.100,00	-62.269,57	2.109,57	103,6
Asustukset yhteisöillä	-122.096,18	-156.900		-156.900,00	-152.929,97	-3.970,03	97,5
Asustukset	-169.327,50	-217.000		-217.000,00	-215.199,54	-1.880,46	99,2
Muut toimintakulut							
Vuokratulot	-1.008.532,55	-695.259	101.229	-594.030,00	-709.853,80	115.823,80	110,5
Muut kulut	-31.151,19	-21.335		-21.335,00	-74.255,83	51.920,83	349,0
Muut toimintakulut	-1.039.683,74	-716.594	101.229	-615.365,00	-784.109,63	168.744,63	127,4
Toimintakulut	-18.592.566,47	-7.367.103	-908.771	-7.875.874,00	-8.205.534,44	329.640,44	104,2
Toimintalohko	-13.448.966,43	-4.369.609	-610.000	-4.979.609,00	-5.090.116,99	110.466,99	102,2
Verotulot	6.712.324,84	3.689.000		3.689.000,00	3.829.778,85	-140.778,85	103,8
Valkionsuodet							
Kunnan perustamispalvelujenvaltionosuus	6.171.078,00	1.166.332		1.166.332,00	1.177.751,00	-11.419,00	101,0
Muut valtionsuodet	1.067.528,00	75.907		75.907,00	72.233,00	3.674,00	95,2
Valkionsuodet	7.238.606,00	1.242.239		1.242.239,00	1.249.984,00	-7.745,00	100,6
Rahoitustuotot ja -kulut							
Korkotuotot	864,00	480		480,00	4.200,00	-4.320,00	1000,0
Muut rahoitustuotot	52.585,75	28.907		28.907,00	35.530,31	-8.623,31	132,0
Korkokulut	-93.002,07	-78.500		-78.500,00	-168.850,82	88.350,82	212,5
Muut rahoituskulut	-262,59	-200		-200,00	-387,26	187,26	193,6
Rahoitustuotot ja -kulut	-39.814,91	-51.313		-51.313,00	-126.907,77	75.594,77	247,3
Versioita	490.780,60	810.206	-610.000	-99.734,00	-137.260,98	37.626,98	137,6
Poistot ja arvonalentumiset							
Suunnitelman mukaiset poistot	-410.953,09	-470.357		-470.357,00	-408.499,42	-61.857,58	86,8
Poistot ja arvonalentumiset	-410.953,09	-470.357		-470.357,00	-408.499,42	-61.857,58	86,8
Tilikauden tulos	79.797,41	39.909	-610.000	-670.091,00	-646.760,40	-24.390,60	95,7
Tilikauden väärtämä (tilijäämä)	79.797,41	39.909	-610.000	-670.091,00	-646.760,40	-24.390,60	95,7

VEROTULOT

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Verotulot					
Kunnan tulovero	2.383.000		2.383.000	2.520.595	-137.595
Osuus yhteisöveron tuotosta	760.000		760.000	746.657	13.343
Kiinteistövero	546.000		546.000	562.527	-16.527

Veroprosentit ja muu informaatio verotuksesta on tilinpäätöskirjan sivulla 45- 46

VALTIONOSUUDET JA VEROTULOMENETYSTEN KORVAUS

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus, ml. tasaukset	1.166.332		1.166.332	1.177.751	-11.419
Opetus- ja kulttuuri- toimen muut valtionos.	-375.211		-375.211	-371.323	-3.888
Verotulomenetyksen korvaus	451.118		451.118	443.556	7.562
Valtionosuudet yhteensä	1.242.239		1.242.239	1.249.984	-7.745

10.2 Investointien toteutuminen

INVESTOINTIEN TOTEUTUMAVERTAILU 1.1.-31.12.2023

	Budjetti 2023	Bu-muutos 2023	Budjetti + muutos	Toteutuma 2023 01-12	Poikkeama
912113 PYHÄNIEMEN KEHITTÄMINEN					
INVESTOINTITULOT		33 215	33 215	33 215,00	
NETTOTULO		33 215	33 215	33 215,00	
913010 OSAKKEET JA OSUUDET					
INVESTOINTIMENOT		-2 500	-2 500	-2 121,41	-378,59
NETTOMENO		-2 500	-2 500	-2 121,41	-378,59
921011 KOIVIKON RIVITALO B					
INVESTOINTIMENOT		-10 000	-10 000	-8 274,17	-1 725,83
NETTOMENO		-10 000	-10 000	-8 274,17	-1 725,83
921013 RAJAKALLION RIVITALOT					
INVESTOINTIMENOT	-50 000	50 000			
NETTOMENO	-50 000	50 000			
921014 KOIVIKON RIVITALOT					
INVESTOINTIMENOT		-130 000	-130 000	-9 559,88	-120 440,12
NETTOMENO		130 000	130 000	-9 559,88	-120 440,12
921031 YHTENÄISKOULU					
INVESTOINTIMENOT	-30 000	30 000			
NETTOMENO	-30 000	30 000			
921032 KUNNANVIRASTOT					
INVESTOINTIMENOT	-30 000	30 000			
NETTOMENO	-30 000	30 000			
921040 PALOASEMA					
INVESTOINTIMENOT		-50 000	-50 000	-17 173,38	-32 826,62
NETTOMENO		-50 000	-50 000	-17 173,38	-32 826,62
921045 PUUMILA	-50 000	20 000	-30 000		-30 000,00
INVESTOINTIMENOT	-50 000	20 000	-30 000		-30 000,00
NETTOMENO					
921050 MUSEO					
INVESTOINTIMENOT	-11 000	11 000			
NETTOMENO	-11 000	11 000			
921060 TERVEYS- JA PALVELUKESKUS					
INVESTOINTIMENOT	-35 000		-35 000	-39 928,45	4 928,45
NETTOMENO	-35 000		-35 000	-39 928,45	4 928,45
923011 MUUT KAAVAMUUTOKSET					
INVESTOINTIMENOT	-15 000		-15 000	-1 923,01	-13 076,99
NETTOMENO	-15 000		-15 000	-1 923,01	-13 076,99
923012 PAAVONTIEN RAKENTAMINEN					
INVESTOINTIMENOT	-50 000	40 000	-10 000	-5 718,15	-4 281,85
NETTOMENO	-50 000	40 000	-10 000	-5 718,15	-4 281,85
924112 MAASTOLIIKUNTAREITTI / AITONEVA, GEOPARK					
INVESTOINTIMENOT	-54 600		-54 600	-53 766,41	-833,59
INVESTOINTITULOT	21 600		21 600	8 100,00	13 500,00
INVESTOINNIT NETTO	-33 000		-33 000	-45 666,41	12 666,41

	Budjetti 2022	Bu-muutos 2022	Budjetti + muutos	Toteutuma 2022 01-12	Poikkeama
924310 OJANIEMEN ALUE					
INVESTOINTIMENOT	-56 500		-56 500	-49 961,69	-6 538,31
INVESTOINTITULOT	29 600		29 600	29 600,00	
NETTOMENO	-26 900		-26 900	-20 361,69	-6 538,31
9234311 LIIKUNTAPAikkojen KAMERAVALVONTA					
INVESTOINTIMENOT	-20 000	20 000			
NETTOMENO	-20 000	20 000			
924321 PYHÄNIEMEN VIERASVENELAITURI					
INVESTOINTIMENOT		-32 000	-32 000		-32 000
NETTOMENO		-32 000	-32 000		-32 000
925010 HANKESUUNNITTELU					
INVESTOINTIMENOT	-20 000		-20 000		-20 000
NETTOMENO	-20 000		-20 000		-20 000
KIHNIÖN KUNTA					
INVESTOINNIT YHTEENSÄ					
INVESTOINTIMENOT	-422 100	-23 500	-445 600	-188 426,55	-257 173,45
INVESTOINTITULOT	51 200	33 215	84 415	70 915,00	13 500,00
NETTOMENO	-370 900	9 715	-361 185	-117 511,55	-243 673,45

Hankkeiden tavoitteiden toteutuminen

	Uusinvestointi	Korvausinvestointi	Laajennusinvestointi	
Kiinteä omaisuus				
Irtain omaisuus	-33 215,00			
Arvopaperit	2 121,41			
Talonrakennus hankkeittain		74 935,88		
Liikenneväylät		7 641,16		
Urheilu- ja virkistysalueet	20 361,69		45 666,41	
	-10 731,90	82 577,04	45 666,41	117 511,55

10.3. Rahoitusosan toteutuminen

Talousarvion rahoitusosan toteutumisvertailu

	Alkuperänen talousarvio	Talousvio- muutokset	Talousvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	510 266	-610 000	-99 734	-137 261	37 527
Tulorahoituksen korjauserät				-197 465	197 465
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-422 100	-23 500	-445 600	-188 427	-257 173
Rahoitusosuudet investointime- noin	51 200	33 215	84 415	70 915	13 500
Pysyvien vastaavien hyöd. luovu- tustulot					
Toiminta ja investoinnit, netto	139 366	-600 285	-460 919	-452 238	-8 681
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset muille					
Antolainasaamisten väh. muilta	140 000		140 000	163 000	-23 000
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys					
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-639 000		-639 000	-638 637	-363
Muut maksuvalmiuden muutokset				683 036	-683 036
Oman pääoman muutokset					
Vaikutus maksuvalmiuteen	-359 634	-600 285	-959 919	-244 839	-715 080

III Tilinpäätöslaskelmat

Tuloslaskelma (ulkoinen)

	1.1.-31.12.2023	1.1.-31.12.2022
TULOSLASKELMA		
Toimintatuotot		
Myyntituotot	223 859,85	218 783,54
Maksutuotot	44 132,97	52 006,03
Tuet ja avustukset	188 306,52	304 320,98
Muut toimintatuotot	980 621,64	723 579,45
Toimintatuotot	1 436 920,98	1 298 690,00
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-2 406 478,20	-2 285 627,92
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-520 100,71	-708 575,29
Muut henkilösivukulut	-66 265,00	-65 908,39
Henkilösivukulut	-586 365,71	-774 483,68
Henkilöstökulut	-2 992 843,91	-3 060 111,60
Palvelujen ostot	-2 277 131,61	-10 448 770,75
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-743 817,86	-702 236,14
Avustukset	-215 199,54	-169 327,50
Muut toimintakulut	-298 044,12	-358 609,44
Toimintakulut	-6 527 037,04	-14 739 055,43
Toimintakate	-5 090 116,06	-13 440 365,43
Verotulot	3 829 778,85	6 712 324,84
Valtionosuudet	1 249 984,00	7 258 606,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	4 800,00	864,00
Muut rahoitustuotot	35 530,31	52 585,75
Korkokulut	-166 850,82	-93 002,07
Muut rahoituskulut	-387,26	-262,59
Rahoitustuotot ja -kulut	-126 907,77	-39 814,91
Vuosikate	-137 260,98	490 750,50
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-408 499,42	-410 953,09
Poistot ja arvonalentumiset	-408 499,42	-410 953,09
Tilikauden tulos	-545 760,40	79 797,41
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-545 760,40	79 797,41

Rahoituslaskelma

Ulkoinen

	2023	2022
Toiminnan ja investointien rahavirta		
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	-137 260,98	490 750,50
Tulorahoituksen korjaukset	-197 465,00	196 121,17
Toiminnan rahavirta	-334 725,98	686 871,67
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-188 426,55	-695 758,97
Rahoitusosuudet investointimenoihin	70 915,00	308 489,39
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		1 767,00
Investointien rahavirta	-117 511,55	-385 502,58
Toiminnan ja investointien rahavirta	-452 237,53	301 369,09
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten vähennys	163 000,00	167 100,00
Antolainauksen muutokset	163 000,00	167 100,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-638 637,08	-641 502,33
Lainakannan muutokset	-638 637,08	-641 502,33
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-100,00	-150,00
Saamisten muutos	109 488,90	-29 327,25
Korottomien velkojen muutos	573 647,04	7 413,79
Muut maksuvalmiuden muutokset	683 035,94	-22 063,46
Rahoituksen rahavirta	207 398,86	-496 465,79
Rahavarojen muutos	-244 838,67	-195 096,70
Rahavarat 31.12.	1 577 700,57	1 822 539,24
Rahavarat 1.1.	1 822 539,24	2 017 635,94
Rahavarojen muutos	-244 838,67	-195 096,70

Tase

Ulkoinen

	31.12.2023	31.12.2022
VASTAAVAA		
A PYSYVÄT VASTAAVAT		
I Aineettomat hyödykkeet		
1. Aineettomat oikeudet		7 971,41
2. Muut pitkävaikutteiset menot	62 836,03	91 106,26
I Aineettomat hyödykkeet	62 836,03	99 077,67
II Aineelliset hyödykkeet		
1. Maa- ja vesialueet	1 485 127,89	1 485 127,89
2. Rakennukset	6 981 809,04	6 784 084,97
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	309 709,81	212 016,05
4. Koneet ja kalusto	4 163,85	10 310,64
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	122 285,07	668 423,75
II Aineelliset hyödykkeet	8 903 095,66	9 159 963,30
III Sijoitukset		
1. Osakkeet ja osuudet	2 405 304,97	3 205 776,88
3. Muut lainasaamiset	2 727 520,20	2 890 520,20
4. Muut saamiset	19 600,01	19 600,01
III Sijoitukset	5 152 425,18	6 115 897,09
A PYSYVÄT VASTAAVAT	14 118 356,87	15 374 938,06
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
2. Lahjoitusrahastojen varat	30 973,33	32 492,80
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	30 973,33	32 492,80
C VAIHTUVAT VASTAAVAT		
II Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
3. Muut saamiset		167 870,74
Lyhytaikaiset saamiset		
1. Myyntisaamiset	262 355,61	123 585,51
3. Muut saamiset	74 522,80	154 373,65
4. Siirtosaamiset	14 089,29	14 626,70
II Saamiset	350 967,70	460 456,60
IV Rahat ja pankkisaamiset	1 577 700,57	1 822 539,24
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	1 928 668,27	2 282 995,84
VASTAAVAA	16 077 998,47	17 690 426,70

VASTATTAVAA	31.12.2023	31.12.2022
A OMA PÄÄOMA		
I Peruspääoma	6 234 598,54	7 037 191,86
IV Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	2 525 317,67	2 445 520,26
V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-545 760,40	79 797,41
A OMA PÄÄOMA	8 214 155,81	9 562 509,53
C PAKOLLISET VARAUKSET		
2. Muut pakolliset varaukset		197 465,00
C PAKOLLISET VARAUKSET		197 465,00
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
2. Lahjoitusrahastojen pääomat	32 605,47	34 224,94
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	32 605,47	34 224,94
E VIERAS PÄÄOMA		
I Pitkäaikainen		
Pitkäaikainen (korollinen vieras pääoma)		
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	5 465 738,00	6 085 034,00
Pitkäaikainen (korollinen vieras pääoma)	5 465 738,00	6 085 034,00
Pitkäaikainen (koroton vieras pääoma)		
7. Muut velat/Liittymismaksut	30 479,62	26 631,38
Pitkäaikainen (koroton vieras pääoma)	30 479,62	26 631,38
I Pitkäaikainen	5 496 217,62	6 111 665,38
II Lyhytaikainen		
Lyhytaikainen (korollinen vieras pääoma)		
Pitkäaikaisten lainojen seuraavan vuoden lyh	619 296,00	619 296,00
Pitkäaikaisten lainojen lyhennykset		19 341,08
Lyhytaikainen (korollinen vieras pääoma)	619 296,00	638 637,08
Lyhytaikainen (koroton vieras pääoma)		
5. Saadut ennakot	3 310,05	2 786,94
6. Ostovelat	1 046 718,90	420 838,88
7. Muut velat/Liittymismaksut	59 038,23	59 433,65
8. Siirtovelat	606 656,39	662 865,30
Lyhytaikainen (koroton vieras p	1 715 723,57	1 145 924,77
II Lyhytaikainen	2 335 019,57	1 784 561,85
E VIERAS PÄÄOMA	7 831 237,19	7 896 227,23
VASTATTAVAA	16 077 998,47	17 690 426,70

Konsernilaskelmat

Konsernin tuloslaskelma

	1.1.-31.12.2023	1.1.-31.12.2022
Toimintatuotot	1 806 169,84	7 582 489,46
Toimintakulut	-7 532 108,02	-21 138 700,19
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta	2 042,71	21 229,01
Toimintakate	-5 723 895,47	-13 534 981,72
Verotulot	3 825 383,37	6 708 212,54
Valtionosuudet	1 998 255,35	7 984 287,20
Rahoitustuotot ja -kulut	-124 431,25	-78 740,95
Korkotuotot	4 878,18	4 675,57
Muut rahoitustuotot	40 674,07	61 724,72
Korkokulut	-167 158,54	-114 474,02
Muut rahoituskulut	-2 824,96	-30 667,22
Vuosikate	-24 688,00	1 078 777,07
Poistot ja arvonalentumiset	-598 882,84	-884 582,98
Suunnitelman mukaiset poistot	-594 028,09	-884 582,98
Arvonalentumiset	-4 854,75	
Tilikauden tulos	-623 570,84	194 194,09
Tilinpäätössiirrot	30,04	60,49
Tilikauden verot		-17 947,48
Laskennalliset verot	6 820,07	-2 682,78
Vähemmistöosuudet	174,72	-32 724,38
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-616 546,01	140 899,94

Konsernin rahoituslaskelma

	2023	2022
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	-24 688,00	1 078 777,07
Tilikauden verot		-17 947,48
Tulorahoituksen korjauserät	-187 517,66	162 650,22
	<u>-212 205,66</u>	<u>1 223 479,81</u>
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-317 528,19	-1 256 007,39
Rahoitusosuudet investointimenoihin	70 915,00	308 489,39
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 355,44	68 059,75
	<u>-245 257,75</u>	<u>-879 458,25</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	-457 463,41	344 021,56
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys		
Antolainasaamisten vähennys	163 000,00	167 805,19
	<u>163 000,00</u>	<u>167 805,19</u>
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		441 238,47
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-687 014,39	-1 005 954,90
Lyhytaikaisten lainojen muutos		-11 257,12
	<u>-687 014,39</u>	<u>-575 973,55</u>
Oman pääoman muutokset	9 079,70	7 836,68
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	296,58	-1 069,14
Vaihto-omaisuuden muutos	-963,11	-8 865,36
Saamisten muutos	140 825,14	-139 091,74
Korottomien velkojen muutos	424 712,07	-3 896,94
	<u>564 870,68</u>	<u>-152 923,18</u>
Rahoituksen rahavirta	49 935,99	-553 254,86
Rahavarojen muutos	-407 527,42	-209 233,30
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	2 147 427,28	3 119 408,27
Rahavarat 1.1.	2 554 954,70	3 328 641,57
	<u>-407 527,42</u>	<u>-209 233,30</u>

Kihniön kunnan konsernitase

VASTAAVAA	31.12.2023	31.12.2022
PYSYVÄT VASTAAVAT	11 657 054,78	15 836 008,03
Aineettomat hyödykkeet	63 825,37	232 460,07
Aineettomat oikeudet	665,64	62 062,79
Muut pitkävaikutteiset menot	63 159,73	169 422,91
Ennakkomaksut		974,37
Aineelliset hyödykkeet	11 243 607,68	14 896 565,29
Maa- ja vesialueet	1 549 249,17	1 636 356,77
Rakennukset	8 071 118,71	10 193 090,47
Kiinteät rakenteet ja laitteet	389 850,88	434 298,51
Koneet ja kalusto	67 224,27	328 911,21
Muut aineelliset hyödykkeet	1 004 654,96	1 077 701,39
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	161 509,69	1 226 206,94
Sijoitukset	349 621,73	706 982,67
Osakkuusyhteisöosuudet	8 202,30	155 379,30
Muut osakkeet ja osuudet	241 614,04	305 154,25
Muut lainasaamiset	78 500,00	220 450,82
Muut saamiset	21 305,39	25 998,30
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	85 066,51	66 949,31
VAIHTUVAT VASTAAVAT	2 715 914,53	4 514 502,30
Vaihto-omaisuus	14 815,64	71 001,51
Saamiset	553 671,61	1 324 091,52
Pitkäaikaiset saamiset	697,43	180 971,74
Lyhytaikaiset saamiset	552 974,18	1 143 119,78
Rahoitusarvopaperit	191 264,50	134 299,34
Rahat ja pankkisaamiset	1 956 162,78	2 985 109,93
VASTAAVAA YHTEENSÄ	14 458 035,82	20 417 459,64

VASTATTAVAA	31.12.2023	31.12.2022
OMA PÄÄOMA	6 122 098,71	7 884 847,39
Peruspääoma	6 234 598,54	7 037 191,86
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat		1 181,73
Arvonkorotusrahasto		1 763,55
Muut omat rahastot	28 759,22	28 932,85
Edellisten tilikausien alijäämä	475 286,96	674 877,46
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-616 546,01	140 899,94
VÄHEMMISTÖOSUUDET	715,18	75 758,65
PAKOLLISET VARAUKSET		339 327,37
Muut pakolliset varaukset		339 327,37
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	89 045,48	82 305,71
VIERAS PÄÄOMA	8 246 176,45	12 035 219,52
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	5 514 228,57	8 571 780,24
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	92 472,51	92 755,15
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	643 580,00	857 571,39
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	1 995 895,37	2 513 112,74
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	14 458 035,82	20 417 458,64

IV Tilinpäätöksen liitetiedot

Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1. Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon.

Rahoitusomaisuus

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon.

2. Kunnan tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tilikauden tietojen vertailussa edelliseen tilikauteen tulee ottaa huomioon, että kunta yhtiöitti vesi- ja jätevesi- sekä lämpölaitostoimintansa vuoden 2020 lopussa. Yhtiökaupassa kunta sai 1.115.181,64 euron myyntivoiton, joka kirjattiin satunnaisiin eriin. Tämä myyntivoitto paransi poikkeuksellisesti vuoden 2020 tilikauden tulosta. Tämä tytäryhtiölle myydyin omaisuuden myötä syntynyt myyntivoitto näkyy vuonna 2023 taseeseen edellisten kausien ylijäämässä.

Sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen tehtävien siirtyminen Pirkanmaan hyvinvointialueen hoidettavaksi vuoden 2023 alusta alkaen vaikutti kunnan useisiin tuotto- ja kulueriin. Myös taseeseen omaan pääomaan sekä osakkeisiin ja osuuksiin tällä oli vaikutuksensa. Nämä vaikutukset tulee ottaa huomioon tietoja edelliseen tilikauteen vertailtaessa.

Sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen tehtävien hyvinvointialueelle siirron vaikutukset vuoden 2023 tilinpäätökseen verrattuna vuoden tilinpäätökseen 2022:

Vuokratuotot lisääntyivät 383.400,00 €
 Vuokratulot vähenivät 157.000,00 €
 Asiakaspalvelujen ostot vähenivät 8.508.900,00 €
 Muiden palvelujen ostot vähenivät 150.700,00 €
 Annetut avustukset vähenivät 43.500,00 €

Eläkevakuutusmaksut vähenivät 204.000,00 €
 Verotulot vähenivät 2.480.000,00 €
 Valtionosuudet vähenivät 6.012.500,00 €
 Rahoitustuotot vähenivät 20.000,00 €

Tilikauden tietojen vertailussa edelliseen vuoteen tulee huomioida, että vuoden 2023 tilinpäätökseen sisältyy vielä kiistanalaisia sote-maksuja vuosilta 2020-2022. Parkanon kaupungin kanssa päästiin vuonna 2023 sopuun kiistanalaisten sote-ulkoistuksen lisäkustannusten maksuista. Kiistanalaisia sote-maksuja varten oli vuoden 2022 tilinpäätökseen tehty 197.465,00 € pakollinen varaus, joka käytettiin vuonna 2023 sote-sopimuksen laskun maksuun. Tämän lisäksi vuoden 2023 kirjanpitoon jäi kuluksi vielä vanhoja sote-maksuja 571.585,00 €.

Taseen vertailtavuudessa tulee huomioida, että kunnasta hyvinvointialueelle siirtyvät omaisuus- ja pääomaerät tuli kirjata alkusaldojen muutoksina tilinavaukseen 1.1.2023. Kunnan taseessa peruspääomaa vastaan kirjattiin Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän jäsenosuus 802.593,20 €. Kunnan taseessa olevat kuntayhtymäosuudet vähenivät tällä summalla 1.283.176,52 eurosta 480.583,20 euroon. Samoin kunnan peruspääoma pieneni 802.593,20 euron summalla 7.037.191,86 eurosta 6.234.598,54 euroon.

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt, joissa kunnalla on määräämisvalta. Samoin on yhdistelty kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset varaukset ja veroperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemisessä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Asunto-osakeyhtiöiden aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi. Jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero on konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Osakkuusyhteisö

Osakkuusyhteisö on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä.

Muutokset konsernirakenteessa ja edellisten tilikausien vertailukelpoisuus

Vuosien 2022 ja 2023 luvut eivät ole keskenään vertailukelpoisia. Voimaanpanolain 20 §:n mukaan konsernin Pirkanmaan Sairaanhoidopiirin kuntayhtymän 0,53 prosentin omistusosuus siirrettiin konsernista varoineen ja velkoineen hyvinvointialueelle 1.1.2023. Hyvinvointialueelle siirtyneet omaisuus- ja pääomaerät on kirjattu alkusaldojen muutoksina tilinavaukseen 1.1.2023.

Vuoden 2023 alkusaldojen muutoksina konsernin oma pääoma pieneni 1.146.077,29 €. Peruspääoma väheni 802.593,32 eurolla 7.037.191,86 eurosta 6.234.598,54 euroon. Taseessa oleva edellisten tilikausien ylijäämä väheni 815.777,40 eurosta 475.286,96 euroon. Edellisten tilikausien ylijäämän vähennystä oli yhteensä 340.490,44 €.

1.1.2023 sote-uudistuksen myötä myös kunnan vuoden 2023 tulos muuttui vertailukelpoisuudeltaan vuoteen 2022 verrattuna ja tämä näkyi myös osaltaan konsernin tuloksessa. Kunnan edellisen tietojen vertailukelpoisuudesta on erillinen selvitys kunnan tilinpäätöksen esittämistapaa koskevassa liitetiedossa.

Konsernirakenteessa oli vuonna 2023 myös Sastamalan koulutuskuntayhtymän omistusosuudessa muutos 1,35 %:n omistusosuudesta 1,32 % osuuteen. Tämä muutos pienensi konsernin oman pääoman ylijäämää 8.572,83 euron verran.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6. TOIMINTATUOTOT (ulkoiset)

	2023	2022
Kunnanhallitus	37.888	332.885
Luottamushenkilöhallinto	9.010	8.826
Yleishallinto	111	281
Talouden ja hallinnon tukipalvelut	4.690	4.312
Yhteistoimintapalvelut	758	2.886
Sosiaali- ja terveystalvet		300.758
Elinkeinotoiminnan edistäminen	23.319	15.822
Sivistys- ja hyvinvointilautakunta	336.687	346.863
Varhaiskasvatus	41.054	57.508
Esi- ja perusopetus	195.672	198.713
Sivistystoimen tukipalvelut	2.554	2.477
Kirjastopalvelut	5.380	3.799
Vapaa-aikapalvelut	84.327	75.315
Muut sivistyspalvelut	7.700	9.051
Tekninen lautakunta	1.062.346	618.942
Maankäytön suunnittelu	14.671	28.674
Ympäristönsuojelu	914	995
Liikenneväylät ja yleiset alueet	3.385	5.581
Kiinteistöt	1.027.223	557.403
Tekniset palvelut	16.153	26.289
TOIMINTATUOTOT JA LIKETOIMINNAN MYYNTITUOTOT YHTEENSÄ	1.436.921	1.298.690

7. VEROTULOJEN ERITTELY

	2023	2022
Kunnan tulovero	2.520.594,64	5.000.494,25
Osuus yhteisöveron tuotosta	746.657,49	1.153.824,45
Kiinteistövero	562.526,72	558.006,14
Verotulot yhteensä	3.829.778,85	6.712.324,84

8. VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY

	2023	2022
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	1.177.751,00	6.171.078,00
<i>Siitä:</i> Verotuloihin perustuva valtionosuuden taseus	695.579,00	1.817.597,00
<i>Siitä:</i> Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	-	-
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	- 371.323,00	- 375.211,00
Verotulomenetyksen korvaus	443.556,00	1.462.739,00
Valtionosuudet ja verotulomenetyksen korvaukset yhteensä	1.249.984,00	7.258.606,00

9. PALVELUJEN OSTOJEN ERITTELY

	2023	2022
Asiakaspalvelujen ostot	655.155,27	8.759.608,19
Muiden palvelujen ostot	1.621.976,34	1.689.162,56
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	2.277.131,61	10.448.770,75

10. VALTUUSTORYHMILLE ANNETUT TUET

Ei esitettävää

11. SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUSTEET

Käyttöomaisuuden poistojen määrittelyssä on 30.11.2013 saakka käytetty kunnanvaltuuston 12.12.2005 hyväksymää poistosuunnitelmaa, joka tuli voimaan 1.1.2005. 1.1.2013 alkaen on käytetty kunnanvaltuuston 11.11.2013 hyväksymää poistosuunnitelmaa.

Pysyvien vastaavien suunnitelman mukaiset poistot ovat:

	Poistomenetelmä	30.11.2013 saakka hankitut	1.12.2013 alkaen hankitut
Aineettomat hyödykkeet			
Kehittämismenot	tasapoisto	5 vuotta	2 vuotta
Aineettomat oikeudet	tasapoisto	5 vuotta	5 vuotta
Liikearvo	tasapoisto	5 vuotta	2 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot			
Atk-ohjelmistot	tasapoisto	5 vuotta	2 vuotta
Muut	tasapoisto	5 vuotta	2 vuotta
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	ei poistoa	ei poistoa	ei poistoa
Rakennukset ja rakennelmat			
Hallinto- ja laitosrakennukset	tasapoisto	50 vuotta	20 vuotta
Hallinto- ja laitosrakennukset, peruskorj.	tasapoisto	40 vuotta	20 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	tasapoisto	30 vuotta	20 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset, peruskorj.	tasapoisto	25 vuotta	20 vuotta
Talouksrakennukset	tasapoisto	20 vuotta	10 vuotta
Talouksrakennukset, peruskorjaukset	tasapoisto	15 vuotta	10 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	tasapoisto	30 vuotta	20 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset, peruskorjaukset	tasapoisto	25 vuotta	20 vuotta
Asuinrakennukset	tasapoisto	50 vuotta	30 vuotta
Asuinrakennukset, peruskorjaukset	tasapoisto	40 vuotta	30 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Kadut, tiet, torit ja puistot	menojäännöspoisto	15 %	20 %
Sillat, laiturit ja uimalat	menojäännöspoisto	10 %	25 %
Muut maa- ja vesirakenteet	menojäännöspoisto	10 %	20 %

Vedenjakeluverkosto	menojäännöspoisto	7 %	10 %
Viemäriverkko	menojäännöspoisto	7 %	10 %
Kaukolämpöverkko	menojäännöspoisto		15 %
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkoval.laitteet	menojäännöspoisto	15 %	20 %
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	menojäännöspoisto		22 %
Maakaasuverkko	menojäännöspoisto		15 %
Muut putki- ja kaapeliverkot	menojäännöspoisto	15 %	20 %
Sähkö-, vesi- yms. laitosten koneet ja laitteet	menojäännöspoisto	15 %	25 %
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	menojäännöspoisto		20 %
Liikenteen ohjauslaitteet	menojäännöspoisto		25 %
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	menojäännöspoisto	20 %	25 %
Koneet ja kalusto			
Rautaiset alukset	tasapoisto		15 vuotta
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	tasapoisto		8 vuotta
Muut kuljetusvälineet	tasapoisto	10 vuotta	4 vuotta
Muut liikkuvat työkoneet	tasapoisto	10 vuotta	5 vuotta
Muut raskaat koneet	tasapoisto	15 vuotta	10 vuotta
Muut kevyet koneet	tasapoisto	10 vuotta	5 vuotta
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	tasapoisto	15 vuotta	5 vuotta
Atk-laitteet	tasapoisto	5 vuotta	3 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	tasapoisto	5 vuotta	3 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet			
Luonnonvarat	käytön mukaan	käytön mukaan	käytön muk.
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoa	ei poistoa	ei poistoa
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat			
	ei poistoa	ei poistoa	ei poistoa
Pysyvien vastaavien sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	ei poistoa	ei poistoa	ei poistoa
Poistolaskennan pienhankintaraja		8 409,40 €	10 000,00 €

Yllä olevasta poistosuunnitelmasta voidaan hyödykekohtaisesti poiketa erityisestä teknis-taloudellisesta syystä. Suunnitelmasta poikkeavaan poistoaikaan on tällöin haettava kunnanhallituksen päätös.

12. PAKOLLISTEN VARAUSTEN MUUTOKSET

	2023	2022
Sote-maksun ylitysvastuu 1.1.	197.465,00	-
Lisäykset tilikaudella	-	197.465,00
Vähennykset tilikaudella	197.465,00	-
Sote-maksun ylitysvastuu 31.12.	-	197.465,00

13. PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSVOITOT JA -TAPPIOT

	2023	2022
Muut toimintatuotot		
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	-	1.343,83
Rakennusten luovutusvoitot	-	-
Muut luovutusvoitot	-	-
Luovutusvoitot yhteensä	-	1.343,83
Muut toimintakulut		
Maa- ja vesialueiden luovutustappiot	-	-
Rakennusten luovutustappiot	-	-
Muut luovutustappiot	-	-
Luovutustappiot yhteensä	-	-

14. SATUNNAISTEN TUOTTOJEN JA KULUJEN ERITTELY

	2023	2022
Satunnaiset tuotot	-	-
Satunnaiset kulut	-	-

15. MUUT RAHOITUSTUOTOT

	2023	2022
Osingot ja osuuspääomien korot	34.413,83	31.635,80
Verotilitysten korot ja korotukset	8,77	10,27
Viivästyskorkotulot	668,93	347,63
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	407,81	20.494,22
Muut rahoitustulot	30,97	90,83
Muut rahoitustuotot yhteensä	35.530,31	52.585,75

16. ERITTELY POISTOERON MUUTOKSISTA

Ei esitettävää

Tasetta koskevat liitetiedot

17. KULUKSI KIRJAAMATTOMAT MENOT JA PÄÄOMA-ALENNUKSET

Ei esitettävää

18. ARVONKOROTUKSET

Ei esitettävää

19. TIEDOT PYSYVISTÄ VASTAAVISTA TASE-ERÄKOHTAISESTI

AINEETTOMAT JA AINEELLISET HYÖDYKKEET

	Aineet- tomat oi- keudet	Muut pit- kävaik. menot	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät ra- kenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Ennalkom ja kes- kener. hankkeet	Sijoitukset	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	7 971	91 106	1 485 128	6 784 085	212 016	10 310	668 424	3 205 777	11 662 224
Lisäykset tilikauden aikana							188 427		188 427
Rahoitusosuudet tilikaudella		-33 215					-37 700		-70 915
Vähennykset tilikauden aikana								-802 593	-802 593
Siirrot erien välillä		54 958		501 398	138 389		-696 866	2 121	0
Tilikauden poisto	-7 971	-50 013		-303 674	-40 695	-6 146			-408 499
Arvonalemmukset ja niiden palautukset									
Poistamaton hankintameno 31.12.	0	62 836	1 485 128	6 981 809	309 710	4 164	122 285	2 405 305	11 371 237
Arvonkorotukset									
Kirjanpitoarvo 31.12.	0	62 836	1 485 128	6 981 809	309 710	4 164	122 285	2 405 305	11 371 237
Olennaiset lisäpoistot									
Erittely olennaisista lisäpoistoista									

SJOITUKSET

Pysyvien vastaavien sijoitukset								
	Osakkeet ja osuudet				Jvk-, muut laina- ja muut saamiset			
	Osakkeet konserni- yhtiöt	Kunta- yhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Saamiset tytär- yhtiöt	Saamiset kunta- yhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1	1 686 230,39	1 283 176,52	236 369,97	3 205 776,88	2 673 020,20		217 500,00	2 890 520,20
Lisäykset			2 121,41	2 121,41				
Vähennykset		-802 593,32		-802 593,32	24 000,00		139 000,00	163 000,00
Siirrot erien välillä								
Hankintameno 31.12.	1 686 230,39	480 583,20	238 491,38	2 405 304,97	2 649 020,20		78 500,00	2 727 520,20
Arvonalemmukset								
Arvonkorotukset								
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 686 230,39	480 583,20	238 491,38	2 405 304,97	2 649 020,20		78 500,00	2 727 520,20

Olennaiset kuntayhtymäosuuksien arvon
muutokset

	Tasearvo 1.1.2023	Lisäykset tilikaudella	Vähennykset tilikaudella	Tasearvo 31.12.2023	Kunnan osuus kuntayhtymän peruspääomasta	Ero
Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä	802 593,32		802 593,32			
Satakunnan koulutuskuntayh- tymä	81 562,37			81 562,37	81 562,37	
Sastamalan koulutuskuntayh- tymä	395 389,16			395 389,16	395 389,16	
Pirkanmaan liitto	3 631,67			3 631,67	3 631,67	

Voimaanpanolain 42 §:n mukaisesti hyvinvointialueelle siirtynyt Pirkanmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän kuntayhtymäosuus on kirjattu tilinavauksessa 1.1.2023 pois kunnan peruspääomaa vastaan

20. - 22. OMISTUKSET MUISSA YHTEISÖISSÄ

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt						
Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus-osuus	Konsernin omistus-osuus	Kuntakonsernin osuus (1000 €)		
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/tappiosta
Tytäryhteisöt						
Asunto Oy Kihniön Ohtolanpää	Kihniön kunta	100 %	100 %	576	17	-21
Asunto Oy Kihuna	Kihniön kunta	100 %	100 %	77	3	-1
Kiinteistö Oy Kihniön Suutarinpiha	Kihniön kunta	100 %	100 %	103	74	-2
Kihniön Vesi ja Lämpö Oy	Kihniön kunta	100 %	100 %	512	2854	-86
			Yhteensä	1268	2948	-110
Kuntayhtymät						
Sastamalan koulutuskuntayhtymä	Sastamala	1,32 %	1,32 %	767	118	12
Satakunnan koulutuskuntayhtymä	Kokemäki	0,75 %	0,75 %	141	46	0
Pirkanmaan liitto	Tampere	0,43 %	0,43 %	7	12	0
			Yhteensä	915	176	12
Osakkuusyhteisöt						
Kehitys-Parkki Oy	Parkano	25 %	25 %	8	13	2

Vähennys Sastamalan koulutuskuntayhtymässä johtuu Hämeenkyrön ja Kokemäen pääomalisäyksestä

23. PITKÄ- JA LYHYTAIKAISET SAAMISET TYTÄRYHTEISÖILTÄ JA KUNTA-YHTYMILTÄ, JOISSA KUNTA ON JÄSENEÄ

Saamisten erittely				
	2023		2022	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		583,99		7 085,16
Lainasaamiset	2 649 020,20		2 673 020,20	
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	2 649 020,20	583,99	2 673 020,20	7 085,16
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		1 182,96		1 825,64
Lainasaamiset				
Muut saamiset		14 158,55		43 285,45
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0,00	15 341,51	0,00	45 111,09
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä				
	-	-	-	-
Saamiset yhteensä	2 649 020,20	15 925,50	2 673 020,20	52 196,25

24. SIIRTOSAAMISIIN SISÄLTYVÄT OLENNAISET ERÄT

	2023	2022
Pitkäaikaiset siirtosaamiset	-	-
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Kela, korvaus työterveydenhuollosta	9.265,34	11.119,24
Pääomitetut asuntolainojen korot	-	709,99
Lainasaamisten korot	4.320,00	-
Ruokaviraston tuet	289,55	498,56
KEHA-keskus, palkkatuki	-	2.143,51
Tampereen kaupunki, Piki-kirjastomaksut	214,40	155,40
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	14.089,29	14.626,70

25. OMAN PÄÄOMAN ERITTELY

	2023	2022
Peruspääoma 1.1.	7.037.191,86	7.037.191,86
Lisäykset	-	-
Vähennykset	802.593,32	-
Peruspääoma 31.12.	6.234.598,54	7.037.191,86
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	2.525.317,67	2.445.520,26
Siirto vahinkorahastoon	-	-
Edellisen tilikauden virheen oikaisu	-	-
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	2.525.317,67	2.445.520,26
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-545.760,40	79.797,41
Oma pääoma yhteensä	8.214.155,81	9.562.509,53

Edellisten tilikausien yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät

	2023	2022
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	2.525.317,67	2.445.520,26
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-545.760,40	79.797,41
Kertynyt poistoero 31.12.	-	-
Kertynyt yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät yhteensä	1.979.955,27	2.525.317,67

26. ERITTELY POISTOEROSTA

	2023	2022
Poistoero yhteensä	-	-

27. PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA

Yksityiskohtainen lainaerittely:

Lainanantaja	Lainasopimuksen	Lainan määrä	
Lainan viimeisen	numero	31.12.2023	erän maksupäivä
<u>Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta</u>			
Kuntarahoitus Oyj	16201/12	186.674,00	16.11.2027
Kuntarahoitus Oyj	16202/12	160.000,00	16.11.2027
Kuntarahoitus Oyj	16517/13	617.500,00	24.01.2033
Kuntarahoitus Oyj	16518/13	570.000,00	24.01.2033
Kuntarahoitus Oyj	17137/14	577.500,00	17.01.2034
Kuntarahoitus Oyj	17251/14	577.500,00	17.04.2034
Kuntarahoitus Oyj	17758/15	805.000,00	27.03.2035
Kuntarahoitus Oyj	17818/15	805.000,00	26.05.2035
Kuntarahoitus Oyj	18679/17	367.500,00	23.10.2037
Kuntarahoitus Oyj	18846/17	367.500,00	23.10.2037
Kuntarahoitus Oyj	18680/17	354.375,00	07.03.2037
Kuntarahoitus Oyj	18681/17	354.375,00	07.03.2037
Kuntarahoitus Oyj	19955/20	<u>342.110,00</u>	30.03.2030
	yhteensä	6.085.034,00	

VELAT JA VELKOJEN OSAT, JOTKA ERÄÄNTYVÄT 1.1.2029 TAI SEN JÄLKEEN

	2023	2022
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3.075.210	3.607.850
Yhteensä	3.075.210	3.607.850

28. LIIKKEESEEN LASKETUT JOUKKOVELKAKIRJALAINAT

Ei esitettävää

29. PAKOLLISET VARAUKSET

	2023	2022
Muut pakolliset varaukset		
Sote-kustannusten ylittyminen v. 2022	-	197.465,00
Muut pakolliset varaukset yhteensä	-	197.465,00

30. VELAT TYTÄRYHTEISÖILLE JA KUNTAYHTYMILLE

Ei esitettävää

31. SEKKILIMITIT

Ei esitettävää

32. MUUT VELAT (PITKÄAIKAINEN)

	2023	2022
Vuokravakuudet	24.019,62	20.891,38
Kuntosalin avainpanttimaksut	6.460,00	5.740,00
Yhteensä	30.479,62	26.631,38

33. SIIRTOVELKoihin sisältyvät erät

	2023	2022
Lomapalkkavelka	324.858,75	282.971,27
Lainojen korkojaksotus	55.687,08	31.641,72
Työnantajan työttömyys- ja eläkevak.maksut	51.427,83	66.100,63
Palkansaajien lakisääteiset työttömyys- ja eläkevakuutusmaksut	24.656,65	23.812,57
Valtionkorvauseennakot	113.785,23	211.673,54
PSHP, osuus kuntayhtymän negatiivisesta tuloksesta	-	43.502,52
Sastamalan kaupunki, ympäristöterv.huollon lisälasku	33.375,75	
Muut	2.865,10	3.163,05
Yhteensä	606.656,39	662.865,30

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot**Annetut takaukset:**

	2023	2022
Muiden velasta		
- Kihniön Vanhustentaloyhdistys ry / Op Kihniö	162.230	187.250
- Kiinteistö Oy Artun Hoiva-asunnot / Kuntarahoitus Oyj	2.824.257	2.846.461
- Kunnan osuus Kuntien takauskeskuksen takausvastuusta	14.691.914	13.687.678
- Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus Kuntien takauskeskuksen rahastosta	11.695	7.915
Yhteensä	17.690.096	16.729.304

Vuokravastuiden yhteismäärä:

	2023	2022
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	-	-
Myöhemmin maksettavat	-	-
Yhteensä	-	-

Leasingvastuiden yhteismäärä:

	2023	2022
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	19.703	33.236
Myöhemmin maksettavat	15.561	23.573
Yhteensä	35.264	56.809

Vastuu kuntayhtymän velasta:

Laskettu peruspääomaosuuden mukaisessa suhteessa vieraasta pääomasta

	2023	2022
- Sastamalan koulutuskuntayhtymä	117.666	115.921
- Satakunnan koulutuskuntayhtymä	46.411	48.410
- Pirkanmaan sairaanhoitopiiri Ky	-	3.601.072
- Pirkanmaan liitto	11.907	20.722
Yhteensä	175.984	3.786.125

Arvonlisäveron palautusvastuu:

Arvonlisäverolain mukaan uudisrakentamis- tai perusparantamismenoista vähennyksenä tai palautuksena käsiteltävien arvonlisäveron liittyy kymmenen vuoden oikaisuvelvollisuus, mikäli kiinteistön tai sen osan käyttötarkoitus muuttuu palautukseen tai vähennykseen oikeuttamattomaksi.

	2023	2022
Arvonlisän palautusvastuu yhteensä	183.515	110.852

Sopimusvastuut:

	2023	2022
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	-	-
Myöhemmin maksettavat	-	-

Hoitomenovuokrasitoumus Kihniön Suutarin Pihlajan hoivakodista Kiinteistö Oy Artun Hoiva-asunnoille siirtyi Pirkanmaan hyvinvointialueelle.

Konsernitilinpäätöstä koskevat liitetiedot

TOIMINTATUOTOT	2023	2022
Myyntituotot	529.449,86	6.066.088,42
Maksutuotot	48.268,69	219.259,68
Tuet ja avustukset	226.829,41	403.071,00
Muut toimintatuotot	1.001.621,88	894.070,36
Toimintatuotot yhteensä	1.806.169,84	7.582.489,46
SIIRTOSAAMISIIN SISÄLTYVÄT OLENNAISET ERÄT	2023	2022
Siirtyvät korot	4.320	710
Kelan korvaus työterveyshuollon järjestämisestä	12.847	24.461
Tulojäämät	5.286	6.252
Projektisaamiset	19.545	26.293
Ulkopuolisen rahoituksen jaksotus	-	17.621
OMAN PÄÄOMAN ERITTELY	2023	2022
Peruspääoma 1.1.	7.037.191,86	7.037.191,86
Lisäykset	-	-
Vähennykset	-802.593,32	-
Peruspääoma 31.12.	6.234.598,54	7.037.191,86
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat 1.1.	1.181,73	1.181,73
Lisäykset	-	-
Vähennykset	-1.181,73	-
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat 31.12.	-	1.181,73
Arvonkorotusrahasto 1.1.	1.736,55	1.736,90
Lisäykset	-	-
Vähennykset	-1.736,55	-0,35
Arvonkorotusrahasto 31.12.	-	1.736,55
Muut omat rahastot 1.1.	28.932,85	29.341,88
Siirrot rahastoon	-	-
Siirrot rahastosta	-173,63	-409,03
Muut omat rahastot 31.12.	28.759,22	28.932,85
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	815.777,40	674.877,46
Edellisten tilikausien ylijäämän muutos	-340.490,44	-
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	475.286,96	674.877,46
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-616.546,01	140.899,94
Oma pääoma yhteensä	6.122.098,71	7.884.847,39

PAKOLLISET VARAUKSET

	2023	2022
Potilasvahinkovastuuvaraus	-	141.524,96
Muut pakolliset varaukset	-	197.802,41

MUIDEN VELKOJEN ERITTELY

	2023	2022
Pitkäaikaiset muut velat		
Liittymismaksut	59.208,80	59.208,80
Muut velat	31.287,10	30.392,27
Pitkäaikaiset muut velat yhteensä	90.495,90	89.601,77
Lyhytaikaiset muut velat		
Liittymismaksut	-	-
Muut velat	98.791,12	150.842,70
Lyhytaikaiset muut velat yhteensä	98.791,12	150.842,70

SIIRTOVELKoihin sisältyvät olennaiset erät

	2023	2022
Siirtyvät korot	55.761	37.761
Lomapalkkavelat	369.025	743.743
Palkkojen jaksotukset	310	66.036
Potilasvahinkovakuutuksen jaksotus	-	14.047
Jaksotetut tuet ja avustukset	-	59.637
Valtionavun jaksotus	131.793	218.647
Eläkevakuutusmaksut	85.711	96.435
Lääketieteellinen tutkimus	-	55.303
Siirtovelat projekteille	7.602	-

VAKUUKSET JA VASTUUSITOUMUKSET

	2023	2022
Takaukset muiden puolesta	17.690.096	16.729.304
Arvonlisäveron palautusvastuu	190.914	124.330
Vuokravastuut	37.831	819.249
Leasingvastuiden yhteismäärä	54.313	121.356

Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot**HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ 31.12.2023**

	Työntekijöitä	Vakinaiset	Määräaik.	Kokoaik.	Osa-aik.	Miehiä	Naisia
Yleishallinto	8	7	1	8	0	1	7
Sivistystoimi	54	36	18	42	12	6	48
Tekninen toimi	6	5	1	4	2	2	4
Kunta yhteensä	68	48	20	54	14	9	59

Työntekijöitä	2022	2021
Yleishallinto	7	9
Sivistystoimi	48	50
Tekninen toimi	8	10
Kunta yhteensä	63	69

HENKILÖSTÖKULUT

	2023	2022
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	2.992.843,91	3.060.111,60
Henkilöstökuluja aktivoitu aineellisiin hyödykkeisiin	3.006,09	43.879,55
Henkilöstökulut yhteensä	2.995.850,00	3.103.991,15

LUOTTAMUSHENKILÖN PALKKIOISTA PERITYT JA TILITETYT LUOTTAMUSHENKILÖMAKSUT

	2023	2022
Kihniön Perussuomalaiset ry	1.685,80	2.243,10
Suomen Kristillisdemokraattien Kihniön paikallisosasto ry	660,80	793,30
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	2.346,60	3.036,40

TILINTARKASTAJAN PALKKIOT

	2023	2022
BDO Auditor Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	4.997,69	5.177,45
Tilintarkastajan lausunnot	-	175,20
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	3.696,04	3.225,41
Palkkiot yhteensä	8.693,73	8.578,06

Kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien välinen liiketoiminta

Kihniön kunta on myöntänyt kunnan omistamalle Kihniön Vesi- ja Lämpö Oy:lle perustamislainan 2.625.020,20 euroa (sisältää liittymämaksuvelkojen oikaisun). Lainat koostuvat: Bullet-laina 15 v. 1.280.857,00 ja Perustamislaina 30 v. tasalyhenteinen 1.344.163,20 (vuotuisena korkona on korkolain (633/1982) mukainen viitekorko mutta kuitenkin vähintään 0,38%).

Kunnanvaltuusto myönsi (14.11.22 § 26) Kihniön Vesi ja Lämpö Oy:lle myöntämänsä lainojen maksuohjelman ja ehtojen muutoksen siten, ettei lainan lyhennyksiä (tasalyhenteinen laina) peritä ajalla 1.1.2022-31.12.2026. Kunnan yhtiölle myöntämisestä lainoista ei peritä korkoa ajalla 1.1. 2022- 31.12.2026.

Kihniön kunta myönsi Kihniön Vesi- ja Lämpö Oy:lle tasalyhenteisen rahoituslainan 60.000 euroa. Laina-aika 5 v. Korko 12 kk Euribor, vähintään 0 %. Lainaa jäljellä 24.000 euroa.

Kihniön Vesi- ja Lämpö Oy:n lainat yhteensä 2.649.020,20

Kihniön kunta on tehnyt johtajasopimuksen kunnanjohtajan kanssa (KH 5.11.2007 § 116). Mikäli kunnanjohtajan virkasuhde irtisanotaan työnantajan toimesta, maksetaan kunnanjohtajalle 12 kuukauden palkkaa vastaava siirtymäkorvaus.

Muut eriytetyt laskelmat

Kilpailulain 30 d §:n perusteella julkisyhteisön on 1.1.2020 alkaen eriytettävä kilpailutilanteessa markkinoilla harjoittamansa taloudellinen toiminta kirjanpidossaan. Kihniön kunnan toimintaa on käyty läpi toiminnottain markkinoilla tapahtuvan toiminnan tunnistamiseksi. Markkinoilla tapahtuvaa toimintaa sisältyy seuraaviin toimintoihin: laitosmiespalvelut, kuntosalitoiminta, tilapalveluissa toimitilojen ja asuinhuoneistojen vuokraustoiminta.

Laitosmiespalvelut		
TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2023	1.1.-31.12.2022
TOIMINTATUOTOT		
Myyntituotot	14.581,20	21.034,19
TOIMINTATUOTOT	14.581,20	21.034,19
TOIMINTAKULUT		
Henkilöstökulut	-10.860,94	-18.156,04
Palvelujen ostot	-1.678,08	-2.823,18
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-481,76	-814,40
Muut toimintakulut	-742,95	3,88
TOIMINTAKULUT	-13.763,72	-21.789,75
TOIMINTAKATE	817,48	-755,56
VUOSIKATE	817,48	-755,56
Poistot	0,00	-153,23
TILIKAUDEN TULOS	817,48	-908,78

Laitosmiespalveluita myydään kunnan omille tytäryhtiöille; As Oy Ohtolanpäälle, As Oy Kihunalle, Kiinteistö Oy Kihniön Suutarinpihalle ja Kihniön Vesi ja Lämpö Oy:lle. Lisäksi myyntiä on Kihniön Vanhustentaloyhdistys Oy:lle sekä Kihniön sivukylien vesiosuuskunnille. Eriytetyssä laskelmassa toimintatuottona on ulkopuolisilta laskutettu myynti. Toimintakulut ja poistot on laskettu työaikaan käytetyn osuuden mukaan.

Kuntosalitoiminta

TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2023	1.1.-31.12.2022
TOIMINTATUOTOT		
Myyntituotot	20.613,44	20.174,56
TOIMINTATUOTOT	20.613,44	20.174,56
TOIMINTAKULUT		
Henkilöstökulut	-3.649,47	-935,22
Palvelujen ostot	-10.039,12	-5.960,08
Aineet ja tarvikkeet	-11,59	
Muut toimintakulut	-32.238,20	-21.600,84
TOIMINTAKULUT	-45.938,39	-28.496,13
TOIMINTAKATE	-25.324,95	-8.321,57
VUOSIKATE	-25.324,95	-8.321,57
TILIKAUDEN TULOS	-25.324,95	-8.321,57

Kuntosalitoiminta koostuu kuntalaisille myydyistä kuntosalin käyttöoikeuksista sekä kunnan omassa toiminnassaan käyttämästä kuntosalikäytöstä. Kunnan omana toimintana kuntosalia käyttää opetustoimi sekä liikuntaneuvoja terveyden edistämisen opastustoiminnassa. Eriytetyssä laskelmassa toimintatuottona on ulkopuolisilta laskutettu myynti. Toimintakulut on laskettu kuntosalin käyttöosuuden mukaan. Liikuntatoimen selvityksen mukaan kunnan oma kuntosalin käyttöosuus on 10 % ja ulkopuolisille tapahtuva myynti 90 % koko kuntosalin toiminnasta.

Toimitilavuokraus

TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2023	1.1.-31.12.2022
TOIMINTATUOTOT		
Muut toimintatuotot	800,00	
Vuokratuotot	21.421,43	21.887,74
TOIMINTATUOTOT	22.221,43	21.887,74
TOIMINTAKULUT		
Palvelujen ostot	-17.286,42	-24.068,14
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-24.434,76	-30.540,79
TOIMINTAKULUT	-41.721,18	-54.608,93
TOIMINTAKATE	-19.499,75	-32.721,19
VUOSIKATE	-19.499,75	-32.721,19
Poistot	-11.000,49	-15.139,07
TILIKAUDEN TULOS	-30.500,25	-47.860,26

Toimitilavuokraus koostuu liiketilöiden vuokrauksesta kunnassa toimiville yrityksille. Vuokrattavat liiketilat sijaitsevat Puumilan taitotalossa. Kiinteistöllä on myös kunnan omia toimintoja. Kunnan toimintojen osuus koko Puumilan kiinteistöstä on 14,55 % ja vuokrattavien liikekiinteistöjen osuus on 85,45 %. Prosenttiosuudet on laskettu käytettävien neliömäärien mukaan. Eriytetyssä laskelmassa toimintatuotot on yrityksiltä laskutetut vuokratulot. Toimintakulut ja poistot on laskettu kiinteistön käyttöosuuden mukaan eli 85,45 % koko kiinteistön toimintakuluista ja poistoista.

Sote- ja pelastustoiminnan kiinteistöjen vuokraus

TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2023
TOIMINTATUOTOT	
Myyntituotot	3.965,90
Muut toimintatuotot	
Vuokratuotot	464.612,36
TOIMINTATUOTOT	468.578,26
TOIMINTAKULUT	
Henkilöstökulut	-1.274,49
Palvelujen ostot	-140.932,70
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-142.863,27
Muut toimintakulut	-497,90
TOIMINTAKULUT	-285.568,36
TOIMINTAKATE	183.009,90
VUOSIKATE	183.009,90
Poistot	-69.771,49
TILIKAUDEN TULOS	113.238,41

Vuokrattavat tilat ovat entisen terveys- ja palvelukeskuksen sekä paloaseman tilat. Kiinteistöillä on myös kunnan omia toimintoja. Kunnan toimintojen osuus koko terveyskeskuksen kiinteistöistä on 3 % ja paloaseman tiloista 10 %.

Vuokrattavien tilojen osuudet ovat terveyskeskus 97 % ja paloasema 90 %. Prosenttiosuudet on laskettu käytettävien neliömäärien mukaan.

Eriytetyssä laskelmassa toimintatuotot on laskutettu myynti/vuokra.

Toimintakulut ja poistot on laskettu kiinteistön käyttöosuuden mukaan eli 97 % terveyskeskuksen ja 90 paloaseman toimintakuluista ja poistoista.

Asuntojen vuokraus

TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2023	1.1.-31.12.2022
TOIMINTATUOTOT		
Myyntituotot	11.175,69	11.884,62
Muut toimintatuotot		
Vuokratuotot	399.338,58	406.606,81
TOIMINTATUOTOT	410.514,27	418.491,43
TOIMINTAKULUT		
Henkilöstökulut	-22.574,06	-14.627,08
Palvelujen ostot	-89.582,64	-93.051,96
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-116.939,75	-112.312,17
Muut toimintakulut	-169.688,05	-108.509,00
TOIMINTAKULUT	-398.784,50	-328.500,21
TOIMINTAKATE	11.729,77	89.991,22
VUOSIKATE	11.729,77	89.991,22
Poistot	117.095,94	-104.808,24
TILIKAUDEN TULOS	-105.366,17	-14.817,02

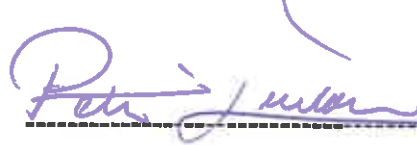

Asuntojen vuokraus koostuu kunnan omistamien vuokra-asuntojen vuokrauksesta kuntalaisille. Erittelyyn sisältyvät kunnan kaikille vapaasti vuokrattavat asuinhuoneistot. Erittely ei sisällä ns. sosiaalisin perustein vuokrattavia asuntoja.

Allekirjoitukset

Tilinpäätöksen allekirjoitus

Kihniössä 27.3.2024

Kihniön Kunnanhallitus

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Kihniössä 21 / 5 2024

BDO Audiator Oy, tilintarkastusyhteisö

Vesa Keso

Tilintarkastaja JHTT

Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista

KÄYTÖSSÄ OLLEET KIRJANPITOKIRJAT JA NIIDEN SÄILYTYSTAVAT

Säilytys:

- Päiväkirjat	kuukausittain ajettuna atk-irtolehtinä kansiossa
- Päiväpääkirja tasetilit	kuukausittain ajettuna atk-irtolehtinä kansiossa
- Päiväpääkirja meno-tulotilit	kuukausittain ajettuna atk-irtolehtinä kansiossa
- Talousarvion toteutumisvertailu	kuukausittain ajettuna atk-irtolehtinä kansiossa
- Tasekirja	sidottuna

- Tositelajit:

- 19 Kassatositteet
- 20 Ostolaskut
- 25 Sähköiset ostolaskut
- 28 Ostoreskontra/suoritukset
- 30 Myyntilaskut
- 35 Myyntireskontra/suoritukset
- 50 Käyttöomaisuuden tapahtumat
- 60 Palkat
- 90 Muistiotositteet
- 91 Tilinpäätös simulointi
 - Liitetietositteet
 - Konsernitositteet